

ΑΝΑΡΧΙΚΟΙ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟ ΤΕΙΧΟΣ

Άμεση δράση και αλληλεγγύη με τον παλαιστινιακό λαϊκό αγώνα

ΟΙ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΤΩΝ
ΣΥΝΔΕΣΗΦΩΝ

Επιμέλεια:
Ούρι Γκόρντον || Οχάλ Γκράιτσερ

ΑΝΑΡΧΙΚΟΙ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟ ΤΕΙΧΟΣ

επειδή

- η γνώση είναι δύναμη στον αγώνα για μια καλύτερη ζωή, στον αγώνα για μια άλλη κοινωνία·
- ως εργαζόμενοι έχουμε ανησυχίες, προβληματισμούς, ιδέες, οράματα·
- ως εργαζόμενοι στο χώρο του βιβλίου ζούμε τόσο κοντά στον κρυμμένο θησαυρό των τυπωμένων σελίδων·
- έχουμε άποψη για το τι εκδίδεται, πώς εκδίδεται, πώς διακινείται, τι διαβάζεται·
- το βιβλίο δεν μπορεί να είναι εμπόρευμα, πρέπει να είναι κοινωνικό αγαθό·
- ο αναγνώστης δεν μπορεί να είναι καταναλωτής, πρέπει να είναι εραστής του βιβλίου·
- η κοινωνία χωρίς αφεντικά για την οποία παλεύουμε θα είναι ταυτόχρονα μια κοινωνία χωρίς διευθυντές, θα είναι μια κοινωνία όπου ο χώρος του βιβλίου, όπως και όλοι οι τομείς της παραγωγής, θα αυτοδιευθύνεται από τους ίδιους τους εργαζομένους...

γι' αυτό... «Οι ΕΚΔΟΣΕΙΣ των ΣΥΝΑΔΕΛΦΩΝ»

Τίτλος πρωτοτύπου:

Uri Gordon - Ohal Grietzer (Ed.)

Anarchists Against the Wall.

Direct Action and Solidarity with the Palestinian Popular Struggle

AK Press 2013

Οι Εκδόσεις των Συναδέλφων

Καλλιδρομίου 30, 11473 Αθήνα

Τηλ.: 2103818840 • syneditions@gmail.com

Η αναπαραγωγή του παρόντος έργου είναι ελεύθερη για μη εμπορικούς σκοπούς, με παράκληση να αναφέρονται οι πηγές.

ISBN 978-960-9797-41-2

ΑΝΑΡΧΙΚΟΙ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟ ΤΕΙΧΟΣ

Άμεση δράση και αλληλεγγύη με τον παλαιστινιακό λαϊκό αγώνα

Επιμέλεια:

Ούρι Γκόρντον || Οχάλ Γκράιτσερ

ΟΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΥΝΑΔΕΛΦΩΝ
ΑΘΗΝΑ 2015

Περιεχόμενα

Πρόλογος στην ελληνική έκδοση Άντζελα Ζ. Ιωαννίδου	11
Πρόλογος Αλφρέντο Μ. Μπονάνο	15
Εισαγωγή Ούρι Γκόρντον και Οχάλ Γκράιτσερ	19

Δηλώσεις και Ομιλίες

Πρώτη ανακοίνωση Αναρχικοί Ενάντια στο Τείχος	31
Διακήρυξη Αναρχικοί Ενάντια στο Τείχος	33
Δύο κράτη για δύο λαούς – τα δύο κράτη είναι πάρα πολλά Αναρχική-Κομμουνιστική Πρωτοβουλία	36
Πρέπει να γκρεμίσουμε το Τείχος! Αναρχικοί Ενάντια στο Τείχος	42
Ομιλία κατά την αποδοχή του «Μεταλλίου Καρλ Φον Οσιέτσκι» Άντι Γούντερ και Γιόσι Μπαρτάλ	45
Ομιλία στη διαδήλωση στο Τελ Αβίβ ενάντια στον πόλεμο στη Γάζα Αντάρ Γραγιέβοκι και Γιανάι Ισραέλι	48
Δήλωση κατά την επιμέτρηση της ποινής Τζόναθαν Πόλακ	52

Δοκίμια και Σκέψεις

Το Νάμπι Σάλεχ σε εικόνες Λίχι Ρόθτσιλντ	59
Δακρυγόνα και τσάι Κόμπι Σνιτς	67
Φόβος και απέχθεια στον κεντρικό σταθμό των λεωφορείων Ρόι Βάγκνερ	79
Τρέχοντας με τους λύκους Τάλι Σαπίρο	91
Εδώ οι δολοφόνοι είναι ήρωες Σάρα Ασουλίν	102
Συναισθηματικές πρώτες βοήθειες Ίρις Αριέλι	110
Μέσα ενημέρωσης Ούρι Αγιαλόν	125
Λεσβίες και ιερός πόλεμος Γιόσι Μπαρτάλ	133
«Γεια σου, μωρό μου, ελπίζω να μην είσαι στη φυλακή» Ρουθ Έντμοντς	143
Ένας άλλος τόπος Τσεν Μισγκάβ	158

1 ευρώ από κάθε αντίτυπο που πωλείται, θα δίνεται
στο ταμείο δικαστικών εξόδων των Αναρχικών Ενάντια στο Τείχος.

Είπαν για τους Αναρχικούς Ενάντια στο Τείχος:

Αυτό που είναι τόσο εκπληκτικό στους Αναρχικούς Ενάντια στο Τείχος είναι η αδιάκοπη και σταθερή ετοιμότητά τους να υπερασπιστούν τις αρχές τους με οποιοδήποτε κόστος. Επίσης, είναι τα πιο ανοιχτά άτομα, με μια μεγάλη ικανότητα να έρχονται σε επαφή με άλλους ανθρώπους. Είναι κάτι παραπάνω από φίλοι.

*Αγιέντ Μοράρ,
ιδρυτής των Επιτροπών Παλαιστινιακής Λαϊκής Αντίστασης*

Οι Αναρχικοί Ενάντια στο Τείχος είναι μία από τις πιο γενναίες και αφοσιωμένες ομάδες που δουλεύουν ενάντια στην κατοχή. Πηγαίνουν εκεί που άλλοι Ισραηλινοί φοβούνται να πάνε, βάζουν τους εαυτούς τους τακτικά σε σωματικό και συναισθηματικό κίνδυνο, και οικοδομούν ένα εντελώς νέο επίπεδο συμμαχιών με τους Παλαιστίνιους που αγωνίζονται με μη βίαιο τρόπο για δικαιοσύνη. Αυτή η συλλογή από τα γραπτά και τις σκέψεις τους είναι μια ζωτική συνεισφορά για την κατανόηση της κατάστασης και θα πρέπει να διαβαστεί από τον καθένα που ενδιαφέρεται για τη δικαιοσύνη και την ειρήνη στη Μέση Ανατολή. Δείχνει μια διάσταση του αγώνα που τα μέσα, σε μεγάλο βαθμό, αγνοούν και θα διευρύνει την αντίληψή σας περί των δυνατοτήτων για απίθανες συμμαχίες και συνασπισμούς πέρα από τα σύνορα.

Στάρκοκ, συγγραφέας του The Empowerment Manual

Το μόνο που εμποδίζει το κράτος του Ισραήλ να κηρύξει αυτούς τους αντισιωνιστές ως μη Ισραηλινούς είναι ότι αυτό θα ερχόταν σε αντίθεση με την ίδια του τη ρητορική. Το κράτος θα τραβήξει τη σκανδάλη που θα τινάζει στον αέρα τη ρητορική ότι «Το Ισραήλ είναι η εστία όλων των Εβραίων». ¹ Αυτή θα είναι η αρχή του τέλους.

Μάαθ Μουσλέχ, Παλαιστίνιος δημοσιογράφος και ακτιβιστής

1. Σ.τ.Μ. Στην παρούσα έκδοση επιλέξαμε ο όρος «Εβραίος» να γράφεται με κεφαλαίο, αφενός, διότι έτσι αναφέρεται στο αγγλικό πρωτότυπο και, αφετέρου, γιατί στο βιβλίο αυτό χρησιμοποιείται από τους συντάκτες κυρίως με μια εθνοτική διάσταση του όρου, π.χ. σε αντιδιαστολή με το «Παλαιστίνιος» ή «Αραβας» πολίτης του Ισραήλ.

Πρόλογος

στην ελληνική έκδοση

Η αποτυχία των συμφωνιών του Όσλο και τα γεγονότα που ακολούθησαν τη δεύτερη Ιντιφάντα δημιούργησαν το κατάλληλο κλίμα για το ξέσπασμα μιας υγιούς αντίδρασης ενάντια στα πολιτικά συμφέροντα των ισχυρών. Κατά τη διάρκεια των επομένων ετών, οι άνθρωποι βγαίνουν στους δρόμους, καινούργια κινήματα γεννιούνται και μια ριζοσπαστική αριστερά στο Ισραήλ, που μέχρι εκείνη τη στιγμή βρισκόταν σε λήθαργο, αρχίζει να συνειδητοποιεί τι συμβαίνει στους Παλαιστίνιους στα Κατεχόμενα κι ότι ο πραγματικός εχθρός είναι το Ισραηλινό κράτος και η Κατοχή.

Τον Ιούλιο του 2003, το Ισραηλινό Υπουργείο Άμυνας ανακοινώνει την ολοκλήρωση της «πρώτης φάσης» ενός διαχωριστικού τείχους 145 χιλιομέτρων, από τα προγραμματισμένα 728 χιλιόμετρα. Η ισραηλινή κυβέρνηση παραχωρεί 171 εκατομμύρια δολάρια για την κατασκευή του τείχους, το οποίο θα κοστίσει περίπου 3 δισεκατομμύρια δολάρια. 500 μπουλντόζες εργάζονται καθημερινά, χτίζοντας ένα από τα μεγαλύτερα έργα μίσους στην Ιστορία.

Το διαχωριστικό τείχος, ή «Τείχος της Προσάρτησης», θα είναι, όταν ολοκληρωθεί, τετραπλάσιο σε μήκος από το τείχος του Βερολίνου και διπλάσιο σε ύψος, ενώ ήδη απο-

κλίνει σημαντικά από τα αρχικά όρια που οριοθετούν τη γη που κατέλαβε το Ισραήλ κατά τη διάρκεια του πολέμου του 1967. Το ισραηλινό κράτος υποστηρίζει ότι το τείχος είναι αναγκαίο ως άμυνα απέναντι σε τρομοκρατικές επιθέσεις, αλλά η πραγματικότητα αποδεικνύει ότι αποσκοπεί στην προσάρτηση περισσότερης γης στο Ισραήλ και στον κατακερματισμό της παλαιστινιακής γης σε μπαντουστάν, αναστέλλοντας μ' αυτό τον τρόπο το παλαιστινιακό κίνημα μέσα στα Κατεχόμενα Εδάφη αλλά και τις ειρηνευτικές διαδικασίες.

Παράλληλα με το χτίσιμο του παράνομου ισραηλινού τείχους, ένας λαϊκός αγώνας ξεκινάει στα μικρά χωριά της Δυτικής Όχθης, η γη των οποίων είχε κατασχεθεί είτε για την κατασκευή του τείχους είτε για την οικοδόμηση των συνεχώς διευρυνόμενων εβραϊκών εποίκισμών. Οι κάτοικοι των χωριών οργανώνουν λαϊκές επιτροπές αντίστασης και οργανώνουν τις δράσεις τους. Σχεδόν αμέσως, ισραηλινοί αναρχικοί αποφασίζουν ότι ως πολίτες του Ισραήλ μπορούν να συνεισφέρουν σημαντικά, γι' αυτό και ενώνονται σε έναν κοινό αγώνα με τους Παλαιστίνιους αλλά και με άλλους διεθνείς ακτιβιστές – και μάλιστα στην πρώτη γραμμή. Κάπου εκεί η Πρωτοβουλία των Αναρχικών Ενάντια στο Τείχος γεννιέται. Αυτοί οι Ισραηλινοί στηρίζουν τον αγώνα των Παλαιστινίων μέσα από ένα αίσθημα ευθύνης, δικαιοσύνης και αλληλεγγύης, γνωρίζοντας ότι πρόκειται για έναν αγώνα που αφορά και στους ίδιους, έναν αγώνα για την απελευθέρωση από μια μιλιταριστική, ρατσιστική, σεξιστική και άνιση κοινωνία.

Πόσο εύκολο είναι, όμως, να ονομάζεσαι Γιονάταν, Γιούρι, Τάλι, Γκιλ, Σάρα, Ρουθ και να θέλεις να απαλλαγείς από τα «σιωνιστικά γυαλιά» που –στις πλείστες των περιπτώσεων– σου έχουν φορέσει από την ημέρα που γεννήθηκες στο Ισ-

ραήλ; Και ποιο είναι το τίμημα αν τολμήσεις να το κάνεις;

Να μεγαλώνεις σε ένα εθνικιστικό περιβάλλον, να μαθαίνεις αριθμητική στο σχολείο μετρώντας τανκς αντί για μήλα και η μπάλα σου να πέφτει συνέχεια σε πόδια στρατιωτών που φυλάνε κάθε γωνιά στο όνομα της «ασφάλειας». Και τι θα συμβεί αν μια μέρα η συνείδησή σου ξυπνήσει και καταλάβεις το νόημα του σιωνισμού και της κατοχής; Αν μια μέρα σπάσεις τα τείχη του φόβου, του ρατσισμού, του εθνικισμού που για χρόνια χτίζουν μέσα στο κεφάλι σου; Αν αρνηθείς να υπηρετήσεις στον στρατό για να μη γίνεις συνένοχος στο έγκλημα; Και αν τελικά αποφασίσεις ότι η ελευθερία δεν μπορεί να είναι προνόμιο των λίγων «εκλεκτών» και σταθείς στο πλευρό των καταπιεσμένων;

Τότε «εκείνοι» θα σε περιμένουν στη γωνιά. Θα σε συλλάβουν, θα σε στιγματίσουν, θα σε απομονώσουν. Θα σου φορτώσουν την ταμπέλα του προδότη και του «Εβραίου που μισεί τον εαυτό του» και θα προσπαθήσουν να σε τρομοκρατήσουν. Και αν όλα αυτά τα ξεπεράσεις, πιθανόν να έρθεις αντιμέτωπος με τον ίδιο σου τον εαυτό και να αρχίζεις να προβληματίζεσαι για το εάν οι κινήσεις σου είναι πολιτικά σωστές.

Μέσα σ' αυτό το ασφυκτικό πλαίσιο οι Αναρχικοί Ενάντια στο Τείχος αποτελούν ίσως τη μοναδική ομάδα στο Ισραήλ που αντιστέκεται με έναν ορθό και ουσιαστικό τρόπο εναντίον του ισραηλινού κράτους και της Κατοχής, ακολουθώντας τον δρόμο της άμεσης πολιτικής δράσης και όχι των ατέρμωνων θεωρητικών αναλύσεων – χωρίς αυτό να σημαίνει ότι η δράση τους δεν πηγάζει από βραχυπρόθεσμους ή μακροπρόθεσμους στόχους. Οι συμβολικές ενέργειες, όπως η καθυστέρηση των εργασιών στο Τείχος ή το ξεμπλο-

κάρισμα παλαιστινιακών δρόμων, αποσκοπούν στο να προσελκύσουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης ή να ευαισθητοποιήσουν την ισραηλινή κοινωνία για τα εγκλήματα που γίνονται στο όνομά τους, μόλις 20 χιλιόμετρα μακριά από το Τελ Αβίβ. Αν και μικρή ομάδα, η δράση των Αναρχικών Ενώσεων στο Τείχος έχει μεγάλο αντίκτυπο: Με τη συμμετοχή τους στις εβδομαδιαίες διαδηλώσεις στα παλαιστινιακά χωριά έχουν επηρεάσει χιλιάδες Ισραηλινούς να επισκεφτούν το Μπλαιβί και να έρθουν για λίγο σε επαφή με τα δεινά των Παλαιστίνιων, προσθέτοντας άλλο ένα λιθαράκι στον συνεχιζόμενο αγώνα εναντίον της Κατοχής.

Και όταν η συζήτηση επιστρέφει ξανά στα διλήμματα σχετικά με την ορθότητα της συμμετοχής σε εθνικοαπελευθερωτικούς αγώνες λαών, οι Αναρχικοί Ενώσεις στο Τείχος θέτουν ως προτεραιότητα το τέλος της Κατοχής, αφήνοντας για το μέλλον τον απώτερο στόχο τους για έναν διαφορετικό αγώνα με τους Παλαιστίνιους συντρόφους τους – έναν κοινό αγώνα για έναν ελεύθερο κόσμο χωρίς κράτη, θρησκείες και σύνορα.

Όμως, μέχρι τότε, κάθε αναρχικός, και γενικά κάθε άνθρωπος δίκαιος και με συνείδηση σ' αυτό τον κόσμο, θα κρατάει μια βαριοπούλα και θα σπάει οποιοδήποτε τείχος θα υψώνεται μπροστά από ανθρώπους στερώντας τους την ελευθερία.

Μέχρι το τέλος κάθε αποκλεισμού.

Άντζελα Ζ. Ιωαννίδου

*Μέλος του συντονιστικού της Πρωτοβουλίας «Ένα Καράβι για τη Γάζα»
και του Συλλόγου Αλληλεγγύης στον Παλαιστινιακό λαό INTIFANTA*

Πρόλογος

Το τείχος είναι εκεί, στο σημείο που πριν δεν ήταν. Είναι ένα τρομακτικό, γιγαντιαίο κατασκεύασμα, που εκτείνεται για εκατοντάδες χιλιόμετρα, ελίσσεται καταπατώντας τα σχετικά διεθνώς αποδεκτά «σύνορα», μεγαλώνοντας σε ύψος ή μετατρέπόμενο σε τάφρους ή άλλες κατασκευές, σχεδιασμένες να απομονώσουν τον «εχθρό».

Γνωρίζω μερικά από τα μέρη που υψώνεται –για παράδειγμα, την Τουλκάρεμ, την Καλκίλια, το Γκουκς Ετζιόν, νότια της Ιερουσαλήμ– πολύ καλά.

Αλλά δεν είναι αυτό το ζήτημα. Ένα τείχος χτίζεται με πέτρες και τοιμέντο. Μία τάφος είναι μια τρύπα σκαμμένη πολλά μέτρα μέσα στο έδαφος, με τη βοήθεια ενός αγκαθωτού συρματοπλέγματος, ενός ηλεκτρονικού μηχανισμού, μιας περιστρεφόμενης πόρτας. Όλα βουβά αντικείμενα, επιθυμητά από φόβο και επιβεβλημένα διά της βίας. Αυτά, όμως, δεν αποτελούν το θεμελιώδες ζήτημα της *ανθρώπινης απόστασης* που έχει δημιουργηθεί μεταξύ των Ισραηλινών και των Παλαιστινίων εδώ και αρκετό καιρό, σε σημείο που να γίνεται σχεδόν ανυπέβλητη.

Στις ρίζες αυτής της αντίστασης υπάρχει ο φόβος εκείνων που, σε ένα παρελθόν τόσο μακρινό που πλέον μοιάζει αρχαίο, θα μπορούσαν να δουλέψουν μαζί με το «πρώτο κύ-

μα» εποίκων, αλλά σταδιακά έγιναν, αν όχι ακριβώς ο ένοπλος εχθρός τους, το φτηνό εργατικό δυναμικό προς εκμετάλλευση. Στη συνέχεια, με αργούς ρυθμούς και με την πάροδο δεκαετιών, μέσα από πολιτικά και διεθνή λάθη ή απάτες και την αποφυγή ανάληψης ευθυνών απ' όλους τους ηγέτες (κόμματα και τάσεις), αυτός ο φόβος μετατράπηκε σε ένα συμπαγές αντικείμενο που είναι πολύ πιο ψηλό και σκληρό απ' ό,τι θα μπορούσε ποτέ να ήταν το οποιοδήποτε τείχος.

Πώς μπορείς να έρθεις κοντά σε κάποιον που έγινε μοχθηρός μέσα από την απόρριψη και τον εγκλεισμό, σε κάποιον που κυλιέται στη λάσπη των προσφυγικών καταυλισμών, σε κάποιον που τρέφεται από την τρελή ιδεολογία του «πετάξτε τους όλους στη θάλασσα», σε κάποιον που εκτοξεύει τις ρουκέτες Κασάμ του, φτιαγμένες στην αυλή του σπιτιού, προς έναν ουρανό γεμάτο σύννεφα; Και, από την άλλη πλευρά, πώς μπορείς να προσεγγίσεις εκείνους που βλέπουν το τείχος και όλες του τις αποκρουστικές πλευρές ως τη μόνη άμυνα ενάντια σε έναν εχθρό πάντοτε ζωγραφισμένο με τα μελανότερα χρώματα, ως κάποιον παντοτινά κακοπροαίρετο για οποιαδήποτε συμφωνία; Τι να πει κανείς για τις διαδηλώσεις υπέρ του διαχωρισμού;

Κατά τη γνώμη μου, δεν θα πρέπει κανείς να υποβαθμίσει το πρόβλημα απλά σε ένα ζήτημα προπαγάνδας. Δεν αρκεί μόνο να καταγγεληθεί η βαρβαρότητα αυτή με την κατασκευή περισσότερων από επτακόσια χιλιόμετρα τείχους, ή το όνειδος αυτής της γκετοποίησης, την οποία οι Εβραίοι περισσότερο από οποιονδήποτε άλλο στον κόσμο θα έπρεπε να θεωρούν φριχτή και απαράδεκτη. Θα πρέπει να πάμε ένα βήμα παραπέρα.

Δεν θα πρέπει κανείς να περιορίζεται στο να δουλεύει

μαζί με Παλαιστίνιους, να τους βλέπει ως αδέρφια και όχι ως εχθρούς που θα πρέπει να μαλακώσουν, δείχνοντάς τους έτσι ότι δεν είναι όλοι οι Εβραίοι υπέρ αυτού του τσιμεντένιου τέρατος που ουρλιάζει για εκδίκηση προς τους ουρανοί. Θα πρέπει να κάνουμε ένα βήμα παραπέρα.

Και ποιο θα πρέπει να είναι αυτό το βήμα;

Επίθεση. Ενδεικτική αρχικά, για όνομα του Θεού. Δεν θέλω να μιλήσω για μια τελειωτική επίθεση, καθώς, εν γένει, μόνο η μιλιταριστική αυταπάτη τρέφεται από αυτό το πράγμα σε βαθμό δυσπεψίας. Εννοώ μια επίθεση σε συγκεκριμένους στόχους που εγκαθιδρύουν, τρέφουν, εγγυώνται, δικαιολογούν και χρηματοδοτούν τη διαχείριση ενός τέτοιου τερατουργήματος, όπως το εν λόγω τείχος.

Δεν είναι αρκετό να αποκαλείται κανείς «Αναρχικοί Ενώτια στο Τείχος», εάν το τείχος αυτό παραμένει εκεί, μπροστά στα μάτια μας, ως το σύμβολο του ιστορικού αναπόφευκτου των αποφάσεων από εκείνους που βρίσκονται στην εξουσία, εκείνων που σφετερίστηκαν τις αρχικές, ελευθεριακές μορφές των πρώτων ισραηλινών εποικισμών.

Τεράστιες δράσεις; Χιλιάδες άνθρωποι έξω στους δρόμους; Αδελφοσύνη μεταξύ Εβραίων και Παλαιστίνιων, τέτοια που να τραντάξει τα τζάμια της Κνεσέτ; Ναι, πιθανότατα και αυτό, αλλά και κάτι άλλο πέρα από αυτό.

Τελικά, οι αναρχικοί, ακόμη και μόνοι τους, έχουν υπάρξει ιστορικά ικανοί να διεξάγουν επιθετικές ενέργειες, οι οποίες, στις μικρές τους διαστάσεις και δυνατότητες αναπαραγωγής, έχουν εμπνεύσει εκείνους που υφίστανται αποκλεισμό, εκμετάλλευση και γενοκτονία.

Και αυτή η τελευταία λέξη, πιστέψτε με, δεν επιλέχθηκε τυχαία.

Είναι γεγονός ότι η πραγματικότητα βρίσκεται μπροστά στα μάτια μας. Δεν χρειάζονται μεγάλες θεωρίες ή ιδιαίτερες τεχνικές ή στρατηγικές εξηγήσεις. Όπως και αυτή η κούφτα γυναικών και ανδρών, που συνειδητοποίησαν την ύπαρξή της, δεν χρειάστηκαν ιδιαίτερη φώτιση. Συχνά, αυτή τη θεμελιώδη προϋπόθεση ύπαρξης –το να συνειδητοποιήσει κανείς μια κατάσταση τυραννίας που υφίστανται κάποιοι, είτε λίγοι είτε πολλοί, είτε άτομα είτε ολόκληροι λαοί, αυτό είναι ένα ζήτημα που έπεται-, άπαξ και τεθεί σε κίνηση, δεν μπορεί να τη σταματήσει κανένας.

Και ποιος θα μπορούσε να σταματήσει τη δράση μας, αυτή ως αναρχικών;

Μήπως χρειαζόμαστε το χαρισματικό σύνθημα κάποιου ηγέτη; Κάποιου είδους στρατηγικού διευθυντηρίου αποτελούμενου από μία κούφτα ηλιθίων που αυτοαποκαλούνται σημείο αναφοράς; Σίγουρα όχι.

Πρέπει να επιτεθούμε. Οτιδήποτε άλλο είναι απλά μια μορφή υποστήριξης, ουσιώδης μεν αλλά όχι ζωτικής σημασίας.

Γνωρίζουμε το έγκλημα που σκιάζει τον ορίζοντά μας, εμποδίζοντας το φως του ήλιου. Γνωρίζουμε ποιοι είναι οι φτωχοί που πληρώνουν τις συνέπειες καθημερινά. Γνωρίζουμε ποιος είναι ο υπεύθυνος, πέρα από τις σημαίες ή τις θρησκευτικές επιλογές, οι οποίες, λίγο έως πολύ, έχουν τις ρίζες τους στον αταβισμό των προγόνων μας.

Δεν χρειαζόμαστε τίποτε άλλο.

Αλφρέντο Μ. Μπονάνο

Τεργέστη, 26 Φεβρουαρίου 2012

Μετάφραση στα αγγλικά από την Τζην Γουάιρ

Εισαγωγή

Αυτές είναι ζοφερές ημέρες για την ανατολική Μεσόγειο. Μακριά από το να οδεύει προς έναν δίκαιο τερματισμό, η ισραηλινή κατοχή της Δυτικής Όχθης βαθαίνει καθημερινά. Οι εβραϊκοί εποικισμοί συνεχίζουν να επεκτείνονται, ενώ τα παλαιστινιακά σπίτια, τα πηγάδια και οι ελαιώνες συνεχίζουν να καταστρέφονται. Εκατομμύρια Παλαιστίνιοι, που ζουν υπό ισραηλινό στρατιωτικό νόμο, συνεχίζουν να υφίστανται ένα σύστημα καταπίεσης δεκαετιών που τους αρνείται την πρόσβαση σε κατάλληλες ιατρικές υπηρεσίες και εκπαίδευση, τους εμποδίζει να ταξιδεύουν ελεύθερα ανάμεσα στα χωριά και τις πόλεις τους και περικυκλώνει τα σπίτια τους με ένα τσιμεντένιο τείχος ύψους οκτώ μέτρων.

Στους Παλαιστίνιους πρόσφυγες, που εκδιώχθηκαν από τη γη τους το 1948 και το 1967, ακόμη τους αρνούνται την επιστροφή ή την αποζημίωση, ενώ οι Παλαιστίνιοι πολίτες του Ισραήλ υπόκεινται σε συστηματικές διακρίσεις. Στη Γάζα, το Ισραήλ έχει αποσύρει τους στρατιώτες και τους έποικούς του, αλλά τους έχει αντικαταστήσει με μια πολιορκία, περιορίζοντας τις προμήθειες και χρησιμοποιώντας μαθηματικούς τύπους για να κρατά τους κατοίκους ζωντανούς μεν, αλλά στα όρια του υποσιτισμού.

Κι όμως μέσα σ' όλο αυτό το σκότος, μια αχτίδα ελπίδας

συνεχίζει να λάμπει: Ένα ανένδοτο κίνημα παλαιστινιακής, λαϊκής αντίστασης που ενσαρκώνει ό,τι πιο αξιοπρεπές και ανθρώπινο στον αγώνα για ελευθερία και ισότητα σ' αυτή τη γη. Κάνοντας πορείες άοπλοι προς τις κατασχεμένες εκτάσεις και τους μπλοκαρισμένους δρόμους. Αψηφώντας δακρυγόνα, ξυλοδαρμούς και σφαίρες, νυχτερινές επιδρομές και στημένες κατηγορίες. Ευαισθητοποιώντας την κοινή γνώμη και συντηρώντας οικογένειες. Και όλη αυτή την περίοδο αποτείνονται σε Ισραηλινούς και μη να συμμετάσχουν στον αγώνα.

Σε αυτό τον αγώνα ενάντια στην κατοχή ηγούνται οι Παλαιστίνιοι και η ισραηλινή (και διεθνής) επιτόπια αλληλεγγύη θα πρέπει πάντοτε να διεξάγεται με πλήρη επίγνωση αυτής της ασυμμετρίας που δημιουργούν τα προνόμιά μας. Παρ' όλα αυτά, είτε αυτό είναι για καλό είτε για κακό, η πρωτοβουλία δράσης που αποκαλείται Αναρχικοί Ενάντια στο Τείχος έχει αποτελέσει πηγή έμπνευσης πολύ πέρα από τη Μέση Ανατολή. Και ενώ είναι πιθανόν οι διεθνείς σύντροφοι να προβάλλουν περισσότερο τις δικές τους προσδοκίες και ελπίδες σε εμάς, περισσότερο απ' ό,τι αξίζουμε, υπάρχει επίσης ένας θεμιτός χώρος για να συσχετιστούν οι εμπειρίες και οι σκέψεις των ανυπότακτων Ισραηλινών που αντιτίθενται στις милитарιστικές πολιτικές και στη ρητορική του δικού τους κράτους με τον πιο αδιαμεσολάβητο τρόπο. Γι' αυτό τον λόγο προσφέρουμε αυτό το βιβλίο.

Οι Αναρχικοί Ενάντια στο Τείχος ξεκίνησαν τη δράση τους στα τέλη του 2003, όταν μια χαλαρή ομάδα ακτιβιστών σχημάτισε μια πρωτοβουλία άμεσης δράσης για να αντιταχθεί στην κατασκευή του επονομαζόμενου ισραηλινού φράγματος διαχωρισμού. Η ομάδα συγκροτήθηκε στο χω-

ριό Μασάχα, όπου, μαζί με διεθνείς και Παλαιστίνιους ακτιβιστές, στήσαμε όλοι μια κατασκήνωση διαμαρτυρίας πάνω στη σχεδιαζόμενη διαδρομή του τείχους. Μια συννηθισμένη αντίληψη μεταξύ των ακτιβιστών της ομάδας ήταν η απόρριψη των παλιών τακτικών του ισραηλινού φιλειρηνικού κινήματος – θεσμική πίεση, εκλογικές προσπάθειες, διαθρησκευτικός διάλογος – ως αναποτελεσματικών και πατερναλιστικών. Αντίθετα, άντλησαν έμπνευση από τα διεθνή αναρχικά και αντιπαγκοσμιοποιητικά κινήματα, όπως και από τις ήδη υπάρχουσες προσπάθειες αλληλεγγύης που είχαν σχηματιστεί από το ξέσπασμα της Ιντιφάντα του Αλ Άκσα – τη δεύτερη ένοπλη, παλαιστινιακή εξέγερση, τον Οκτώβριο του 2000.

Στην πραγματικότητα, η γέννηση των Αναρχικών Ενάντια στο Τείχος μπορεί να ανιχνευθεί πίσω στη συγχώνευση παράλληλων και υπογείων ρευμάτων στην Παλαιστίνη και στο Ισραήλ κατά τη διάρκεια της δεύτερης Ιντιφάντα. Στη Δυτική Όχθη και στη Λωρίδα της Γάζας, παρόλο που ήταν πολύ πιο στρατιωτικοποιημένη από την πρώτη, η δεύτερη Ιντιφάντα περιελάμβανε εκτεταμένες απόπειρες λαϊκού αγώνα και μη στρατιωτικής αντίστασης, όπως άμεσες δράσεις, διαμαρτυρίες και διαδηλώσεις, πρωτοβουλίες Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, καμπάνιες για μποϊκοτάζ και πολιτική ανυπακοή, συνήθως καθοδηγούμενα από τοπικές, λαϊκές επιτροπές. Αν και περιθωριοποιημένες από τα επίπεδα της βίας και τον αυξανόμενο ιεραρχικό συγκεντρωτισμό της Παλαιστινιακής Αρχής, αυτές οι προσπάθειες κατάφεραν να αποκτήσουν ρίζες και τελικά να καρποφορήσουν. Στο Ισραήλ, η αποτυχία των Συμφωνιών του Όσλο είχε ως αποτέλεσμα μια γενική, εθνικιστική περιχαράκωση και μια στροφή προς τα δεξιά,

συμπεριλαμβανομένης και αυτής εντός του επονομαζόμενου Στρατοπέδου της Ειρήνης. Αυτό είχε, εντούτοις, το αντίθετο αποτέλεσμα σε εκείνους που τοποθετούνταν στο απώτερο αριστερό άκρο του πολιτικού φάσματος, καθώς η συνειδητοποίηση του *γιατί* απέτυχε το Όσλο οδήγησε πολλούς στην οριστική απομάκρυνση από την επιρροή της Σιωνιστικής Αριστεράς.

Αρχικά, το βασικό μέσο της ισραηλινής αλληλεγγύης με τις παλαιστινιακές κοινότητες ήταν το Τααγιούς («ζούμε μαζί» στα αραβικά), ένα δίκτυο που στο απόγειό του είχε εκατοντάδες ενεργά μέλη, τόσο Εβραίους όσο και Παλαιστίνιους πολίτες του Ισραήλ. Οι ακτιβιστές του Τααγιούς έφερναν τρόφιμα στις πολιορκούμενες πόλεις και χωριά και υπερασπίζονταν τους Παλαιστίνιους αγρότες από τους εποίκους και τους στρατιώτες, όταν αυτοί καλλιεργούσαν τη γη τους. Το καλοκαίρι του 2001, πολλοί διεθνείς ακτιβιστές άρχισαν να καταφθάνουν στην Παλαιστίνη ως εθελοντές του Διεθνούς Κινήματος Αλληλεγγύης (ISM), ένας συντονισμός, υπό την καθοδήγηση Παλαιστινίων, που συνόδευε τις παλαιστινιακές μη βίαιες δράσεις στη Δυτική Όχθη. Οι δράσεις του ISM συμπεριελάμβαναν τον σχηματισμό ανθρωπίνων αλυσίδων για να εμποδίσουν τους στρατιώτες να επέμβουν, ενώ οι Παλαιστίνιοι γκρέμιζαν στρατιωτικά φράγματα στους δρόμους, διαδήλωναν μαζικά ή έσπαγαν από κοινού τις απαγορεύσεις κυκλοφορίας για να πάνε τα παιδιά τους στο σχολείο ή να φροντίσουν τα χωράφια τους.

Την άνοιξη του 2002, καθώς εντεινόταν η ισραηλινή βία στη Δυτική Όχθη, συμπεριλαμβανομένης της καταστροφής των προσφυγικών καταυλισμών της Τζενίν και της πολιορκίας του Ναού της Γεννήσεως στη Βηθλεέμ, το ISM οδηγή-

θηκε σε πιο αμυντικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των ανθρώπινων ασπίδων και της ζωντανής μαρτυρίας. Οι ακτιβιστές του ISM έμεναν σε παλαιστινιακά σπίτια που απειλούνταν με κατεδάφιση, ανέβαιναν σε ασθενοφόρα, συνόδευαν εργάτες των δήμων για να επισκευάσουν υποδομές και παρέδιδαν τρόφιμα και φάρμακα σε πολιορκημένες κοινότητες. Οι Ισραηλινοί στρατιώτες σκότωσαν δύο ακτιβιστές του ISM, τη Ρέιτσελ Κόρι και τον Τομ Χάρνταλ, στη Λωρίδα της Γάζας το 2003.

Η κατασκήνωση διαμαρτυρίας στη Μασάχα έδωσε την ευκαιρία σε Ισραηλινούς, που είχαν συνεργαστεί με τις ομάδες του ISM, να κάνουν πιο ορατή τη δική τους αντίσταση ως Ισραηλινοί. Η κατασκήνωση έγινε ένα κέντρο πληροφόρησης και αγώνα ενάντια στη σχεδιαζόμενη κατασκευή του φράγματος, το οποίο μόλις είχε αρχίσει να χτίζεται εκείνη την εποχή. Κατά τη διάρκεια των τεσσάρων μηνών που διήρκεσε, περισσότεροι από χίλιοι Ισραηλινοί και διεθνείς αλληλέγγυοι ήρθαν να μάθουν για την κατάσταση και να συμμετάσχουν στον αγώνα. Ακτιβιστές, επίσης, έκοψαν τον φράχτη και κατέστρεψαν κομμάτια του. Σε μια τέτοια δράση, τον Δεκέμβριο του 2003, Ισραηλινοί στρατιώτες πυροβόλησαν έναν Ισραηλινό ακτιβιστή ονόματι Γκιλ Νααμάτι και στα δύο του πόδια με πραγματικά πυρά από κοντινή απόσταση. Η μεγάλη δημοσιότητα που έλαβε αυτό το περιστατικό παγίωσε το, μέχρι πρότινος συνεχώς μεταλλασσόμενο, όνομα της ομάδας σε αυτό που είχε επιλεγεί για τη συγκεκριμένη δράση: Αναρχικοί Ενάντια στο Τείχος.

Εκείνη την περίοδο, αρκετά παλαιστινιακά χωριά, που ήταν έτοιμα να χάσουν μεγάλο μέρος της γης τους εξαιτίας του τείχους, σχημάτιαν λαϊκές επιτροπές για να αντιστα-

θούν στην κατασκευή. Οι επαφές που έγιναν κατά τη διάρκεια της κατασκήνωσης της Μασάχα οδήγησαν στην πρόσκληση Ισραηλινών να συμμετάσχουν σ' αυτές τις διαδηλώσεις και στο ξεκίνημα μιας μακροχρόνιας συνεργασίας μεταξύ των Αναρχικών Ενάντια στο Τείχος και των λαϊκών επιτροπών σε πολλά χωριά. Οι διαδηλώσεις και οι δράσεις γίνονταν σχεδόν καθημερινά στα χωριά Μπούντρος, Σάλεμ, Ανίν, Μπίντου, Μπέιτ Άουβα, Ντέιρ Μπαλούτ, Μπέιτ Σουρίκ, Μπέιτ Λικία και σε άλλα, όπως και σε παλαιστινιακές γειτονιές που ουσιαστικά φυλακίζονταν από τα τείχη γύρω από την Ιερουσαλήμ. Σε κάποιες δράσεις Παλαιστίνιοι και Ισραηλινοί κατάφεραν να σταματήσουν τις εργασίες κατασκευής για τη συγκεκριμένη ημέρα, να γκρεμίσουν ή να καταστρέψουν τμήματα του φράχτη, ή να παραβιάσουν μερικές πύλες κατά μήκος του.

Ο ρεαλιστικός σκοπός της ισραηλινής και διεθνούς παρουσίας ήταν να αναγκάσει τον στρατό να μειώσει το επίπεδο της βίαιης καταστολής, καθώς έχει αυστηρότερους κανόνες εμπλοκής όταν είναι παρόντες ξένοι στο πλευρό των Παλαιστίνιων. Παρ' όλα αυτά, μέχρι σήμερα, πάνω από είκοσι Παλαιστίνιοι έχουν σκοτωθεί σε αυτές τις διαδηλώσεις – κάποιες φορές από πραγματικά πυρά, αλλά συχνότερα από απευθείας χτυπήματα με δίθην λιγότερο θανατηφόρα όπλα, όπως μεταλλικές σφαίρες με λαστιχένια επικάλυψη και κάνιτρα δακρυγόνων.

Με ξεκίνημα τον Φεβρουάριο του 2005, οι Αναρχικοί Ενάντια στο Τείχος άρχισαν να υποστηρίζουν τις εβδομαδιαίες διαδηλώσεις στο χωριό Μπιλαΐν – μια κινητοποίηση που αντέχει μέχρι σήμερα, με συμμετοχή πλήθους κόσμου που μετατράπηκε σε ένα διεθνώς αναγνωρισμένο σύμβολο

του λαϊκού αγώνα. Στο Μπιλαΐν, όπως και σε άλλα χωριά, συμπεριλαμβανομένων των Νααλίν, Μαάορα, Μπέιτ Ούμαρ και Νάμπι Σάλεχ, οι διαδηλώσεις τις Παρασκευές αποτέλεσαν ένα τακτικό χαρακτηριστικό. Μια συνηθισμένη διαδήλωση ξεκινά με μια συγκέντρωση στο κέντρο του χωριού μετά από τις προσευχές της Παρασκευής, κατά την οποία οι κάτοικοι και οι υποστηρικτές τους κάνουν πορεία προς τον φράχτη και τις εκτάσεις που έχουν πάρει οι έποικοι. Οι Ισραηλινοί στρατιώτες μερικές φορές εισβάλουν στο χωριό πριν ξεκινήσει η διαδήλωση. Ενίοτε, οι διαδηλωτές καταφέρνουν να φτάσουν στον φράχτη και να φωνάξουν συνθήματα. Και στις δύο περιπτώσεις, ο στρατός αναπόφευκτα κηρύσσει την περιοχή «κλειστή στρατιωτική ζώνη» και προχωρά στη διάλυση των διαδηλωτών χρησιμοποιώντας δακρυγόνα, χειροβομβίδες κρότου-λάμψης, μεταλλικές σφαίρες με λαστιχένια επικάλυψη, σπρωξίτες και ξυλοδαρμούς. Καθώς η διαδήλωση οπισθοχωρεί προς το χωριό, νεαροί συχνά κινούνται στα μετόπισθεν και αρχίζουν να πετούν πέτρες στις ισραηλινές δυνάμεις, οι οποίες ορισμένες φορές εισβάλλουν στο χωριό για κάποιες ώρες. Με τη δύση του ηλίου συνήθως όλα είναι πάλι ήσυχια, παρόλο που οι νυχτερινές επιδρομές είναι συχνές.

Οι μαζικές διαδηλώσεις είναι μόνο ένα μέρος των υπό παλαιστινιακή καθοδήγηση δράσεων στις οποίες συμμετέχουν Ισραηλινοί και διεθνείς αγωνιστές. Άλλες προσπάθειες περιλαμβάνουν δενδροφυτεύσεις, ανοικοδόμηση κατεδαφισμένων σπιτιών και πηγαδιών και τακτική συνοδεία Παλαιστινίων αγροτών ή βοσκών που αντιμετωπίζουν τη βία των Εβραίων εποίκων. Οι αλληλέγγυοι ακτιβιστές προσπαθούν να σταθούν σαν φράγμα ανάμεσα στους επιτιθέμενους εποίκους και τους αγρότες, οι οποίοι μερικές φορές κατα-

φέρνουν να δουλέψουν τη γη τους για μια-δυο ώρες. Ισραηλινοί στρατιώτες είναι συνήθως παρόντες σε τέτοια γεγονότα, αλλά στέκονται χωρίς να κάνουν τίποτα ή συμμετέχουν στις βίαιες επιθέσεις και συλλαμβάνουν αγρότες και ακτιβιστές. Οι Αναρχικοί Εναντία στο Τείχος έχουν οργανώσει, επίσης, πολλές αντικατοχικές διαδηλώσεις και δράσεις εντός του Ισραήλ. Ακτιβιστές έχουν απλώσει αγαθωτό συρματοπλέγμα, έχουν στήσει ομοίωμα τσεκπόιντ στο ευκατάστατο βόρειο Τελ Αβίβ και έχουν ανέβει για λίγο σε ισραηλινά τανκς και τεθωρακισμένα οχήματα μεταφοράς προσωπικού, τα οποία ετοιμάζονταν για επιδρομή στη Λωρίδα της Γάζας. Επιπλέον, υπήρχε μεγάλη αναρχική συμμετοχή στην αντίθεση των Ισραηλινών στον πόλεμο τον Αύγουστο του 2006 στον Λίβανο και τον Δεκέμβριο του 2008 στη Γάζα. Αναρχικοί σχημάτισαν μεγάλα μπλοκ στις διαδηλώσεις εναντίον αυτών των επιθέσεων και μπλοκάρισαν για λίγο την είσοδο σε μια αεροπορική βάση στο απόγειο και των δύο πολέμων. Άλλες διαμαρτυρίες και άμεσες δράσεις μέσα στο Ισραήλ οργανώνονται σε σχεδόν εβδομαδιαία βάση.

Τα κείμενα που συγκεντρώθηκαν σε αυτό το βιβλίο έχουν χωριστεί σε δύο μέρη. Το πρώτο περιέχει σύντομες δηλώσεις, συμπεριλαμβανομένων των φυλλαδίων που εκδόθηκαν από τους Αναρχικούς Εναντία στο Τείχος στις πρώτες τους μέρες ή ομιλίες που δόθηκαν από μέλη τους σε διαφορετικές περιστάσεις. Το δεύτερο μέρος περιλαμβάνει διηγήσεις, δοκίμια και σκέψεις από ακτιβιστές που συμμετέχουν στις δράσεις της ομάδας. Κάποιες από αυτές γράφτηκαν ειδικά γι' αυτή τη συλλογή και άλλες είχαν δημοσιευτεί προηγουμένως σε εκδόσεις των Αναρχικών Εναντία στο Τείχος και σε άλλα μέσα. Ελπίζουμε ότι θα δώσουν στους αναγνώστες

τις εικόνες από τις προκλήσεις που παρουσιάζονται στον αγώνα μας, όπως και θα αναδείξουν τα κίνητρα και τα συναισθήματα των συμμετεχόντων.

Ενώ μερικά από τα κείμενα στο πρώτο μέρος εκδόθηκαν για λογαριασμό των Αναρχικών Ενάντια στο Τείχος, ούτε αυτά ούτε οποιαδήποτε άλλα κείμενα στο δεύτερο μέρος –για να μην πούμε για την εισαγωγή– δεν θα πρέπει να εκληφθούν ότι αντιπροσωπεύουν μια μόνιμη, συλλογική και ιδεολογική θέση της ομάδας στο σύνολό της. Καλώς ή κακώς, οι Αναρχικοί Ενάντια στο Τείχος είναι μια πρωτοβουλία πρακτικής δράσης, χωρίς ιδεολογική πλατφόρμα, χωρίς μανιφέστο και χωρίς πρόγραμμα για το μέλλον της περιοχής. Όπως αναφέρει η εισαγωγή στην έκδοσή μας του 2007:

Οι Αναρχικοί Ενάντια στο Τείχος απαλλάσσονται από το βάρος των παχιών και βαριών ιδεολογικών πλαισίων, μετατρέποντας την *πράξη* ως το κέντρο του βάρους τους. Αυτό δεν υπονοεί, βέβαια, ότι δεν χρειάζονται θεωρητικές αναλύσεις με βάση κάποιες αρχές – σίγουρα ενθαρρύνουμε τη χρησιμοποίησή τους για την αποδόμηση των μύθων του σιωνιστικού απαρτχάιντ· παρ' όλα αυτά, αυτή τη στιγμή, τα άτομα που αποτελούν τους Αναρχικούς Ενάντια στο Τείχος χρησιμοποιούν, ως επί το πλείστον, σχοινιά, κόφτες και βαριοπούλες για να αποδομήσουν το τείχος του Ισραήλ και να εκφράσουν τη διαφωνία τους με τα οδοφράγματα του ισραηλινού στρατού.

Ενώ πολλοί Ισραηλινοί, που συμμετέχουν σε δράσεις στη Δυτική Όχθη, πράγματι έχουν ένα είδος συνολικής αναρχικής κοσμοθεωρίας, πολλοί άλλοι δεν έχουν. Κάποιοι βλέπουν τις προσπάθειές τους ως υποστήριξη των ανθρωπίνων δικαιω-

μάτων και του διεθνούς δικαίου. Άλλοι ενεργούν από μια τελείως προσωπική έκφραση ηθικής συνείδησης. Αυτή η ποικιλομορφία δεν έχει υπάρξει χωρίς τις παγίδες της, αλλά ένα από τα ξεκάθαρα πλεονεκτήματά της είναι η αποφυγή σεχταρισμών και η αντίστοιχη ικανότητα να προσφέρει έναν πιο φιλόξενο χώρο στους νεοεισερχόμενους. Εν συντομία, αυτά τα κείμενα, που έχουν συγκεντρωθεί εδώ, αντιπροσωπεύουν μόνο τις απόψεις των συντακτών τους.

Κλείνοντας, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τα ακόλουθα μέλη του συμβουλίου του Ινστιτούτου Αναρχικών Σπουδών: τον Τζόσουα Στίβενς, που πήρε την πρωτοβουλία να γίνει αυτό το βιβλίο και την ουσιαστική εκδοτική βοήθειά του, τη Σίντι Μιλστάιν για την προσεκτική επιμέλεια, και τον Τζος Μακ Φι (καθώς και την Κοοπερατίβα Καλλιτεχνών Just-seeds) που υπομονετικά πέρασαν από πολυάριθμες αναθεωρήσεις τα εξώφυλλα. Θα θέλαμε, επίσης, να μνημονεύσουμε τη Λόρνα Βέτερς για τη διόρθωση αυτού του βιβλίου. Και ευχαριστούμε όλους τους συνεργάτες που αφιέρωσαν τον χρόνο και την ενέργειά τους για να γράψουν και να επιμεληθούν.

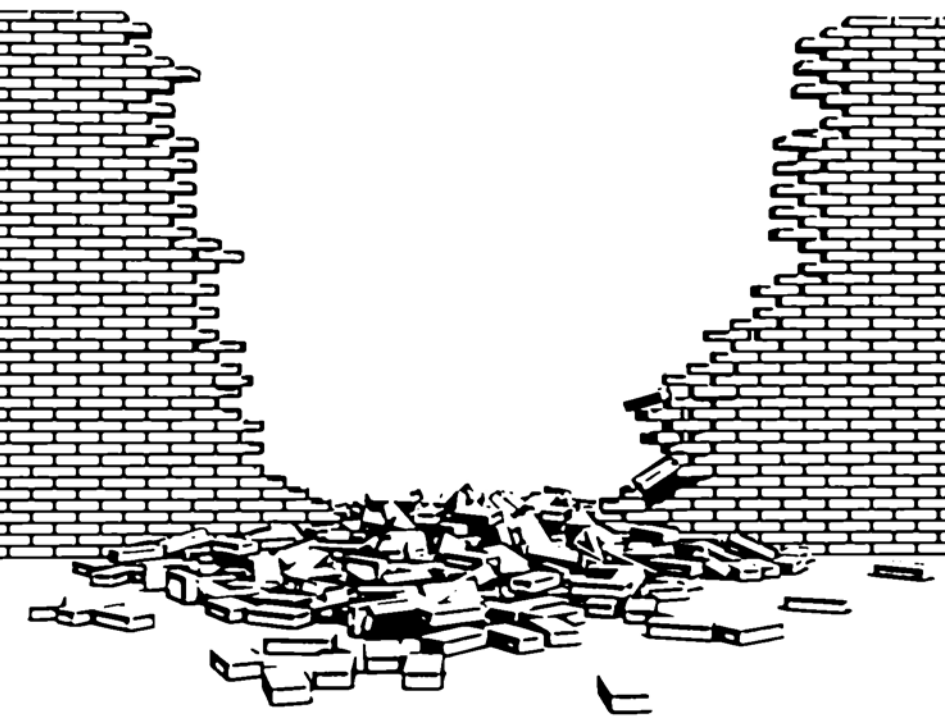
Αυτό το βιβλίο αφιερώνεται στη μνήμη των Παλαιστινίων συντρόφων μας που έπεσαν στον λαϊκό αγώνα ενάντια στην κατοχή.

Ούρι Γκόρντον και Οχάλ Γκράιτσερ

ΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΚΑΙ

ΟΜΙΛΙΕΣ

Πρώτη ανακοίνωση

Αυτό το δελτίο τύπου εκδόθηκε στις 25 Δεκεμβρίου 2003, κατά τη διάρκεια της δράσης στην οποία ο Γκιλ Νααμάτι πυροβολήθηκε. Κυκλοφόρησε πριν γίνουν γνωστές οι λεπτομέρειες για τον τραυματισμό του.

Όχι στο γκέτο που χτίζεται από Εβραίους!

Όχι στα τείχη μεταξύ των ανθρώπων!

Σταματήστε την κατοχή!

Ισραηλινοί, Παλαιστίνιοι και διεθνείς ακτιβιστές!

Γκρεμίστε το τείχος του apartheid στη Μασάχα!

Αυτή τη στιγμή, Παρασκευή απόγευμα (το έβδομο κερι της Χανουκά), δεκάδες ακτιβιστές διαλύουν και καταστρέφουν την πύλη του τείχους του apartheid, που είναι γνωστό ως «φράχτης διαχωρισμού», για να επιτρέψουν την ελεύθερη πρόσβαση του λαού της Μασάχα στη γη του. Οι ακτιβιστές, εξοπλισμένοι με εργαλεία, παραβιάζουν την πύλη που παραμένει κλειστή από το χτίσιμο του τείχους, πριν από δύο μήνες. Στους αγρότες, των οποίων η γη είναι στην άλλη πλευρά του φράχτη, τους είπαν ότι θα μπορούν να περνάνε μέσα από την πύλη για να δουλέψουν τη γη τους. Αυτή η υπόσχεση αποδείχθηκε ένα μεθοδικό, ωμό και βάνουσο ψέμα. Οι πύλες παραμένουν μπλοκαρισμένες κατά μήκος όλου του ασ-

φυκτικού τείχους και οι Παλαιστίνιοι κάτοικοι παραμένου χωρίς πρόσβαση στη μοναδική τους πηγή εισοδήματος.

Ο στρατός είναι παρόν στις πύλες του χωριού Μασάχα, το οποίο βρίσκεται δίπλα στον εποικισμό Ελκανά, και δεν είναι ξεκάθαρο ακόμη πώς θα τελειώσει η αντιπαράθεση μεταξύ του στρατού και των ακτιβιστών. Οι ακτιβιστές καλούν σε κοινή, ενεργητική αντίσταση Ισραηλινών και Παλαιστινίων ενάντια στην πολιτική της γκετοποίησης που ακολουθεί η ισραηλινή κυβέρνηση.

Η δράση αποτελεί μέρος της Εναλλακτικής Κατασκήνωσης Διαμαρτυρίας ενάντια στο Τείχος του Απαρτχάιντ που ξεκίνησε πριν από μία εβδομάδα στο Ντέιρ Μπαλούτ. Η κατασκήνωση φιλοξενεί Ισραηλινούς και Παλαιστίνιους και βρίσκεται στη διαδρομή του τείχους του απαρτχάιντ, στην περιοχή του δημοτικού σχολείου του χωριού. (Το χτίσιμο του σχολείου σταμάτησε εξαιτίας της κατάσχεσης της γης για την οικοδόμηση του τείχους).

Προσκαλούμε τα μέσα, που μεταδίδουν τις υποσχέσεις του Σαρόν για την αποκαλούμενη εκκένωση των εποικισμών, να έρθουν και να δουν με τα ίδια τους τα μάτια την επιχείρηση κατάσχεσης της γης και επέκτασης των εποικισμών που λαμβάνει χώρα αυτές τις ημέρες. Η κατασκήνωση διαμαρτυρίας στο Ντέιρ Μπαλούτ και άλλες δράσεις διαμαρτυρίας που πραγματοποιούνται, τόσο σήμερα όσο και στο μέλλον, θα δώσουν μια ολοζώντανη και δυναμική εναλλακτική στις πράξεις κατοχής, κλοπής και κατάσχεσης, για τις οποίες ευθύνονται η κυβέρνηση του Σαρόν και ο ισραηλινός στρατός.

Αναρχικοί Ενάντια στο Τείχος

Διακήρυξη

Αυτή η διακήρυξη δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά στις 5 Ιανουαρίου 2004.

Αυτές τις ημέρες, με την κατασκευή του συστήματος φραχτών και τάφρων καθώς και του τείχους του διαχωρισμού που κλέβει τα χωράφια και περιορίζει τον κόσμο σε θύλακες χωρίς τα απαραίτητα μέσα επιβίωσης, όταν εκατοντάδες χιλιάδες αποκόπτονται από τις εγκαταστάσεις υγείας και παιδείας και από στοιχειώδεις υποδομές και εξαναγκάζονται να επιλέξουν ανάμεσα στην «εθελοντική» μεταφορά ή τον θάνατο, είναι καθήκον μας, ως ανθρώπινα όντα, να αγωνιστούμε ενάντια σε αυτό το έγκλημα.

Ανοίξαμε την πύλη της Μασάχα για να ανοίξουμε μια ρωγμή στο τείχος του μίσους και, με τις δράσεις μας, να δώσουμε μια ζωντανή και δυναμική εναλλακτική στην πολιτική του απαρτχάιντ της ισραηλινής κυβέρνησης. Εμείς, που αντιλαμβανόμαστε το μέλλον αυτής της γης ως σημαντικό, θεωρούμε το σύστημα φραχτών και το τείχος του διαχωρισμού όχι μόνο μία τεράστια καταστροφή για τον παλαιστινιακό λαό αλλά, επίσης, μία άμεση απειλή για εμάς τους ίδιους και οποιονδήποτε επιθυμεί μια ειρηνική και ασφαλή ζωή. Αυτός δεν είναι ένας φράχτης ασφαλείας. Αυτός είναι ένας φράχτης-απαρτχάιντ που θα προκαλέσει αιματοχυσία σε

όλους μας για πολλά χρόνια. Προσπαθούμε να ζήσουμε στις καθημερινές μας ζωές τις αλλαγές για τις οποίες παλεύουμε. Δουλεύουμε με πνεύμα πλήρους συνεργασίας, χωρίς ηγέτες. Οι αποφάσεις μας παίρνονται με συναίνεση και ο καθένας/καθεμία συνεισφέρει σύμφωνα με τις δυνατότητές του/της. Πιστεύουμε ότι η δικαιοσύνη και η ισότητα επιτυγχάνονται με την εθελοντική συμφωνία μεταξύ των ανθρώπων και ότι το κράτος είναι μόνο ένα επιθετικό εργαλείο των κυρίαρχων εθνικών και/ή ταξικών ομάδων.

Είμαστε ρεαλιστές και καταλαβαίνουμε ότι η κατάργηση του κρατικού συστήματος δεν θα συμβεί αύριο, αλλά από σήμερα ακόμη μπορούμε να απαιτήσουμε έναν τρόπο ζωής «χωρίς κυβερνώντες και κυβερνώμενους», «χωρίς αφεντικά και σκλάβους». Η άμεση δράση είναι μια δημοκρατική πράξη, όταν η δημοκρατία σταματά να λειτουργεί. Το Τείχος του Βερολίνου δεν διαλύθηκε από τους κυβερνώντες και τις συμφωνίες αλλά, ως επί το πλείστον, από πολίτες που το γκρέμισαν με τα ίδια τους τα χέρια.

Από τότε που μπορούμε να θυμηθούμε τον εαυτό μας, έχουμε υποστεί πλύση εγκεφάλου με το μίσος και τον φόβο για τους Παλαιστίνιους γείτονές μας. Δεν έχουμε πάει εκδρομές στην εξοχή χωρίς ένοπλη συνοδεία. Μας είπαν ότι τείνουμε χείρα ειρήνης αλλά δεν υπάρχει κανείς να συνομιλήσουμε. Όμως, αυτά τα ψέματα έχουν αποκαλυφθεί και είναι ορατά στον καθένα και την καθεμία που συμμετέχει στις δράσεις εναντίον της κατοχής. Κοιμηθήκαμε μαζί κάτω από τα ελαιόδεντρα (πριν τα ξεριζώσουν), κάναμε μαζί πορείες προς τον φράχτη και θα συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε μαζί –Ισραηλινοί, Παλαιστίνιοι και διεθνείς αλληλέγγυοι– για δικαιοσύνη και ισότητα για όλους.

Επί χρόνια, καλοπροαίρετοι άνθρωποι έχουν ισχυριστεί ότι, όταν πραγματοποιηθεί ο εκτοπισμός, θα ξαπλώσουν μπροστά στις ρόδες των φορτηγών και των λεωφορείων για να εμποδίσουν αυτό το έγκλημα. Αλλά ο εκτοπισμός πραγματοποιείται ήδη τώρα! Η αποστέρηση από χιλιάδες ανθρώπους των ελάχιστων μέσων για την επιβίωσή τους, δεν τους αφήνει καμία εναλλακτική. Χιλιάδες αφήνουν τα χωριά τους για να βρουν φαγητό για τα παιδιά τους. Η εθνοκάθαρση συμβαίνει μπροστά στα μάτια μας και έχουμε μόνο μία επιλογή: Να χρησιμοποιήσουμε τα λίγα δικαιώματα που έχουμε ακόμη από τα απομεινάρια της ισραηλινής δημοκρατίας και να παραβιάσουμε αυτούς τους ρατσιστικούς και ανήθικους νόμους. Ναι, να διαλύσουμε τις πύλες και τους φράχτες, να μπλοκάρουμε τις μπουλντόζες με τα σώματά μας, να εισέλθουμε σε κλειστές, στρατιωτικές περιοχές και, επίσης, να μετατρέψουμε τον εχθρό σε φίλο μας. Η παλαιστινιακή και ισραηλινή αντίσταση θα συνεχιστεί όσο η κατοχή –η υποδομή και η ρίζα του τρόμου– συνεχίζεται.

Αναρχικοί Ενάντια στο Τείχος

των «Εβραίων με πλήρη δικαιώματα» είναι *απαρτχάιντ*: Ένα σοβινιστικό καθεστώς διαχωρισμού που καταχράται τη γη από τους αγρότες, περιορίζει την ελευθερία μετακίνησης των ανθρώπων στον δρόμο τους για τη δουλειά και φτάνει ακόμη και να παρεμποδίζει τη δυνατότητα των Παλαιστινίων καπιταλιστών να αναπτύξουν την οικονομία τους. Κι όλα αυτά συμβαίνουν ενώ προσπαθεί να επιτύχει τη συνεργασία της παλαιστινιακής ηγεσίας.

Κάποιοι, που θεωρούν τους εαυτούς τους ως ακτιβιστές της ειρήνης, αναρωτιούνται σοβαρά, πέρα από τις επίσημες απαντήσεις της Αριστεράς, ποιοι μπορεί να είναι οι λόγοι γι' αυτή την κοινή πολιτική όλων των ισραηλινών κυβερνήσεων –αριστερών και δεξιών– προς τους Παλαιστίνιους; Υποστηρίζουμε ότι δεν είναι απλά η κατάκτηση ενός λαού από έναν άλλο, όπως στις αρχαίες αυτοκρατορίες, ούτε απλά η έκφραση μιας πίστης σε μία αδιαίρετη Γη του Ισραήλ που πηγάζει από τη Βίβλο, ούτε απορρέει από την πίεση ενός ισχυρού λόμπυ ηγετών των εποίκων, παρόλο που κι αυτό ασφαλώς παίζει ρόλο.

Το καθεστώς *απαρτχάιντ* θα πρέπει να ειδωθεί ως κάτι που εξυπηρετεί διάφορα ισχυρά συμφέροντα. Αρχικά, εξυπηρετεί την ισραηλινή οικονομία –που σημαίνει τους ισραηλινούς καπιταλιστές–, παρέχοντας φτηνή εργατική δύναμη που χρησιμοποιείται κυρίως από μικρούς και μεσαίους εργοδότες στη βιομηχανία και τις κατασκευές.

Οι «Ισραηλινοί Άραβες», οι οποίοι βρισκόταν υπό στρατιωτικό νόμο την περίοδο από το 1948 έως το 1966, έχουν παίξει αυτό τον ρόλο, και ακόμη περισσότερο οι κάτοικοι των περιοχών που κατακτήθηκαν το 1967. Μόνο πρόσφατα, σαν να ήταν αποτέλεσμα της Ιντιφάντα του Αλ Άκσα και

της μαζικής «εισαγωγής» μεταναστών προσωρινής εργασίας, διακόπηκε η ελεύθερη πρόσβαση σε αυτό το εργατικό δυναμικό. Οι μεγάλες ισραηλινές εταιρίες επωφελήθηκαν από την κατοχή του 1967, κυρίως επειδή άνοιξε μια μεγάλη αγορά καταναλωτών γι' αυτές χωρίς ανταγωνιστές. Το στρατιωτικό κατεστημένο, που πάντοτε ήταν ισχυρό στο Ισραήλ, και το ανώτερο προσωπικό του πάντοτε απολάμβαναν σίγουρες καριέρες στην κυβέρνηση και τη βιομηχανία, μετά την ολοκλήρωση της θητείας τους στον στρατό, και έχουν ένα ιδιοτελές συμφέρον στην παράταση του απαρτχάιντ (και της σύγκρουσης) για να διασφαλίσουν τη θέση αλλά και τα δικαιώματά τους. Είναι προς το συμφέρον των ΗΠΑ, οι οποίες έχουν βοηθηθεί από τις υπηρεσίες που τους έχει παράσχει το ισραηλινό κράτος στην περιοχή και σε όλο τον κόσμο από τη δεκαετία του '50, να παραμείνει το Ισραήλ υπό μία μόνιμη απειλή ώστε να συνεχίσει να χρειάζεται την υποστήριξή τους.

Μια υπενθύμιση: Σοβαρές συνομιλίες για την εγκαθίδρυση ενός παλαιστινιακού κράτους ξεκίνησαν μόλις πριν από δεκαπέντε χρόνια, προς το τέλος της πρώτης Ιντιφάτα. Δύσκολα ο οποιοσδήποτε σημερινός ηγέτης της κύριας Σιωνιστικής Αριστεράς και της πιο ριζοσπαστικής Αριστεράς (που φαίνεται ότι έχει καταφέρει να ξαναγράψει την ιστορία της με έναν σχεδόν οργουελιανό τρόπο) θα φαντάζονταν ποτέ μια τέτοια συμφωνία. Ακόμη και στην αρχή της περιόδου του Όσλο μιλούσαν για αυτονομία. Η Οργάνωση για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης και η αντι-Σιωνιστική Αριστερά μιλούσαν περί εγκαθίδρυσης ενός κοσμικού κράτους για όλους τους πολίτες. Στην πραγματικότητα, η Παλαιστινιακή Αρχή δεν υπήρχε καν, μέχρι που το Ισραήλ

βοήθησε να εγκαθιδρυθεί χρησιμοποιώντας την Οργάνωση για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης σε αυτό τον ρόλο. Η συμφωνία ειρήνης, που θα εξασφάλιζε δύο κράτη για δύο έθνη, μπήκε στην ατζέντα μόνο όταν, μετά την πρώτη Ιντιφάντα και τις αλλαγές στην παγκόσμια οικονομία, άρχισε να ταιριάζει στα συμφέροντα τμημάτων του κεφαλαίου του Ισραήλ και των ΗΠΑ.

Τι σημαίνει μια τέτοια ειρήνη; Εάν συνεχίσουμε την περιγραφή της κατάστασης στο ευρύτερο Ισραήλ ως απαρτχάιντ και το συγκρίνουμε με αυτό που υπήρχε στη Νότια Αφρική, μπορούμε να δούμε ότι *ειρήνη* σημαίνει την υποταγή της Ιντιφάντα σε μια κομπραδόρικη, παλαιστινιακή ηγεσία που θα υπηρετεί το Ισραήλ. Μια τέτοια ειρήνη, που συχνά ονομάζεται «ομαλοποίηση», σχετίζεται με τις διαδικασίες που συμβαίνουν σε όλο τον κόσμο υπό τον όρο «παγκοσμιοποίηση» και τις πρωτοβουλίες για μια περιφερειακή εμπορική συνεργασία, οι οποίες προβλέπεται να ολοκληρωθούν σε μια «περιοχή ελεύθερου εμπορίου για όλες τις μεσογειακές χώρες». Σε όλο τον κόσμο, συμφωνίες σαν κι αυτές έχουν οδηγήσει στην κατάληψη των τοπικών οικονομιών από πολυεθνικά συμφέροντα, στην παραβίαση βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στην επιδείνωση της κατάστασης και των συνθηκών για τις γυναίκες και τα παιδιά, στην κοινωνική βία και στην καταστροφή του περιβάλλοντος.

Θα φέρει μια τέτοια συμφωνία ειρήνης τουλάχιστον τον τερματισμό της βίας; Δεν το νομίζουμε. Οι οικονομικές δυσκολίες και τα κοινωνικά χάσματα θα αυξηθούν, το πρόβλημα των προσφύγων θα παραμείνει άλυτο και η διεθνής οικονομική υποστήριξη, η οποία δίνεται σε μεγάλο αριθμό ανέργων στη Λωρίδα της Γάζας και σε περιοχές της Δυτι-

κής Όχθης, θα νομιμοποιηθεί (όπως έγινε εν μέρει μετά τις Συμφωνίες του Όσλο, και πάλι πιο πρόσφατα). Σε αυτή την περίπτωση, οι Παλαιστίνιοι θα πρέπει να στηριχτούν στο «δικό τους» κράτος – ένα μικρό, εξαρτημένο, μίνι κράτος είναι απίθανο να έχει την ικανότητα γι' αυτή την αποστολή.

Τα κράτη λειτουργούν μέσα σε ένα σύστημα συμφερόντων και οι απλοί άνθρωποι, όπως εμείς, δεν είναι ψηλά στη λίστα των ενδιαφερόντων τους. Εάν θέλουμε να επιφέρουμε οποιαδήποτε αλλαγή προς το καλύτερο, να μειώσουμε τις διαφορές και να σταματήσουμε τους αμοιβαίους σκοτωμούς, δεν πρέπει να συμπεριφερθούμε ως υπάκουες μαριονέτες των πολιτικών ηγετών που χρηματοδοτούνται από τους Ευρωπαίους και τους Αμερικάνους και δεν κάνουν τίποτε παραπάνω από περιστασιακές, «δημοκρατικές» διαμαρτυρίες. Χρειάζεται, αντίθετα, να δράσουμε για να απαλείψουμε τους εθνικούς διαχωρισμούς και, πάνω απ' όλα, να αντισταθούμε στις στρατιωτικές δυνάμεις που προκαλούν αμοιβαίες και συνεχείς σφαγές.

Δεν χρειάζεται να προωθήσουμε ένα πολιτικό πρόγραμμα, είτε αυτό είναι οι Συμφωνίες της Γενεύης είτε κάποιο εναλλακτικό. Μάλλον, θα πρέπει να θέσουμε στην ατζέντα το αίτημα για έναν εντελώς διαφορετικό τρόπο ζωής με ισότητα για όλους τους κατοίκους της περιοχής. Ακόμη κι αν δράσουμε με έναν ανεξάρτητο (τοπικό) τρόπο, θα πρέπει και πάλι να θυμόμαστε ότι, όσο υπάρχουν κράτη και όσο το καπιταλιστικό σύστημα συνεχίζει να υφίσταται, κάθε βελτίωση που θα καταφέρνουμε να πετύχουμε θα είναι μερική και υπό μόνιμη απειλή. Έτσι, θα πρέπει να δούμε τον αγώνα μας ως μέρος του αγώνα που διεξάγεται σε όλο τον κόσμο ενάντια στον παγκόσμιο καπιταλισμό, να καλέ-

σουμε για μια επαναστατική αλλαγή βασισμένη στην εξάλειψη της ταξικής καταπίεσης και εκμετάλλευσης και να στοχεύσουμε στην οικοδόμηση μιας νέας κοινωνίας – μιας αταξικής, αναρχικής-κομμουνιστικής κοινωνίας. Μια κοινωνία στην οποία δεν θα υπάρχει κρατικός εξαναγκασμός, όπου η οργανωμένη βία θα έχει εξαλειφθεί, ο σοβινισμός δεν θα υφίσταται και όλα τα άλλα δεινά της καπιταλιστικής εποχής θα έχουν εξαλειφθεί.

Αναρχική-Κομμουνιστική Πρωτοβουλία

Πρέπει να γκρεμίσουμε το Τείχος!

Φυλλάδιο που μοιράστηκε στις 23 Σεπτεμβρίου 2004, στο Τελ Αβίβ, κατά τη διάρκεια των εορτασμών για την αποφυλάκιση πέντε ισραηλινών αντιρρησιών συνείδησης μετά από δύο χρόνια στη φυλακή.

Θα ψωνίζατε μια μεταχειρισμένη τοστιέρα από τον Ντάνι Νάβε (Ισραηλινός υπουργός της κυβέρνησης); Θα αγοράζατε ένα μεταχειρισμένο αυτοκίνητο από τον Τσάχι Χανέγκμπι (άλλος ένας Ισραηλινός υπουργός της κυβέρνησης); Τότε, πώς δέχεστε αυτά τα καταστροφικά σχέδια, που θα επηρεάσουν τη ζωή σας για πολλά χρόνια, να σας τα πουλάνε αυτοί και οι φίλοι τους, ο Άρικ (Σαρόν), ο Μπίμπι (Νετανιάχου), ο Εχούντ (Μπαράκ) και η Λιμόρ (Λιβνάτ), μαζί με όλα τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, μέχρι και την Κεντρική Επιτροπή του Λικούντ;

ΤΟΥΣ ΕΜΠΙΣΤΕΥΕΣΤΕ ΟΤΙ Η ΛΥΣΗ ΕΔΩ
ΕΙΝΑΙ ΦΡΑΧΤΕΣ, ΤΕΙΧΗ ΚΑΙ ΑΠΑΡΤΧΑΪΝΤ;

Στο τέλος του 2002, η ισραηλινή κυβέρνηση ξεκίνησε να φτιάχνει έναν διαχωριστικό φράχτη. Η διαδρομή, που αποφασίστηκε, κατά κύριο λόγο περνάει βαθιά μέσα στην παλαιστινιακή περιοχή, καταστρέφοντας χιλιάδες στρέμματα

αγροτικής γης, αποκόπτοντας παιδιά από τα σχολεία τους, ασθενείς από την ιατρική τους περίθαλψη και ανθρώπους από τους συγγενείς τους. Η στριφογυριστή διαδρομή δημιουργεί διάφορα γκέτο – θύλακες που εμποδίζουν τις κανονικές επαφές μεταξύ των χωριών και του γύρω κόσμου. Χιλιάδες οπωροφόρα δέντρα ξεριζώνονται για να ανοιχτεί ο δρόμος – δέντρα που παρέχουν την κύρια πηγή εισοδήματος σε ανθρώπους που ήδη τους απαγορεύεται να δουλέψουν στο Ισραήλ. Η κυβέρνηση παρουσιάζει τη διαδρομή απλά ως ένα μέτρο ασφαλείας, αλλά τόσο το Ισραηλινό Ανώτατο Δικαστήριο όσο και το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης έχουν δηλώσει ότι η διαδρομή είναι παράνομη και πλήττει σοβαρά τις ζωές των κατοίκων. Αυτό εγείρει τα εξής ερωτήματα: «Αυτό το σκληρό πλήγμα στους κατοίκους ελήφθη υπόψη ως προς την ασφάλεια; Ένα άτομο του οποίου οι πόροι έχουν κλαπεί, του οποίου τα δέντρα έχουν ξεριζωθεί και του οποίου η τιμή έχει ποδοπατηθεί, γίνεται λιγότερο επικίνδυνο;»

Έτσι, εάν δεν είναι για την ασφάλεια, τότε τι κρύβεται πραγματικά πίσω από την απόφαση να φτιαχτεί αυτός ο φράχτης; Η θλιβερή απάντηση είναι *εκτοπισμός*. Όχι αυτός που εξαναγκάζει τους ανθρώπους να μπουν σε μέσα μεταφοράς και να πάνε μακριά, αλλά αντίθετα ένας ήσυχος εκτοπισμός – αυτός κάνει τη ζωή να γίνεται τόσο αφόρητη για τους ανθρώπους, που τους απομένουν μόνο δύο επιλογές: Να φύγουν ή να εκραγούν.

Από τον Ιανουάριο του 2004, οι κάτοικοι των χωριών έχουν κάνει μια διαφορετική επιλογή: μη βίαιος αγώνας ενάντια στον φράχτη, εμπνευσμένος από προσωπικότητες όπως ο Νέλσον Μαντέλα και ο Μάρτιν Λούθερ Κινγκ. Άντρες, γυ-

ναίκες, παιδιά και γέροντες βγαίνουν από τα χωριά προσπαθώντας να μπλοκάρουν τις μπουλντόζες με τα σώματά τους, να εμποδίσουν την καταστροφή και τη ληστεία, συνοδευόμενοι από Ισραηλινούς και διεθνείς ακτιβιστές που κατέφθασαν για να σταθούν αλληλέγγυοι στο πλευρό τους και να προσπαθήσουν να μειώσουν το επίπεδο της βίας του στρατού. Αυτό δεν βοήθησε πάντα. Συχνά ο στρατός απαντά με ακραία βία, χρησιμοποιώντας γκλομπς, χειροβομβίδες κρότου-λάμψης και δακρυγόνα, σφαίρες με λαστικένια επικάλυψη ή ακόμη και πραγματικά πυρά. Στη διάρκεια της χρονιάς, υπήρξαν δεκάδες διαδηλώσεις που κατεστάλησαν άγρια, με αποτέλεσμα να σκοτωθούν έξι διαδηλωτές και να τραυματιστούν εκατοντάδες. Τα ΜΜΕ συχνά επέλεξαν να μην επικεντρωθούν στο τι συμβαίνει και μόνο μία απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου σταμάτησε για λίγο τις αφηνιασμένες μπουλντόζες. Τις τελευταίες μέρες, οι εργασίες για την ανέγερση του φράχτη ξανάρχισαν σε πλήρη ρυθμό, πάλι στις παλαιστινιακές περιοχές, περιφρονώντας ξεκάθαρα τις αποφάσεις του Ανώτατου Δικαστηρίου. Τώρα πια δεν είναι δυνατόν να στρέψετε το βλέμμα αλλού και να λέτε: «Δεν ξέραμε».

ΤΩΡΑ ΕΙΝΑΙ Η ΩΡΑ ΓΙΑ ΔΡΑΣΗ!
ΣΤΑΜΑΤΗΣΤΕ ΤΗΝ ΤΡΕΛΑ!
ΣΤΑΜΑΤΗΣΤΕ ΤΟΝ ΦΡΑΧΤΗ!

Αναρχικοί Ενάντια στο Τείχος

Ομιλία κατά την αποδοχή του «Μεταλλίου Καρλ Φον Οσιέτσκι»

Στις 7 Δεκεμβρίου του 2008, στο Βερολίνο, η Λαϊκή Επιτροπή του Μπλάϊν και οι Αναρχικοί Ενάντια στο Τείχος βραβεύτηκαν από κοινού με το αναγνωρισμένου κύρους «Μετάλλιο Καρλ Φον Οσιέτσκι», το οποίο απονέμεται κάθε χρόνο από τη Διεθνή Ένωση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και έχει πάρει το όνομά του από τον Γερμανό Νομπελίστα Ειρήνης που πέθανε ενώ βρισκόταν υπό κράτηση από την Γκεστάπο.

Θα θέλαμε να είμαστε ειλικρινείς – στεκόμαστε εδώ, σε αυτό το βήμα, παρόλο που, ως αναρχικούς, αυτή η κατάσταση μάς προκαλεί ανάμικτα συναισθήματα, τόσο σε εμάς όσο και στους συντρόφους μας. Ειλικρινά, είμαστε απρόθυμοι να δεχόμαστε βραβεία για πολιτικό ακτιβισμό. Θα προτιμούσαμε να μη μας ξεχωρίζουν για να μας τιμήσουν και να μη δεχόμαστε ευγνωμοσύνη επειδή κάνουμε αυτό που αισθανόμαστε ότι είναι το καθήκον μας. Παρά τις αναρχικές μας επιφυλάξεις, που υπό κανονικές συνθήκες θα είχαν επικρατήσει, ως Ισραηλινοί, που ωφελούμαστε από τις άδικες πράξεις της χώρας μας προς τους Παλαιστίνιους, είμαστε ευγνώμονες για την υποστήριξή σας στον παλαιστινιακό αγώνα ενάντια στο ισραηλινό apartheid.

Εδώ, σε αυτό το βήμα, όπως και στους ελαιώνες της Δυ-

τικής Όχθης, το πρωταρχικό, ηθικό μας καθήκον δεν είναι να διατηρήσουμε την ιδεολογική μας καθαρότητα αλλά να σταθούμε στο πλευρό των Παλαιστινίων, στην αντίστασή τους στην καταπίεση. Αναγνωρίζουμε τη σημασία της συγκέντρωσης για τη διεθνή υποστήριξη στον συνεχιζόμενο αγώνα, καθώς και τη μέγιστη συνεισφορά αυτού του βραβείου σε αυτό τον σκοπό. Πιστεύουμε ότι το να βρισκόμαστε εδώ, στη σημερινή κατάσταση, είναι μια άμεση συνέχιση του αγώνα να μπλοκάρουμε μπουλντόζες, να στεκόμαστε δίπλα δίπλα με αυτούς που πετάνε πέτρες, να τρέχουμε μακριά από τα δακρυγόνα μαζί με νέους και ηλικιωμένους διαδηλωτές.

Εδώ, όπως και στους ελαιώνες, θα θέλαμε να υπογραμμίσουμε ότι δεν είμαστε ισότιμοι σύντροφοι, αλλά μάλλον κατακτητές που ενωνόμαστε με τους κατεκτημένους στον δικό τους αγώνα. Έχουμε επίγνωση του γεγονότος ότι, για πολλούς, η συμμετοχή Ισραηλινών στον παλαιστινιακό αγώνα λειτουργεί ως έγκριση, αλλά για εμάς αυτή η συνεργασία δεν γίνεται για να δοθεί νομιμοποίηση. Ο παλαιστινιακός αγώνας είναι νομιμοποιημένος με ή χωρίς εμάς. Αντίθετα, ο αγώνας είναι μια ευκαιρία για εμάς να ξεπεράσουμε, στην πράξη παρά στα λόγια, τα όρια της αφοσίωσης στο έθνος.

Τα τελευταία τέσσερα χρόνια, και με περισσότερες από διακόσιες διαδηλώσεις, το Μπιλαϊν έγινε σύμβολο και επίκεντρο του κινήματος ενάντια στο ισραηλινό τείχος – ένα κίνημα που τα προηγούμενα έξι χρόνια κινητοποίησε χιλιάδες ανθρώπους σε μια λαϊκή αντίσταση από τα κάτω και σφυρηλάτησε έναν άνευ προηγούμενου επιτόπιο, κοινό παλαιστινιακό/ισραηλινό αγώνα.

Το γεγονός ότι το κίνημα αποτελείται από αμάχους και είναι μη ένοπλο, χρησιμεύει μόνο στο να εντείνει την υπερ-

βολική και άδικη βία του στρατού. Χιλιάδες τραυματίστηκαν, εκατοντάδες φυλακίστηκαν για μακρές περιόδους, και δεκαπέντε σκοτώθηκαν – δέκα από αυτούς ανήλικοι. Θα θέλαμε να αφιερώσουμε αυτό το μετάλλιο στα δύο πιο πρόσφατα θύματα του αγώνα: τον δεκάχρονο Άχμαντ Μούσα και τον δεκαεπτάχρονο Γιούσεφ Αμιράχ, που δολοφονήθηκαν από τους συνοριοφύλακες στο χωριό Νααλίν πριν τέσσερις μήνες, στο πλαίσιο της προσπάθειας να κατασταλεί στρατιωτικά η σχετιζόμενη με το τείχος εξέγερση στο χωριό.

Σας ευχαριστούμε και πάλι για την υποστήριξη του κοινού, λαϊκού αγώνα.

*Άντι Γουίντερ και Γιόσι Μπαρτάλ
Αναρχικοί Ενάντια στο Τείχος*

Ομιλία στη διαδήλωση στο Τελ Αβίβ ενάντια στον πόλεμο στη Γάζα

Στις 3 Ιανουαρίου 2009, οκτώ ημέρες μετά την έναρξη της «Επιχείρησης Χαυτό Μολύβι», οι Αναρχικοί Εναντία στο Τείχος πήραν μέρος σε μια συγκέντρωση και πορεία χιλίων ατόμων στο Τελ Αβίβ εναντίον του πολέμου στη Γάζα. Αυτή είναι η ομιλία που έγραψαν για την περίπτωση δύο μέλη των Αναρχικών Εναντία στο Τείχος.

Οι επιθέσεις στη Γάζα μαρτυρούν μια ανησυχητική διαδικασία που ωθεί την ισραηλινή κοινωνία ακόμη περισσότερο στη σφαίρα του εξτρεμισμού. Μέσα από αυτή τη διαδικασία, οι επιθέσεις στον άμαχο πληθυσμό γίνονται όλο και πιο κτηνώδεις, ενώ ταυτόχρονα προβάλλονται ως απαραίτητες – στην πραγματικότητα, ως η επιτομή της δικαιοσύνης. Είναι η διαδικασία μιας ηθικής χαλάρωσης που κατακλύζει ολόκληρη την κοινωνία μας – μια διαδικασία με την οποία όλα και το στιδίποτε γίνονται επιτρεπτά.

Τι καθιστά αυτό τον εξτρεμισμό εφικτό; Καθιερώνεται μέσα από τη διαστρέβλωση των γεγονότων και το θόλωμα των εννοιών. Αυτό το θόλωμα ενθαρρύνεται και εκτρέφεται από πολιτικούς και στρατιωτικούς αξιωματούχους και μας συνοδεύει ως κοινωνία εδώ και πολύ καιρό. Μπορούμε όλοι να θυμηθούμε πώς η εντατικοποίηση της κατοχής στη Γά-

ζα και τη Δυτική Όχθη αναφέρθηκε ως ειρηνευτική διαδικασία, πώς ο καθολικός, ισραηλινός έλεγχος στις ζωές των ανθρώπων στη Γάζα χαρακτηρίστηκε ως απεμπλοκή και πώς μια βάνουση πολιορκία, η οποία συμπεριελάμβανε μαζικό λιμό και παρακράτηση των πιο βασικών αγαθών, έγινε γνωστή ως μια περίοδος «ηρεμίας».

Σήμερα μας λένε ότι μια αδίστακτη επίθεση στον πληθυσμό της Γάζας είναι στην πραγματικότητα ένας πόλεμος εναντίον της Χαμάς, το να ρίχνεις βόμβες στην πιο πυκνοκατοικημένη περιοχή του κόσμου δεν είναι έγκλημα πολέμου αλλά, αντίθετα, «μια επίθεση στις υποδομές της τρομοκρατίας», το να βομβαρδίζεις τους γυναικείους κοιτώνες του Πανεπιστημίου της Γάζας είναι εξάλειψη των εργασθηρίων που παράγουν εκρηκτικά, και το να δολοφονείς εκατοντάδες γυναίκες και παιδιά συνιστά δίκαιη και ηθική μάχη. Η Υπουργός Εξωτερικών Τζίπι Λίβνι πήγε ακόμη παραπέρα εξηγώντας πώς η διεξαγωγή πολέμου είναι απαραίτητη για την προώθηση της ειρήνης, όσο κι αν αυτό ακούγεται περίεργο. Ναι, φαίνεται ότι αυτό στο οποίο γινόμαστε μάρτυρες στη Γάζα σήμερα συνιστά τον ορισμό της τωρινής ισραηλινής κυβέρνησης για την «ειρηνευτική διαδικασία».

Ήρθαμε εδώ για να πούμε ότι αυτός ο πόλεμος δεν είναι αναγκαίος και σίγουρα δεν είναι δίκαιος. Ήρθαμε εδώ για να αρνηθούμε τις πολιτικές του μίσους και της εκδίκησης. Ήρθαμε εδώ για να αντιταχθούμε στο ξέπλυμα των εγκλημάτων πολέμου και την παρουσίασή τους ως μια μάχη ενάντια σε τρομοκράτες. Είμαστε εδώ για να πούμε ότι εκείνοι που μιλούν ενάντια στις απώλειες αμάχων στο Σντερότ δεν μπορούν να αποφεύγουν να μιλήσουν εναντίον των μαζικών

δολοφονιών που συμβαίνουν στη Γάζα, μια ευγενική προσφορά των βομβαρδισμών του ισραηλινού στρατού.

Χιλιάδες άνθρωποι, τόσο Παλαιστίνιοι όσο και Εβραίοι, έχουν διαδηλώσει ενάντια στον πόλεμο στη διάρκεια της περασμένης εβδομάδας. Ο μηχανισμός ασφαλείας του Ισραήλ μαζί με τα κυρίαρχα μέσα κάνουν ό,τι καλύτερο μπορούν για να φιμώσουν διά της βίας αυτές τις φωνές λογικής. Αυτοί που εξέφρασαν την αντίθεσή τους στον πόλεμο, καταγγέθηκαν ως προδότες και οι διαμαρτυρίες τους παρουσιάστηκαν ως ταραχές. Αλλά, περισσότερο από οτιδήποτε άλλο, οι φιλοπόλεμες δυνάμεις μέσα στο Ισραήλ προσπάθησαν να συντρίψουν την αυξανόμενη εναντίωση μέσα από μαζικές συλλήψεις Παλαιστίνιων σε όλη τη χώρα. Πάνω από επτακόσια άτομα, που τόλμησαν να αντιταχθούν στον πόλεμο, συνελήφθησαν την περασμένη εβδομάδα. Περισσότερα από διακόσια εξ αυτών βρίσκονται ακόμη στη φυλακή – σχεδόν τα μισά είναι ανήλικοι. Αυτή είναι μια μορφή ρατσιστικής, πολιτικής δίωξης που θα πρέπει να ανησυχήσει τον κάθε Ισραηλινό πολίτη.

Στεκόμαστε σήμερα εδώ, μαζί, Εβραίοι και Παλαιστίνιοι, γυναίκες και άντρες, για να διασφαλίσουμε ότι η διαμαρτυρία μας θα ακουστεί, για να πούμε όχι στις στρατιωτικές επιθέσεις σε άμαχους πληθυσμούς και όχι στον πόλεμο. Συχνά μας ρωτάνε: «Γιατί συνεχώς είσαστε αντίθετοι;» Πορευόμαστε σήμερα εδώ όχι για να αντιταχθούμε, αλλά για να εκφράσουμε την υποστήριξή μας: υποστήριξη σε μια κατάπαυση του πυρός, σε μια περίοδο πραγματικής, αμοιβαίας ηρεμίας, υποστήριξη στην άρση της πολιορκίας, στην αναγνώριση του γεγονότος ότι η Γάζα και η Δυτική Όχθη είναι μία ενιαία οντότητα, υποστήριξη στον τερματισμό της κα-

τοχής, και υποστήριξη σε έναν κοινό εβραίο-παλαιστινιακό αγώνα για ελευθερία.

*Αντάρ Γραγιέβσκι και Γιαντί Ισραέλι
Αναρχικοί Ενώτια στο Τείχος*

Δήλωση κατά την επιμέτρηση της ποινής

Στις 31 Ιανουαρίου του 2008, περίπου τριάντα διαδηλωτές συμμετείχαν σε μια ποδηλατοπορεία στο Τελ Αβίβ, διαμαρτυρόμενοι για την πολιορκία στη Γάζα. Κατά τη διάρκεια της διαμαρτυρίας, αστυνομικοί με πολιτικά συνέλαβαν τον Τζόναθαν Πόλακ επειδή τον αναγνώρισαν από προηγούμενες διαδηλώσεις και, όπως ισχυρίστηκαν στο δικαστήριο, υπέθεσαν ότι ήταν ο οργανωτής και ο φαινομενικός αρχηγός της διαδήλωσης. Ο Τζόναθαν διάβασε αυτή τη δήλωση πριν την επιμέτρηση της ποινής.

Κύριε πρόεδρε, όταν κάποιος κριθεί ένοχος, συνηθίζεται ο κατηγορούμενος να ζητά από το δικαστήριο επιείκεια και να εκφράζει μεταμέλεια για τη διάπραξη του εγκλήματος. Εντούτοις, εγώ δεν μπορώ να το κάνω αυτό. Από την έναρξή της, σε αυτή τη δίκη πρακτικά δεν υπήρξαν διαφωνίες σχετικά με τα γεγονότα. Όπως αναφέρει το κατηγορητήριο, πράγματι οδήγησα το ποδήλατό μου, μαζί με άλλους, στους δρόμους του Τελ Αβίβ, για να διαμαρτυρηθώ για την πολιορκία της Γάζας. Και πράγματι, ενώ οδηγούσαμε τα ποδήλατά μας, τα οποία είναι νόμιμα οχήματα που ανήκουν στον δρόμο, μπορεί να καθυστερήσαμε λίγο την κυκλοφορία. Η μόνη ασήμαντη διαφωνία σε αυτή την περίπτωση περιστρέφεται γύρω από καταθέσεις που ακούστηκαν από

τους επιθεωρητές της αστυνομίας, οι οποίοι ισχυρίστηκαν ότι εγώ έπαιξα ηγετικό ρόλο κατά τη διάρκεια της ποδηλατοπορείας – κάτι που τόσο εγώ όσο και οι υπόλοιποι μάρτυρες υπεράσπισης αρνούμαστε.

Όπως είπα προηγουμένως, συνθίζεται σε αυτό το σημείο της διαδικασίας να ακούγεται κανείς μεταμελημένος και, πράγματι, θα ήθελα να εκφράσω τη λύπη μου σχετικά με μια συγκεκριμένη διάσταση των γεγονότων εκείνης της ημέρας: Εάν υπάρχει μεταμέλεια στην καρδιά μου, είναι επειδή, όπως υποστήριξα κατά τη διάρκεια της δίκης, δεν έπαιξα ιδιαίτερο ρόλο στη διαμαρτυρία εκείνη την ημέρα, και έτσι δεν εκπλήρωσα το καθήκον μου να κάνω ό,τι ήταν στις δυνατότητές μου για να αλλάξω την αβάσταχτη κατάσταση των κατοίκων της Γάζας και να βάλω τέλος στον ισραηλινό έλεγχο επί των Παλαιστινίων.

Ο κύριος πρόεδρος δίλωσε, κατά τη διάρκεια της δίκης και πιθανότατα θα το δηλώσει και πάλι στο μέλλον, ότι η δίκη δεν είναι ζήτημα πολιτικής αλλά μάλλον ζήτημα νόμου. Σε αυτό απαντώ ότι δύσκολα υπάρχει κάτι άλλο σε αυτή τη δίκη πέρα από πολιτική διαφωνία. Αυτό το δικαστήριο μπορεί να εμποδίσει την ανάπτυξη μιας κατάλληλης υπεράσπισης, όταν αρνήθηκε να ακούσει τα επιχειρήματα σχετικά με την πολιτική επιλεκτικότητα της συμπεριφοράς της αστυνομίας, αλλά, ακόμη και από τις καταθέσεις που έγιναν δεκτές, έγινε ξεκάθαρο ότι μια τέτοια επιλεκτικότητα είναι υπαρκτή.

Τόσο το αντικείμενο του φερόμενου αδικήματός μου όσο και το κίνητρο πίσω από αυτό ήταν πολιτικά. Αυτό είναι κάτι που δεν μπορεί να παρακαμφθεί. Το κράτος του Ισραήλ διατηρεί μια αθέμιτη, απάνθρωπη και παράνομη πολιορκία

της Λωρίδας της Γάζας, η οποία ακόμη είναι κατεχόμενο έδαφος, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο. Αυτή η πολιορκία, που γίνεται στο όνομά μου και στο δικό σας επίσης, κύριε, στην πραγματικότητα, στο όνομα όλων μας, είναι μια βάνανυση, συλλογική τιμωρία που επιβάλλεται σε απλούς πολίτες, στους κατοίκους της Λωρίδας της Γάζας, οι οποίοι αποτελούν υποκείμενα χωρίς δικαιώματα και υπό ισραηλινή κατοχή.

Απέναντι σε αυτή την πραγματικότητα, και ως στάση εναντίον της, επιλέξαμε στις 31 Ιανουαρίου 2008 να ασκήσουμε την ελευθερία του λόγου που έχει δοθεί στους Εβραίους πολίτες του Ισραήλ. Παρ' όλα αυτά, φαίνεται πως εδώ, σε μία από τις πολλές ψευτοδημοκρατίες στη Μέση Ανατολή, και αυτή η ελευθερία πια δεν είναι δεδομένη, ακόμη και για τα προνομιούχα παιδιά της κοινωνίας.

Δεν εκπλήσσομαι από την απόφαση του δικαστηρίου να με καταδικάσει, παρ' ότι δεν έχω αμφιβολία ότι οι δράσεις μας εκείνη την ημέρα αντιστοιχούσαν στους πιο βασικούς, στοιχειώδεις ορισμούς του δικαιώματος ενός ατόμου στη διαμαρτυρία.

Πράγματι, όπως επεσήμανε η κατηγορούσα αρχή, μια ανασταλθείσα ποινή φυλάκισης επικρεμόταν πάνω μου τον καιρό της ποδηλατοδρομίας, έχοντας καταδικαστεί στο παρελθόν στη βάση ενός πανομοιότυπου άρθρου του νόμου. Και παρόλο που ακόμη διατείνομαι ότι δεν έχω διαπράξει κανένα αδίκημα έτσι κι αλλιώς, είχα επίγνωση της πιθανότητας να μου επιβληθεί η ανασταλθείσα ποινή από την ισραηλινή δικαιοσύνη.

Θα πρέπει να προσθέσω ότι εάν ο κύριος πρόεδρος αποφασίσει να προχωρήσει και να μου επιβάλλει την ανασταλ-

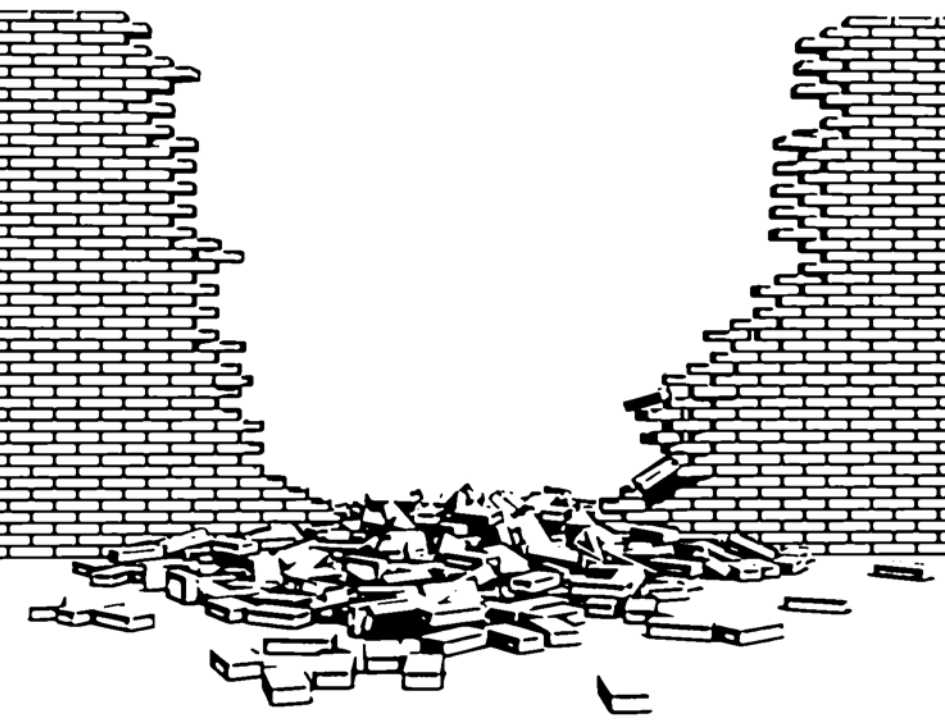
θείσα ποινή φυλάκισης, θα πάω φυλακή με όλη μου την καρδιά και με το κεφάλι ψηλά. Θα είναι το ίδιο το σύστημα δικαιοσύνης, πιστεύω, που θα πρέπει να χαμηλώσει το βλέμμα μπροστά στα δεινά που επιφέρονται στους κατοίκους της Γάζας, όπως χαμηλώνει και στρέφει το βλέμμα μακριά, καθημερινά, όταν έρχεται αντιμέτωπο με τις πραγματικότητες της κατοχής.

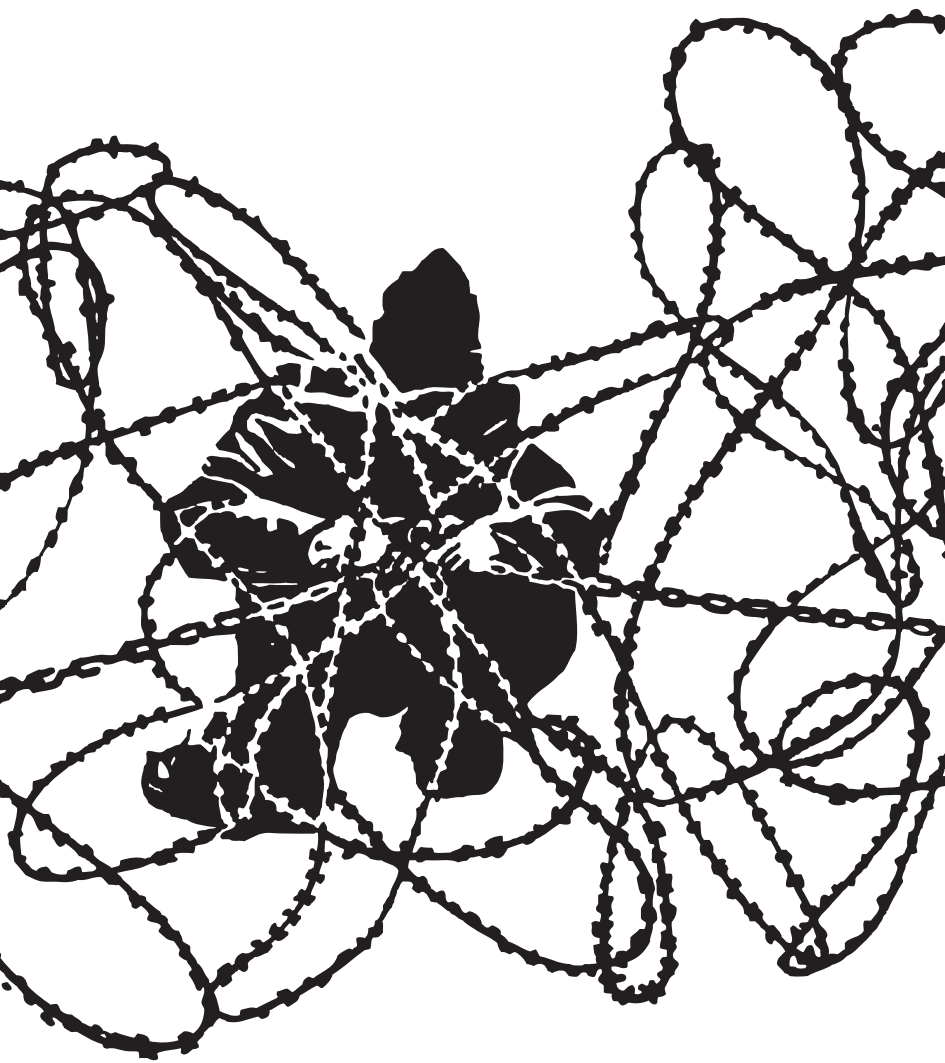
Τζόναθαν Πόλακ

ΔΟΚΙΜΙΑ

ΚΑΙ

ΣΚΕΨΕΙΣ

Το Νάμπι Σάλεχ σε εικόνες

Ο δρόμος από το Τελ Αβίβ προς το Νάμπι Σάλεχ είναι μακρύς και γεμάτος στροφές και οι λόφοι στη διαδρομή είναι σκέτη ποίηση. Οι πεντακόσιοι κάτοικοι αυτού του μικρού χωριού, όχι μακριά από τη Ραμάλα, βγαίνουν κάθε Παρασκευή για να διαδηλώσουν ενάντια στην ισραηλινή κατοχή και τους εποίκους που έκλεψαν την πηγή τους. Κάνουν πορεία όλοι μαζί, ενήλικες και παιδιά, συνοδευόμενοι από διεθνείς και Ισραηλινούς, αλληλέγγυους ακτιβιστές και ακτιβίστριες, για να αντιπαρατεθούν στους στρατιώτες που βρίσκονται πάντα εκεί έξω με σκοπό το μπλοκάρισμα του δρόμου τους προς την πηγή.

*

Στεκόμαστε στην κεντρική πλατεία του χωριού, καθώς ο κόσμος συγκεντρώνεται για τη διαδήλωση. Είναι η πρώτη μου φορά στο Νάμπι Σάλεχ και είμαι κάτι παραπάνω από «λίγο φοβισμένη». Τα περισσότερα απ' όσα έχω ακούσει για το χωριό ήταν στα μαθήματα πρώτων βοηθειών, οπότε ξέρω τα πάντα για τα διάφορα είδη τραυμάτων που πρέπει να αναμένω, αλλά τίποτα για τους ανθρώπους. Ο Μπάσεμ Ταμίμι έρχεται και συστήνεται. Το ζεστό του καλωσόρισμα θα περ-

νά από το μυαλό μου όποτε βλέπω το πρόσωπό του σε φωτογραφίες από το στρατοδικείο και αργότερα τη φυλακή.

Καθώς αρχίζουμε την πορεία, η Ταλ μού λέει για τις διαδηλώσεις και μου δείχνει τους δρόμους διαφυγής. Τη διακόπτει ξαφνικά μια βροχή από κάνιστρα δακρυγόνων, θέτοντας αυτούς τους δρόμους διαφυγής σε άμεση χρήση. Ξαναρχίζουμε την πορεία. Αυτή τη φορά, αντί για τον συρριστικό ήχο από τα κάνιστρα, ακούμε το «πακ πακ» από τις σφαίρες. Μου λέει «είναι λαστιχένιες», και αρχίζουμε να τρέχουμε. Καθώς στεκόμαστε λαχανιασμένες πίσω από ένα βολικά τοποθετημένο σπίτι, κοιτάμε η μία την άλλη και παραδεχόμαστε: «Αυτά ήταν πραγματικά πυρά». Καλωσήλθατε στο Νάμπι Σάλεχ.

*

Είναι το τέλος του χειμώνα. Ο στρατός έχει μπλοκάρει όλους τους δρόμους προς το Νάμπι Σάλεχ, όποτε περπατάμε μέσα από τα χωράφια και σκαρφαλώνουμε στον λόφο που οδηγεί στο χωριό. Τα λουλούδια ανθίζουν σε κίτρινα, κόκκινα και μωβ χρώματα και, με όλη αυτή την ομορφιά γύρω μας, ξεχνάμε προς στιγμής τον σκοπό αυτού του ταξιδιού. Όμως, καθώς φτάνουμε στο χωριό, οι στρατιώτες είναι ήδη μέσα και δακρυγόνα έχουν πέσει στην κεντρική πλατεία.

*

Ρίχνει καρεκλοπόδαρα, πραγματική βροχή αυτή τη φορά. Βρίσκουμε καταφύγιο σε ένα από τα σπίτια, όταν ένα κορίτσι έρχεται και φωνάζει: «Πιάσανε τον Ουντάι». Όλοι μας

τρέχουμε έξω. Στην πλατεία είναι σταματημένο ένα στρατιωτικό τζιπ. Ο Ουντάι είναι μέσα. Υπάρχουν στρατιώτες παντού. Καμιά εικοσιπενταριά από εμάς καθόμαστε μπροστά στο τζιπ μπλοκάροντας έτσι τον δρόμο του. Μετά από αρκετά λεπτά, οι στρατιώτες λένε: «Όποιος δεν βγει από τη μέση, θα συλληφθεί». Παραμένουμε καθιστοί. Το έδαφος είναι βρεγμένο και μικρά παιδιά από το χωριό έρχονται και μας προσφέρουν κομμάτια χαρτόνι από χαρτόκουτες πάνω στα οποία μπορούμε να καθίσουμε. Στριμωχνόμαστε πάνω τους. Ένας στρατιώτης δείχνει έναν από τους ακτιβιστές, τον οποίο γνωρίζουν καλά, και λέει στον άλλο: «Αυτός είναι ο Κόμπι, πάρ' τον, μπορείς να τον συλλάβεις οποιαδήποτε ημέρα». Έτσι, έρχονται και τον παίρνουν. Δεν αντιστέκεται, παρόλο που κάποιοι από εμάς προσπαθούμε να μπούμε ανάμεσα. Όταν, όμως, προσπαθούν να αρπάξουν το κορίτσι που κάθεται δίπλα του, ρίχνουν σπρέι πιπεριού σ' αυτή αλλά και σε όλους όσους προσπαθούν να τη σώσουν από τη σύλληψη. Καθώς οι άνθρωποι πέφτουν στο έδαφος, κρατώντας τα πρόσωπά τους και ουρλιάζοντας από τον πόνο, οι στρατιώτες αρχίζουν να ρίχνουν δακρυγόνα. Ενώσω ήμαστε απασχολημένοι με τη φροντίδα των τραυματιών, το στρατιωτικό τζιπ φεύγει παίρνοντας μαζί δύο Ισραηλινούς συλληφθέντες, μαζί με τον δεκαεξάχρονο Ουντάι. Οι Ισραηλινοί αφέθηκαν ελεύθεροι την ίδια μέρα. Ο Ουντάι μετά από οκτώ μήνες.

*

Οι στρατιώτες εμποδίζουν τη διαδήλωση. Αρκετές δεκάδες από εμάς στεκόμαστε μπροστά τους. Η Χουρία δίνει τα συν-

θήματα. Στέκεται όσο πιο κοντά μπορεί στον στρατιώτη απέναντί της. «Ιχτιλάλ!» φωνάζει. «Θάουρα!» απαντάμε. «Ιστιτάν!» «Θάουρα!» «Αλ Τζιντάρ!» «Θάουρα!». Στις λέξεις «κατοχή», «εποικισμοί» και «το τείχος», δίνουμε την ίδια απάντηση: «επανάσταση». Τα συνθήματα συνεχίζονται για πολλή ώρα, μέχρι που ένας στρατιώτης ρίχνει ένα κάνιστρο δακρυγόνου ανάμεσά μας και η ομάδα, στη βιασύνη της να ξεφύγει, διαλύεται. Κρύβομαι πίσω από τον φράχτη ενός κοντινού σπιτιού, στο ίδιο ύψος με τους στρατιώτες. Δεν θα ρίξουν χημικά σ' αυτή την περιοχή. Μετά, πηγαίνω πίσω και μαζί με άλλο έναν φίλο αρχίζουμε να τους φωνάζουμε: «Σας κάνει αυτό να νιώθετε γενναίοι; Νιώθετε ήρωες; Μπράβο, καταφέρατε να διαλύσετε μια ομάδα ανθρώπων που φώναζαν συνθήματα», και διάφορα τέτοια. Δύο μικρά κορίτσια επιστρέφουν από τον δρόμο. Σταματούν όταν φτάνουν στους στρατιώτες. Αρχίζουν να τραγουδούν: «Μαουτίνι, Μαουτίνι». «Η πατρίδα μου, η πατρίδα μου», τον παλαιστινιακό ύμνο τραγουδούν τα δύο εξάχρονα κορίτσια μπροστά σε καμιά δεκαριά στρατιώτες με πλήρη εξάρτηση. Τραγουδούν με μικρές, παιδικές φωνές, αλλά τα λόγια τους αντηχούν δυνατά και καθαρά και πίσω τους ολοένα και περισσότεροι άνθρωποι αρχίζουν να έρχονται, μέχρι που ολόκληρη η ομάδα, που είχε διαλυθεί από τα δακρυγόνα, στέκεται και επαναλαμβάνει: «Μαουτίνι». Όταν τελειώνει το τραγούδι, η ομάδα ξεσπά σε άλλο, και μετά ακολουθεί άλλο. Χρειάστηκε ένα ψέκασμα με μπλε, δυσώδες νερό, από το κανόνι νερού του στρατού, για να σταματήσει το τραγούδι και να τους κάνει όλους να τρέχουν και πάλι. Στον αέρα παρέμειναν οι φωνές.

Κάθομαι σ' ένα καφέ στο Τελ Αβίβ με κάποιους φίλους. Επιλέξαμε να περάσουμε αυτή την Παρασκευή στο Τελ Αβίβ για να κρατήσουμε ένα πανό σχετικά με την «καμπάνια για μποιϊκοτάζ, απόσυρση επενδύσεων και κυρώσεις», στην πορεία για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Τρώγοντας σάντουιτς και καφέ, παρακολουθώ τα μηνύματα στο Twitter, από το Νάμπι Σάλεχ, στο τηλέφωνό μου. Κάνιστρα δακρυγόνων εκτοξεύονται κατευθείαν πάνω στους διαδηλωτές, λαστιχένιες σφαίρες, ελαφρείς τραυματισμοί, τίποτα το ασυνήθιστο. Ξαφνικά, όμως, αρχίζει μια υστερία στο Twitter: «Κάποιος τραυματίστηκε και είναι σε κρίσιμη κατάσταση στο Νάμπι». Το λέω στους φίλους μου. Διαβάζω τα μηνύματα φωναχτά. Λένε ότι πρόκειται για τραύμα στο κεφάλι, λένε για απευθείας χτύπημα με κάνιστρο δακρυγόνου από κοντινή απόσταση, λένε για τον Μούσταφα Ταμίμι και ότι υπάρχουν παντού αίματα. Δεν αφήνουν πολλά περιθώρια ελπίδας. Μπορώ να τους ακούσω να ουρλιάζουν μέσα από την θόνη του κινητού, μπορώ να δω το αίμα και δεν μπορώ να κάνω τίποτε άλλο από το να μοιραστώ την πληροφορία και να προσευχηθώ· αλλά δεν έχω πού να προσευχηθώ.

Είμαι πολύ σίγουρη ότι είχα κάνει κάποια σχέδια για το βράδυ. Δεν μπορώ να θυμηθώ τι ήταν. Υποτίθεται θα έπρεπε να γράψω τα μαθήματά μου· αντί γι' αυτό, γράφω τα νεότερα στο Facebook και διαβάζω μηνύματα στο Twitter. Παρακολουθώ τα νεότερα κατά τη διάρκεια του παρασκευιάτικου δείπνου με την οικογένειά μου και κάθομαι μπροστά στον υπολογιστή μέχρι αργά τη νύχτα. Καθώς πέφτει το βράδυ, φαίνεται ότι υπάρχουν λόγοι για αισιοδοξία. Οι αναφορές από το νοσοκομείο λένε ότι μάλλον θα τα καταφέρει, χωρίς εγκεφαλική βλάβη, και μπορεί ακόμη και να καταφέρουν

να σώσουν το μάτι του. Όμως, βλέποντας τη φωτογραφία από το τραύμα του στο Facebook, αυτό μοιάζει απίθανο, αλλά εγώ θέλω να το πιστέψω. Πηγαίνω για ύπνο υπό τους ήχους του Λέοναρντ Κοέν να τραγουδά το «Χαλελούια», τη μόνη προσευχή που ξέρω. Έρχεται το πρωί, πιάνω το κινητό μου και το πρώτο μήνυμα που βλέπω στο Twitter τα λέει όλα: «Μάρτυρας Μούσταφα Ταμίμι». Τα μάτια μου ακόμη δεν έχουν ανοίξει καλά καλά, αλλά είναι ήδη γεμάτα δάκρυα.

*

Συμμετέχουμε στη νεκρώσιμη πομπή. Υπάρχουν σημαίες και συνθήματα, καθώς οδεύει προς το χωριό, αλλά κυρίως υπάρχουν δάκρυα. Μια γυναίκα λιποθυμά. Οι άνθρωποι περπατούν και ο ένας κρατά τον άλλον. Όλοι μοιάζουν τόσο... διαλυμένοι. Ο πόνος μου είναι ανάμικτος με οργή, η οργή μου είναι βουτηγμένη στον πόνο. Θέλω να κάψω κάτι – κατά προτίμηση την ισραηλινή ταυτότητά μου. Δεν θέλω να έχω καμία σχέση με αυτούς που το έκαναν, με αυτούς που σκότωσαν τον Μούσταφα, με αυτούς που διέλυσαν το αγαπημένο μου χωριό. Αφήνω ένα κομμάτι της καρδιάς μου στο νεκροταφείο του Νάμπι Σάλεχ να κείτεται δίπλα στον Μούσταφα Ταμίμι.

Όταν τελειώσει η κηδεία, ο κόσμος αρχίζει να πορεύεται στον πιο οικείο δρόμο. Η νεολαία δείχνει τον δρόμο προς την πηγή και όλοι ακολουθούν. Παρασκευή ή Κυριακή, διαδήλωση ή κηδεία, οι στρατιώτες αντιδρούν με τον ίδιο τρόπο. Σύντομα τα δακρυγόνα γεμίζουν τον αέρα, τα μάτια είναι και πάλι γεμάτα δάκρυα και ο άνεμος μεταφέρει την οσμή του δυσώδους νερού προς το χωριό.

Πρέπει να πάμε σπίτι. Πριν φύγουμε, πηγαίνω προς το σπίτι του Μούσταφα να δώσω τα συλλυπητήριά μου στην Ιχλάς, τη μητέρα του. Ένα αμάξι σταματά δίπλα στο σπίτι. Μέσα κάθεται ο Ουντάι, ο αδερφός του Μούσταφα, που ήταν στη φυλακή από εκείνη τη διαδήλωση. Το στρατοδικείο συμφώνησε να τον αποφυλακίσει μερικές μέρες νωρίτερα από την προβλεπόμενη ημερομηνία εξαιτίας του θανάτου του αδερφού του, αλλά να τον άφηναν στην ώρα του για την κηδεία θα ήταν υπερβολικά ευγενικό για εκείνους. Καθώς βγαίνει, πέφτει στα χέρια του Λουάι, του δίδυμου αδερφού του, κλαίνει και οι δυο ανεξέλεγκτα. Τους ακολουθώ στο σπίτι αλλά όταν η Ιχλάς αγκαλιάζει τον Ουντάι και αρχίζει να κλαίει στον ώμο του, φεύγω. Δεν θέλω να εισβάλλω και έτσι κι αλλιώς δεν έχω ιδέα τι να πω.

*

Είναι η πρώτη μου Παρασκευή στο χωριό μετά την κηδεία του Μούσταφα και είναι η Παρασκευή μετά τα Χριστούγεννα. Τρέχουμε στο σπίτι του Μπιλάλ και κλείνουμε την πόρτα πάνω στην ώρα για να αφήσουμε απ' έξω το σύννεφο από τα χημικά που μας κυνηγά. Ο Μαάθ κι εγώ καθόμαστε μαζί και γράφουμε τα νεότερα στο Twitter, ενώ περιμένουμε τον αέρα έξω να καθαρίσει για να μπορέσουμε να ξαναπάμε στη διαδήλωση. Η επτάχρονη Τζάνα τριγυρνά μέσα στο σπίτι κουδουνίζοντας μια χριστουγεννιάτικη καμπάνα και παρακαλά τη μαμά της να την αφήσει να ντυθεί με τη στολή του Άγιου Βασίλη. Καταφέρνει να βάλει μόνο το παλτό και τη γενειάδα. Χοροπηδάει μέσα στο σπίτι κουδουνίζοντας την καμπάνα και τραγουδώντας χαρούμενα:

«Δακρυγόνα, χημικά, μες στη γειτονιά· ήρθαν τα Χριστούγεννα κι η Πρωτοχρονιά, χέι!» Δεν είμαστε σίγουροι εάν πρέπει να γελάσουμε ή να κλάψουμε.

*

Κάθομαι στο σπίτι ενός φίλου προσπαθώντας να διαβάσω βιβλία για το σεμινάριό μου. Στη διάρκεια ενός διαλείμματος κοιτάω το ίντερνετ. Είναι μια άσχημη Κυριακή. Οι στρατιώτες άρπαξαν τον Μπιλάλ την Παρασκευή και οι ελπίδες για την αποφυλάκισή του είναι λίγες. Φαίνεται ότι δεν υπάρχουν παρά μόνο άσχημα νέα. Αλλά μετά βλέπω μια φωτογραφία. Μια φωτογραφία Παλαιστίνιων γυναικών να κάθονται στην πηγή του Νάμπι Σάλεχ και μια λεζάντα του Αμπίρ Κόπτι που λέει: «Για πρώτη φορά μέσα σε δύο χρόνια μια ομάδα Παλαιστίνιων γυναικών πήγαν στην πηγή του Νάμπι Σάλεχ και πέρασαν τη μέρα τους εκεί. Η πηγή καταλήφθηκε από τους εποίκους πριν από δύο χρόνια με την προστασία του στρατού και του κράτους. Ζήτω η Παλαιστίνη και οι Παλαιστίνιες γυναίκες!». Ξαφνικά η ημέρα έχει γίνει πιο λαμπρή και το βάρος στους ώμους μου έχει αλαφρύνει. Γι' άλλη μια φορά οι γυναίκες του Νάμπι Σάλεχ με μαθαίνουν να ελπίζω.

Λίλι Ρόθτσιλντ

Δακρυγόνα και τσάι

Οι πραγματικά περιθωριοποιημένες πολιτικές απόψεις ανήκουν σε μια κατηγορία ιδεών που θεωρούνται είτε τρελές είτε ανεύθυνες. Ο πρώτος χαρακτηρισμός συνήθως δεν απαιτεί επιχειρήματα, αλλά ο δεύτερος υποστηρίζεται από έναν ισχυρισμό που δεν μπορεί να απορριφθεί εκ των προτέρων. Καθώς ο ισχυρισμός προχωρά, όταν μια θέση έχει περιθωριοποιηθεί αρκετά, γίνεται στην πραγματικότητα αντιπαραγωγική. Αντί γι' αυτή, το υπεύθυνο, τρελό άτομο καλείται να λάβει τη συχνά αντιφατική και υπεύθυνη θέση. Αυτό το κάλεσμα είναι εφικτό όταν οι βασικοί όροι της συζήτησης έχουν διαστρεβλωθεί αρκετά, και έτσι είναι χρήσιμο να τους ξαναρίξουμε μια ματιά.

Όταν ο αντιρατσισμός είναι ακατανόητος

Το Ισραήλ έχει σχεδόν ολοκληρώσει αυτό που αποκαλεί συνοριακό φράγμα (το τείχος) στη Δυτική Όχθη. Οι επιπτώσεις του μεγαλύτερου κατασκευαστικού προγράμματος στην ισραηλινή ιστορία μπορούν να γίνουν κατανοητές εάν συνδεθούν με το φάσμα των περαιτέρω ισραηλινών πολιτικών και πρακτικών στη Δυτική Όχθη – δεκάδες επανδρωμένα τσεκпойντ, κυριολεκτικά εκατοντάδες φυσικά φράγματα και πολιτικές αποκλεισμού και απαγόρευσης της κυκλοφορίας.

Όλα μαζί επιβάλλουν ένα ανεπτυγμένο σύστημα περιορισμών στη μετακίνηση όλων των Παλαιστίνιων στη βάση συνεχώς μεταβαλλόμενων κανόνων που δεν δημοσιεύονται κι έτσι είναι σχεδόν αδύνατον να αμφισβητηθούν νομικά. Αυτές οι πολιτικές και άλλες διαιρούν τα παλαιστινιακά εδάφη σε «εδαφικές μονάδες», όπως αποκαλούνται στην αργκό του ισραηλινού στρατού. Το τείχος, εάν ολοκληρωθεί σύμφωνα με το σχέδιο, θα ορθώνεται για να κάνει τη διαίρεση της Δυτικής Όχθης μόνιμη και μη αναστρέψιμη, περισσότερο απ' ό,τι έχει συμβεί με οποιαδήποτε προηγούμενη ισραηλινή πολιτική ή πρακτική.

Το φάσμα της ισραηλινής αντίθεσης στο τείχος, από φιλελεύθερους μέχρι ριζοσπάστες, έχει τρεις κύριες κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία, μια θέση αρχών, αντιτίθεται στο τείχος καθώς αποτελεί μια πολιτική που τιμωρεί ανθρώπους επειδή είναι Παλαιστίνιοι. Η εναλλακτική του, η δεύτερη κατηγορία, αντιτίθεται στο τείχος επειδή δεν είναι ένας αποτελεσματικός τρόπος για την επίτευξη του δεδηλωμένου στόχου της προστασίας των Ισραηλινών, είτε επειδή δεν παρέχει ασφάλεια είτε επειδή ένα πιο ανθρώπινο τείχος θα μπορούσε να προσφέρει ανάλογη ασφάλεια. Αυτές οι δύο κατηγορίες είναι αντιδιαμετρικά αντίθετες υπό την έννοια ότι εάν επικρίνεις το τείχος ως αναποτελεσματικό, τότε διατηρείται ο υπαινιγμός ότι εάν το τείχος ήταν αποτελεσματικό θα ήταν και θεμιτό. Η τρίτη κατηγορία είναι μια παραλλαγή της δεύτερης. Περιέχει εκκλήσεις για την κατασκευή του τείχους στην Πράσινη Γραμμή, αλλά παραλείπει κάτι κρίσιμο: την προϋπόθεση να αποσυρθεί το Ισραήλ πίσω στην Πράσινη Γραμμή. Αυτή η θέση είναι κοινή στην ισραηλινή Κεντροαριστερά και αποτελεί μέρος του προ-

γράμματος του Μέρετζ – του ισραηλινού σοσιαλδημοκρατικού κόμματος.

Η διαφορά ανάμεσα στην πρώτη και την τρίτη θέση είναι κάτι παραπάνω από το ζήτημα της αθέλητης διαδρομής που ακολούθησε μετέπειτα το τείχος. Χωρίς την απόσυρση των Ισραηλινών από τη Δυτική Όχθη, ακόμη και εάν είχε χτιστεί το τείχος στην Πράσινη Γραμμή, όπως ήθελε το Μέρετζ, θα διευκόλυνε τον εγκλωβισμό των Παλαιστινίων με άλλα μέσα. Με τον ισραηλινό στρατό να παραμένει και στις δύο πλευρές του τείχους, η ελευθερία μετακίνησης για τους Παλαιστίνιους θα περιοριζόταν συνεχώς από τα τσεκποϊντ, τους απαγορευμένους δρόμους και τους εσωτερικούς φράχτες. Ένας τέτοιος αυστηρός έλεγχος δεν θα ήταν εφικτός χωρίς ένα τείχος να εμποδίζει την παλαιστινιακή πρόσβαση στο Ισραήλ, ακόμη κι αν αυτό το τείχος ήταν στην Πράσινη Γραμμή.

Από αυτά που γνωρίζω, η αντίθεση, από θέση αρχής, στο τείχος δεν έχει εκφραστεί καθόλου στον ισραηλινό τύπο και σπανίως σε δηλώσεις της ριζοσπαστικής αριστεράς. Το δίλημμα για τους Ισραηλινούς ριζοσπάστες, που αντιμετωπίζουν ένα κύμα υποστήριξης του τείχους, είναι ανάμεσα στο να διατυπώσουν ένα εγγενώς ρατσιστικό επιχείρημα ή να διακινδυνεύσουν τον αποκλεισμό τους από το κυρίαρχο ρεύμα.

Για να γίνει ακόμη πιο ξεκάθαρο το τι σημαίνει να επικρίνεις το τείχος για οποιονδήποτε άλλο λόγο πέρα από μια θέση αρχής, σκεφτείτε την αντίδραση στην ιδέα να επιβληθεί στους Εβραίους ένα καθεστώς παρόμοιο με αυτό που έχει επιβληθεί στους Παλαιστίνιους. Η κλίμακα της αντίδρασης σε αυτή την περίπτωση μπορεί να υπολογιστεί από την απάντηση σε έναν σχετικό περιορισμό που έχει προταθεί για

το εβραϊκό κράτος. Αυτή η πρόταση διατυπώνεται στην Απόφαση 242 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, η οποία, εάν εφαρμοζόταν, θα εμπόδιζε το εβραϊκό κράτος να διοικεί τους Παλαιστίνιους στα κατεχόμενα εδάφη. Ο Ισραηλινός Υπουργός Εξωτερικών Άμπα Ήμπαν αντέδρασε στην Απόφαση 242 λέγοντας: «Έχουμε πει ανοιχτά ότι ο χάρτης δεν θα είναι ποτέ ξανά ο ίδιος, όπως στις 4 Ιουνίου του 1967. Για εμάς είναι θέμα ασφάλειας και θέμα αρχών. Ο χάρτης του Ιουνίου είναι για εμάς συνώνυμος της ανασφάλειας και του κινδύνου. Δεν υπερβάλλω όταν λέω πως έχει για εμάς κάτι από τη μνήμη του Άουσβιτς». Ακολουθώντας τον Ήμπαν, η ισραηλινή Δεξιά συνήθως αναφέρεται στα σύνορα του Ισραήλ του 1967 ως «τα σύνορα του Άουσβιτς».

Επιπλέον, σκεφτείτε την ιδέα να δικαιολογούνταν οι περιορισμοί στους Εβραίους λόγω της ύπαρξης μιας «εβραϊκής απειλής». Μια τέτοια συζήτηση θα απορριπτόταν αμέσως, στο σύνολό της, ως ακραία ρατσιστική. Ο ισχυρισμός ότι μια δήθεν εβραϊκή απειλή θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί διαφορετικά, θα υπέσκαπτε μια τέτοια αδιαμφισβήτητη απόρριψη. Στην πραγματικότητα, ακόμη και ο απλός υπαινιγμός για μια εβραϊκή απειλή, με όρους όπως «εβραϊκός μπολσεβικισμός», χαρακτηρίζει εκείνους που τον χρησιμοποιούν ως αντισημίτες. Έτσι, το να συνεχίσει κανείς να επιχειρηματολογεί για έναν πιο αποτελεσματικό τρόπο αντιμετώπισης μιας τέτοιας απειλής, σημαίνει αποδοχή της μιας από τις δύο ρατσιστικές υποθέσεις που μπορεί να υποκρύπτονται κάτω από αυτό – συγκεκριμένα, ότι όλοι οι Εβραίοι είναι υπεύθυνοι για τις πράξεις κάποιων Εβραίων, ή ότι ακόμη κι αν δεν είναι, και πάλι είναι θεμιτό να τιμωρεί κα-

νείς αθώους Εβραίους. Η πρώτη από αυτές τις υποθέσεις είναι η επίσημη άποψη του κράτους του Ισραήλ, του οποίου οι ηγέτες έχουν επανειλημμένα διακηρύξει ότι το εβραϊκό κράτος ανήκει όχι απλά στους πολίτες του αλλά επίσης στον εβραϊκό λαό ως σύνολο. Μόνο αυτοί που θεωρητικά δεν μπορούν να κατηγορηθούν για αντισημιτισμό, μπορούν να κάνουν μια τέτοια δήλωση. Ειδάλλως, αυτές οι θέσεις θα απορρίπτονταν και θα καταδικάζονταν.

Αυτή την αντίδραση θα πρέπει να την έχουμε στον νου μας αναφορικά με τον ρατσισμό εναντίον των Αράβων. Για να πάρουμε μόνο ένα από τα αμέτρητα παραδείγματα, είναι, καθώς φαίνεται, αποδεκτό να έχει μια μεγάλη ισραηλινή εφημερίδα ως τίτλο στο πρωτοσέλιδο του σαββατοκύριακου το «Η απειλή των Βεδουίνων» με μεγάλα, κόκκινα γράμματα πάνω από μια φωτογραφία νεαρών παιδιών σε έναν σκουπιδότοπο. Επιπλέον, ενώ η συζήτηση περί εβραϊκού μπόλσεβικισμού αμέσως εκλαμβάνεται ως ρατσιστική εξαιτίας του υπαινιγμού της για όλους τους Εβραίους, δεν επιφυλάσσεται η ίδια μεταχείριση για τον ευρέως χρησιμοποιούμενο όρο «ισλαμική τρομοκρατία». Η σχεδόν οικουμενική αποδοχή τέτοιων ρατσιστικών εκφράσεων είναι ο λόγος για τον οποίο η αντίθεση στο τείχος για λόγους αρχής είναι είτε ακατανόητη για τα ισραηλινά μέσα είτε θεωρείται ως υποστήριξη για τους φόνους των Ισραηλινών. Οι Ισραηλινοί που αντιτίθενται στο τείχος συχνά επιχειρηματολογούν στη βάση μιας εναλλακτικής πρότασης ως προς τη θέση αρχών. Όμως, όταν κάνουν κάτι τέτοιο, είναι μια παραδοχή της ρατσιστικής υπόθεσης που υποκρύπτεται σ' αυτή την ιδέα.

Διλήμματα προνομίων

Η ενασχόληση με τα ΜΜΕ και, σε μικρότερο βαθμό, οι περαιτέρω εκκλίσεις προς το κοινό παρουσιάζουν ένα δίλημμα μεταξύ της αντίθεσης στο τείχος για λόγους αρχής και για λόγους που θεωρούνται περιθωριακοί, ή την αποδοχή των ρατσιστικών υποθέσεων που υποκρύπτονται στις εναλλακτικές. Φυσικά, η επαφή με άλλους ισραηλινούς θεσμούς, από το Ισραηλινό Ανώτατο Δικαστήριο έως τα στρατεύματα πεζικού, παρουσιάζει ανάλογες δυσκολίες.

Σε διάφορες περιπτώσεις, σε κάτι που μπορεί να μοιάζει με νίκη, το Ανώτατο Δικαστήριο διέταξε να αλλάξει η διαδρομή του τείχους. Σχεδόν χωρίς καμία εξαίρεση, αυτές οι αποφάσεις έθεσαν επίσης προηγούμενα που νομιμοποίησαν πολύ μεγαλύτερα τμήματα του τείχους. Ανεξαρτήτως των επιπτώσεων στο τείχος, μια προσφυγή σε ένα δικαστήριο που έχει εγκρίνει την εκτέλεση Παλαιστινίων χωρίς δίκη είναι μια απεχθής παραχώρηση. Μια προσφυγή στο δικαστήριο μπορεί, επίσης, να δώσει ψεύτικες ελπίδες και να εκτονώσει έναν λαϊκό αγώνα, ο οποίος διαφορετικά θα ήταν πιο μαχητικός. Παρ' όλα αυτά, οι Παλαιστίνιοι, που υπέστησαν άμεσα τις επιπτώσεις του τείχους, έκαναν δεκάδες προσφυγές στο Ανώτατο Δικαστήριο.

Δεν είναι δύσκολο να αντιληφθεί κανείς ότι ένα παρόμοιο δίλημμα υφίσταται στις σχέσεις με Ισραηλινούς αξιωματούχους ή στρατιώτες σε άλλα επίπεδα. Για παράδειγμα, είναι συχνά πιθανό ακτιβιστές (ιδιαίτερα Ισραηλινοί) να εμπλακούν σε μια μορφή επιτόπιων διαπραγματεύσεων με στρατιώτες για μικρές «παραχωρήσεις», όπως να δοθεί άδεια για διαδήλωση σε συγκεκριμένη τοποθεσία. Από τη μία πλευρά, τέτοιες διαπραγματεύσεις μπορεί να μειώσουν

τον σωματικό κίνδυνο για τους διαδηλωτές ή να κερδίσουν κάποιον χρόνο· από την άλλη, η πράξη της διαπραγματεύσεως αναγνωρίζει την εξουσία του στρατού, όπως επίσης δίνει το πρόσχημα για επίθεση στη διαδήλωση όταν η «συμφωνία» δεν έχει τηρηθεί. Ομοίως, η διαδικασία της διαπραγματεύσεως χρησιμεύει στην εκτόνωση της ορμής μιας διαδήλωσης ή πορείας.

Αυτό που είναι λιγότερο αποδεκτό είναι το γεγονός ότι το ίδιο είδος δυσκολίας υφίσταται ακόμη και στη συνεργασία μεταξύ Παλαιστίνων και Ισραηλινών ακτιβιστών στη Δυτική Όχθη. Η προνομιούχα θέση των Ισραηλινών σημαίνει, για παράδειγμα, ότι έχουν μεγαλύτερη πρόσβαση στα ΜΜΕ και την ικανότητα να κινούνται πιο ελεύθερα, πέρα από το γεγονός ότι αντιμετωπίζουν πολύ μικρότερο νομικό και σωματικό κίνδυνο. Αυτό τείνει να αυξήσει την επιρροή των Ισραηλινών στις αποφάσεις για έναν αγώνα που επηρεάζει πολύ περισσότερο τους Παλαιστίνους ομολόγους τους. Με άλλα λόγια, ακόμη κι όταν χρησιμοποιούνται τα ισραηλινά προνόμια για τον σκοπό του αγώνα, υπάρχει μια παραχώρηση. Δηλαδή, υπό μία έννοια, τα προνόμια επεκτείνονται και μέσα στον αγώνα.

Ακόμη και η κοινωνική αλληλεπίδραση μπορεί να επεκτείνει τα ισραηλινά προνόμια. Η σχετική ελευθερία των Ισραηλινών ανεβάζει την κοινωνική τους θέση και οι κοινωνικοί δεσμοί, που δημιουργούνται υπό αυτές τις συνθήκες, το αντικατοπτρίζουν, διαιωνίζοντας έτσι τα προνόμια. Αυτό ισχύει, τουλάχιστον ως έναν βαθμό, και στους κοινωνικούς δεσμούς μεταξύ Ισραηλινών και Παλαιστίνων ακτιβιστών. Αυτό το φαινόμενο είναι μια όψη αυτού που στην παλαιστινιακή κοινωνία αναφέρεται ως «ομαλοποίηση». Κατά τη γνώ-

μη μου, αυτός ο όρος σημαίνει ότι οποιαδήποτε αλληλεπίδραση έχουν οι Παλαιστίνιοι με τους Ισραηλινούς, ακόμη κι αν είναι για θετικό σκοπό, όσο παραμένουν οι συνθήκες της ισραηλινής κατοχής στην Παλαιστίνη, η αλληλεπίδραση αυτή περιέχει μέσα της έναν βαθμό προσαρμογής σε αυτές τις συνθήκες και, κατά κάποιον τρόπο, ακόμη και την παράτασή τους. Αυτή η ευαισθησία είναι εν μέρει αποτέλεσμα του γεγονότος ότι κάποιες από τις πιο επιζήμιες ισραηλινές πολιτικές περιγράφηκαν ως μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης και τα συναφή, οι οποίες συνοδεύτηκαν από υποσχέσεις για καλές ισραηλινές προθέσεις.

Υπάρχει μια αντίθετη άποψη σύμφωνα με την οποία η αλληλεπίδραση μεταξύ Ισραηλινών και Παλαιστίνιων –και ιδιαίτερα η κοινωνική αλληλεπίδραση– μπορεί να εξαλείψει τον αμοιβαίο φόβο και την καχυποψία – υποτίθεται την πρωταρχική αιτία της σύγκρουσης. Μία άλλη παραλλαγή αυτής της άποψης, την οποία βρίσκω πιο ρεαλιστική, είναι ότι οι κοινωνικές αλληλεπιδράσεις είναι πολύτιμες γιατί ενισχύουν τη βάση για έναν κοινό αγώνα. Η αξία, ακόμη και η δικαιολόγηση, της κοινής πολιτικής δράσης θα πρέπει να κρίνεται λαμβάνοντας αυτό υπόψη. Το ζήτημα περιγράφεται ίσως στην επιλογή που κάνουν οι Ισραηλινοί όταν έρχονται στη Δυτική Όχθη: να πιούν τσάι ή να εισπνεύσουν δακρυγόνα σε μια διαδήλωση.

Ένα μέλος της Λαϊκής Επιτροπής Ενάντια στο Τείχος στο παλαιστινιακό χωριό Μπιλαϊν εκφράζει μια γνώμη που ίσως είναι παραγνωρισμένη στους ευρύτερους κύκλους των Ισραηλινών ακτιβιστών. Το μήνυμά του προς τους Ισραηλινούς είναι: «Όταν τερματίσουμε μαζί την κατοχή, θα υπάρχει άπλετος χρόνος για τσάι».

Η επιλογή των σατανιστών

Στο Ισραήλ, όπως και σε πολλές άλλες κοινωνίες, ο όρος «αναρχικός» χρησιμοποιείται συχνά με υποτιμητικό τρόπο και το ακριβέστερο συνώνυμό του είναι ίσως «σατανιστής». Η σύνδεση με τον σατανισμό στην πραγματικότητα χρησιμεύει για δύο σκοπούς: Απελευθερώνει τους Αναρχικούς Ενάντια στο Τείχος από τη δημόσια εικόνα τους, που τείνει να παραλύσει την πολιτική δράση, και το σημαντικότερο είναι ότι δείχνει την πρόθεση της ομάδας να θέσει τη δική της ατζέντα. Αυτό με τη σειρά του δυναμώνει την ομάδα, καθώς προσφέρει στα μέλη, ακόμη και τα εν δυνάμει, την επιλογή να δράσουν σύμφωνα με την ειλικρινή τους άποψη, αντί να πάρουν μια συμβιβαστική θέση σε μια συζήτηση της οποίας τους όρους έχουν επιβάλλει άλλοι.

Μία άλλη μοναδική πλευρά της δουλειάς των Αναρχικών Ενάντια στο Τείχος είναι ο κοινός αγώνας που διεξάγουν μαζί με τους Παλαιστίνιους. Αυτό, βέβαια, δεν γίνεται χωρίς δυσκολίες. Είναι δύσκολο να περιμένει κανείς από τους Παλαιστίνιους να αποδεχθούν και να εμπιστευθούν άμεσα τους Ισραηλινούς. Πέρα από τον φόβο για κατασκόπους και προβοκάτορες, η συνεργασία με Ισραηλινούς ενέχει επίσης ένα στοιχείο ομαλοποίησης: μια προσαρμογή στις συνθήκες της κατοχής. Οι Ισραηλινοί ακτιβιστές φέρνουν, επίσης, μαζί τους πολιτισμικές επιρροές που μπορεί να μην είναι ευπρόσδεκτες σε κάποια κομμάτια της παλαιστινιακής κοινωνίας. Στη βάση αυτή, και παρόλο που δεν έχουν επίσημη ιδεολογική πλατφόρμα, οι Αναρχικοί Ενάντια στο Τείχος επιμένουν σε ποικίλες αρχές κοινής δουλειάς. Η πρώτη αρχή είναι ότι, παρόλο που ο αγώνας είναι κοινός, οι Παλαιστίνιοι υφίστανται μεγαλύτερες συνέπειες από τις αποφά-

σεις που λαμβάνονται και έτσι είναι εκείνοι που θα πρέπει να παίρνουν τις σημαντικές αποφάσεις. Δεύτερον, οι Ισραηλινοί έχουν ιδιαίτερη ευθύνη να σέβονται την παλαιστινιακή αυτοδιάθεση, συμπεριλαμβανομένου του σεβασμού των εθίμων της κοινωνίας και της αποστασιοποίησης από τα εσωτερικά, πολιτικά ζητήματα των Παλαιστινίων.

Το να ζυγίσει κανείς τις αρνητικές πλευρές της ομαλοποίησης απέναντι στα θετικά των κοινωνικών δεσμών είναι ένα ιδιαίτερα δύσκολο ζήτημα. Σε αντίθεση με τα πολιτισμικά πρότυπα, όπως η σεμνή συμπεριφορά και το ντύσιμο, θα ήταν πολύ πιο καταπιεστικό να προσπαθήσει κανείς να κωδικοποιήσει εκείνο που συνιστά έναν πρότερο κοινωνικό δεσμό, πόσο μάλλον να το απαιτήσει από τα άτομα. Η μόνη αρχή, και σε αυτό το ζήτημα, είναι η γενική πολιτική του σεβασμού των αιτημάτων των παλαιστινιακών λαϊκών επιτροπών.

Όλα αυτά μπορεί να δίνουν την εντύπωση ότι οι δυσκολίες σε έναν κοινό αγώνα είναι μεγαλύτερες απ' αυτές που είναι στην πραγματικότητα. Αντίθετα, ο κοινός αγώνας αντιμετωπίζει μόνο ένα κύριο πρόβλημα: το ισραηλινό κράτος. Η προσοχή που δίνεται στα παραπάνω ζητήματα είναι για να υπογραμμίσει τη διαδικασία της πολιτικής εξέλιξης μέσα από την οποία πέρασαν οι Αναρχικοί Ενάντια στο Τείχος με τους Παλαιστίνιους συντρόφους τους. Κατά τη διάρκεια πολλών χρόνων έντονου αγώνα, σε δύσκολες στιγμές, τα παραπάνω διλήμματα ήρθαν στην επιφάνεια και έπρεπε να αντιμετωπιστούν. Αποτελώντας, ίσως, τον κύριο σύνδεσμο μεταξύ του ισραηλινού και του παλαιστινιακού κινήματος ειρήνης, οι Αναρχικοί Ενάντια στο Τείχος μετέδωσαν την εμπειρία τους στο ισραηλινό φιλειρηνικό κίνημα και δια-

δραμάτισαν κομβικό ρόλο στην πολιτική του εξέλιξη. Τον καιρό που ξεκίνησαν οι Αναρχικοί Ενάντια στο Τείχος, η ιδέα να συμμετέχουν Ισραηλινοί στις παλαιστινιακές διαδηλώσεις έμοιαζε απίστευτη για την τεράστια πλειονότητα της ισραηλινής Αριστεράς. Μετά από αρκετά χρόνια δραστηριότητας, ο αριθμός των Ισραηλινών που έχουν λάβει μέρος σε κοινές διαδηλώσεις με Παλαιστίνιους ανέρχεται σε χιλιάδες και περιλαμβάνει πολλούς που δεν είναι καθόλου περιθωριοποιημένοι σε προσωπικό επίπεδο. Παρ' όλα αυτά, πέρα από τα πολιτικά κόμματα που έχουν κυρίως Άραβες ψηφοφόρους, κανένα ισραηλινό πολιτικό κόμμα δεν έχει υποστηρίξει τον κοινό αγώνα ενάντια στο τείχος.

Η υποχρέωση των πολιτών να αντιστέκονται στις εγκληματικές πράξεις και τις πολιτικές που διαπράττονται από τις κυβερνήσεις τους, αναγνωρίζεται από το διεθνές δίκαιο και απαιτεί από τους Ισραηλινούς να κάνουν ό,τι μπορούν για να αντισταθούν στην κυβέρνησή τους. Είναι σημαντικό ότι η ηθική υποχρέωση να αντισταθεί κανείς στο τείχος γίνεται προφανής σε οποιονδήποτε έχει γίνει μάρτυρας στο γεγονός ότι αυτό αποκόπτει χωριά και πόλεις ή σε κάποιον που απλά έχει δει τη διαδρομή του σχεδιασμένη σ' έναν χάρτη. Το να κοιτά κανείς αλλού και να αγνοεί τα εγκλήματα που διαπράττονται στο όνομά μας, με τους φόρους μας, από τους φοιτητές που εκπαιδεύουμε ή από εκείνους με τους οποίους κάνουμε ευγενικά παρέα, σημαίνει ότι αυτός έχει χάσει μέρος της ανθρωπιάς του. Αυτό είναι ένα βάρος στο οποίο οι Ισραηλινοί έχουν υποδουλωθεί από φόβο. Υπό την έννοια αυτή, η πράξη της ανυπακοής και της αντίστασης είναι επίσης μια πράξη προσωπικής απελευθέρωσης – μια επιλογή ανοιχτή σε όλους τους Ισραηλινούς που

θα συμμετείχαν στον αγώνα. Ο αγώνας των Παλαιστινίων ενάντια σε εκείνους που θα τους εκτόπιζαν ή θα τους εξαφάνιζαν είναι ένας συνεχής αγώνας για την ίδια τους την ύπαρξη. Οι Ισραηλινοί υποστηρικτές συμμετέχουν στον αγώνα εστιάζοντας στο παρόν και με ένα ρίσκο για τους ίδιους. Παρ' όλα αυτά, η σκληρότερη ποινή, που είναι πιθανή για τους Ισραηλινούς, δεν περιλαμβάνει μια ζωή οικονομικής ανασφάλειας και τα καπρίτσια των στρατιωτών κατοχής. Εάν αυτές οι τιμωρίες δεν είναι ικανές να αποθαρρύνουν τους Παλαιστίνιους συντρόφους μας, δεν θα πρέπει να αποθαρρύνουν ούτε εμάς τους Ισραηλινούς.

Κόμπι Σγιτς

Φόβος και απέχθεια στον κεντρικό σταθμό των λεωφορείων

Πιστεύω ότι το Τελ Αβίβ δεν είναι μόνο η ομορφότερη πόλη στον πλανήτη, είναι πιθανόν και η ομορφότερη πόλη που θα μπορούσε ποτέ να υπάρξει. Αλλά αυτή είναι μια μειοψηφούσα άποψη. Οι ακτιβιστές τείνουν να πιστεύουν τόσο για το Τελ Αβίβ όσο και για κάθε τι σχετικά με αυτό, αλλά και το Ισραήλ γενικότερα, ότι είναι κάτι ελεεινά αποτρόπαιο. Βέβαια, έχουν δίκιο: Όπου και να πας, περιτριγυρίζεσαι από στρατιώτες.

Ένστολοι στρατιώτες με όπλα. Έφεδροι στρατιώτες που ζουν τις ζωές τους ως πολίτες, εκτός από έναν μήνα τον χρόνο, όταν επιστρέφουν για να είναι καθωσπρέπει. Πρώην στρατιώτες που πιστεύουν ότι θα πρέπει να γίνεις στρατιώτης. Μανάδες, πατεράδες, σύζυγοι στρατιωτών. Άνθρωποι που πιστεύουν ότι οι στρατιώτες έχουν πάντα δίκιο, ότι τους αξίζει έκπτωση 10% στα σουβλατζίδικα και ότι μας κρατάνε ασφαλείς. Στρατιώτες της συνοριοφυλακής με καθήκοντα αστυνομίας. Α, και υπάρχει και εκείνος ο μελαγχολικός, αποξενωμένος, μικρός στρατιώτης που μισεί τον εαυτό του, ο οποίος ήμουν κάποτε εγώ.

Και εφόσον οι στρατιώτες δεν είναι μόνο εκείνοι οι άνθρωποι που κάνουν λάθος, αλλά επίσης εκείνοι που μπο-

ρεί να σε συλλάβουν, να σε πυροβολήσουν ή να σκοτώσουν τον φίλο σου την ερχόμενη Παρασκευή· δεν τους αντιπαθείς απλώς, τους φοβάσαι κιόλας. Περνάνε οι ημέρες νιώθοντας περικυκλωμένος και εύχεσαι να ήσουν κάπου αλλού. Έτσι καταλήγεις σε σχολή στο Βερολίνο ή κάπου στην Ανατολική Ακτή.

Μικρές κοινότητες μάς προστατεύουν από τον κόσμο των στρατιωτών. Το να είσαι βίγκαν βοηθά να γίνει ξεκάθαρος ο διαχωρισμός. Ο βίγκαν αναρχισμός δεν σημαίνει απλά να μην τρέφεις από το μαρτύριο των ζώων· όπως και ο ορθόδοξος εβραϊσμός σημαίνει επίσης να μην τρως με τον όχλο των στρατοπέδων του Ισρα-hell. Με το στέκι και το βίγκαν-κουίρ-πανκ-καλτ μπαρ και κανά δυο ημικοινόβια έχουμε σχεδόν ό,τι χρειάζεται για να παραμείνουμε χωριστά κατά καιρούς. Δεν μπορούμε να αποφύγουμε τον ολοένα και πιο ανεξέλεγκτο φασισμό και καπιταλισμό, αλλά έχουμε τα καταφύγια μας όταν τα χρειαζόμαστε. Δεν μπορείς να συζητήσεις λογικά με έναν άνθρωπο που υπερασπίζεται τους στρατιώτες. Έχουν υποστεί πλήρη πλύση εγκεφάλου. Τα γεγονότα δεν έχουν σημασία· η στάση μου απλά δεν βγάζει νόημα για τα δικά τους δεδομένα. Το ότι οι Εβραίοι είναι ένα καταπιεσμένο και κυνηγημένο είδος υπό εξαφάνιση είναι γι' αυτούς μια αδιαμφισβήτητη και στοιχειώδης αλήθεια. Το ότι για να επιβιώσουμε, εμείς οι Εβραίοι, θα πρέπει να επιτεθούμε –σκληρά και πρώτοι –, είναι αυτό που μαθαίνουμε από τότε που γινόμαστε αρκετά μεγάλοι για να μάθουμε το σι-δήποτε. Και πάντα καταλήγουν σ' αυτό. Έτσι, κάθε είδους λεπτομέρειες, όπως μέσα από ποιανού τη γη περνά το τείχος, ποιος είπε τι στο δικαστήριο, ποιος ήταν που πέταξε μια πέτρα ή έριξε μια σφαίρα και σε ποιον, δεν είναι πράγ-

ματα για τα οποία θα πρέπει κανείς τελικά να νοιάζεται.

Έτσι, παραιτούμαστε σε ό,τι αφορά αυτούς τους ανθρώπους. Οι ανακοινώσεις μας δεν έχουν σκοπό την επικοινωνία αλλά την οργή και τη συνέχιση της πορείας μας. Για έναν Σιωνιστή έξω από εμάς, τα συνθήματα στις διαδηλώσεις μας μοιάζουν ως η έκφραση ενός κόσμου που έχει φέρει τα πάνω κάτω, που μισεί τον εαυτό του και δεν έχει νόημα. Χωρίς κάποιον να ακούει, οι διαδηλώσεις δεν έχουν ιδιαίτερο νόημα ούτε και για εμάς. Ποτέ δεν φώναξα συνθήματα με πραγματικό πάθος, μέχρι τη στιγμή εκείνη που τα φώναξα μέσα από ένα μπλοκ που προσποιείτο τους φασίστες και ποτέ δεν τραγούδησα ένα τραγούδι διαμαρτυρίας με τόση θέρμη όπως με τον εθνικό ύμνο, φορώντας ένα φασιστικού στυλ μαύρο πουκάμισο και μια κόκκινη ταινία γύρω από το μπράτσο μου. Η πιο θεαματική δράση των Αναρχικών Ενάντια στο Τείχος ήταν εκείνη που κάναμε τους νεκρούς κατά τη διάρκεια της επίθεσης στη Γάζα. Τελικά, ασπαστήκαμε τη ρητή επιθυμία εκείνων που με τόση χαρά βλέπουν αμάχους να βομβαρδίζονται (όχι, όχι αμάχους αλλά τρομοκράτες, υποστηρικτές τρομοκρατών και παιδιά που θα μεγαλώσουν για να γίνουν τρομοκράτες): την επιθυμία οι αναρχικοί προδότες απλά να πέσουν νεκροί.

*

Η δική μου ακτιβιστική δράση πυροδοτήθηκε αρχικά από τα τοπικά ρεπορτάζ του Εϊνάτ Φίσιμπαϊν για τους νέους κατοίκους του Τελ Αβίβ. Το 1993, ο κεντρικός σταθμός λεωφορείων του Τελ Αβίβ –ο μεγαλύτερος σε ολόκληρη τη Μέση Ανατολή, ο μεγαλύτερος σε όλο τον κόσμο, μετά από αυτόν στο

Νέο Δελχί-, ο οποίος κατασκευαζόταν επί χρόνια, τελικά ολοκληρώθηκε. Κατέστρεψε μία ήδη καταπονημένη γειτονιά. Ο παλαιότερος εβραϊκός πληθυσμός, αραβικής και καυκάσιας καταγωγής, είχε εκκενωθεί ή μετανάστευε ή συρρικνωνόταν. Τσίγκινες και ξύλινες παράγκες από τη δεκαετία του 1930 ακόμη επιβιώνουν σε έναν μικρό θύλακα στον λόφο, αλλά οι διπλανές, μικροσκοπικές αγροικίες με τους προστατευόμενους κατοίκους πρόκειται τώρα να αντικατασταθούν από συγκροτήματα γραφείων. Μετανάστριες εργάτριες από τις Φιλιππίνες μετακόμισαν στις σκοτεινές, ανακαινισμένες βιομηχανικές φτωχογειτονιές και στα άδοξα κουτιά Μπαουχάους, που συνεχίζουν να διαλύονται γύρω από τις σπασμένες αψίδες της αγοράς – ό,τι απέμεινε από το φάντασμα του παλαιστινιακού παρελθόντος. Τελικά έγινε πολύ αλλόκοτη για τις Φιλιππινέζες και έφυγαν. Τώρα είναι κυρίως πρόσφυγες από το Σουδάν και την Ερυθραία. Οι Παλαιστίνιοι, παρ' όλα αυτά, συνεχίζουν να περνούν με τα πρόσωπα χαμηλωμένα προσπαθώντας να αποφύγουν άσχημες συναντήσεις με τις περιπολίες της συνοριοφυλακής.

Εδώ ήταν που ξεκίνησε η ακτιβιστική μου δράση και περιείχε μία επιλογή. Επέλεξα τους μετανάστες εργάτες. Αποξενωμένος από την ισραηλινή στρατιωτική ζωή, επέλεξα εκείνα τα θύματα της επιτρεπόμενης από το κράτος εκμετάλλευσης που ζουν υπό τη δαμόκλειο σπάθη ενός επισφαλούς νομικού καθεστώτος, ώστε ακόμη και οι επονομαζόμενοι νόμιμοι εργάτες να μπορούν να απελαθούν εν μία νυκτί. Στη συνέχεια, οι ακτιβιστικές επιλογές μου έγιναν ολοένα και πιο ποικίλες. Το πράσινο οικόπεδο που βρίσκεται εκεί (όπου κοιμούνται οι άστεγοι όλων των θρησκευμάτων και των εθνών και καταλήγουν οι χρησιμοποιημένες σύ-

ριγγες, όχι μακριά από το σημείο που παρκάρω κάθε Παρασκευή για να διαδηλώσω στη Δυτική Όχθη) φιλοξένησε την κατασκήνωση κοινωνικής δικαιοσύνης J14, το καλοκαίρι πριν ξεκινήσει το Occupy Wall Street.

Αρχικά, όταν συμμετείχα στις δράσεις στη Δυτική Όχθη, ήμουν περισσότερο ανήσυχος για εκείνους τους κακούς Παλαιστίνιους, που μπορεί να παραμόνευαν εκεί έξω να μου την πέσουν, απ' ό,τι ήμουν για τους στρατιώτες που αποτελούσαν πραγματική απειλή για την ακεραιότητά μου. Όμως, ο ακτιβισμός αποδείχτηκε μια γλιστερή πλαγιά. Όσο πιο ενεργός γινόμουν, τόσο μάθαινα για την αγορά και το κράτος. Όσο περισσότερο μάθαινα για την αγορά και το κράτος, τόσο περισσότερο ένιωθα αποξενωμένος από την κοινωνία στην οποία ζούσα. Όσο περισσότερο ένιωθα αποξενωμένος, τόσο περισσότερο αποσυρόμουν από την επικρατούσα γκέι τάση του Τελ Αβίβ προς εκείνη της αναρχοακτιβιστικής σκηνής.

*

Στην άλλη όχθη του ποταμού, απέναντι από τον κεντρικό σταθμό των λεωφορείων (δηλαδή απέναντι από τον λίγο ή πολύ φανταστικό Ποταμό Αγιαλόν), βρίσκεται το Κφαρ Σαλέμ. Στο Κφαρ Σαλέμ (το εβραϊσποιημένο όνομα του παλαιστινιακού χωριού Σάλαμε) ήταν που οι Εβραίοι Υεμενίτες μετανάστες, οι οποίοι είχαν στεγαστεί σε σπίτια που άφησαν πίσω τους οι Παλαιστίνιοι πρόσφυγες, υπέστησαν έξωση και εκδιώχθηκαν όταν το κράτος, που τους είχε τοποθετήσει εκεί, αποφάσισε, εξήντα χρόνια μετά το γεγονός, ότι δεν είχαν δικαίωμα να μείνουν στα σπίτια τους και θα

έπρεπε να τα εγκαταλείψουν για να έρθουν οι επιχειρηματίες των ακινήτων. Πολλοί από τους ανθρώπους, οι οποίοι συνήθιζαν να πηγαίνουν στις διαδηλώσεις στη Δυτική Όχθη, οργάνωσαν δράσεις με τους κατοίκους που επρόκειτο να πεταχτούν έξω – κάτοικοι που ανήκαν στο ίδιο στρατιωτικό έθνος που αποξενώνει τόσο πολύ τους ακτιβιστές.

Το να στέκομαι αλληλέγγυος με ανθρώπους που μιλούν τη γλώσσα μου, έχουν την ίδια ιθαγένεια και υπηρέτησαν στον στρατό μου, έμοιαζε αρκετά πιο περίεργο από το να στέκομαι αλληλέγγυος με τους Παλαιστίνιους και τους μετανάστες εργάτες. Όταν αντιμετωπίζω τον παλαιστινιακό εθνικισμό ή σωβινισμό, είναι εύκολο για μένα να τον βάζω στην άκρη λέγοντας στον εαυτό μου ότι η αλληλεγγύη εκδηλώνεται στη βάση της θέσης τους ως θύματα της ισραηλινής κατοχής, και ότι εγώ, ένας κατακτητής, που συμμετέχω στη βία που προκαλεί σε μεγάλο βαθμό αυτό τον εθνικισμό και σωβινισμό, δεν μπορώ να επικρίνω. Το να επικρίνω από τη θέση μου αυτή δεν ωφελεί σε τίποτα· απλά, θα επιβεβαιώσει τη θέση μου ως του λευκότερου άντρα που ξέρει καλύτερα και θέλει να μιλάει από υψηλότερη ηθική βάση. Η θέση μου, λοιπόν, είναι να εκφράζω την αλληλεγγύη στους αγώνες τους με τους δικούς τους όρους, ιδιαίτερα (αλλά όχι μόνο) εκεί που οι αγώνες αυτοί αμφισβητούν τον εθνικισμό και τον σωβινισμό, οικοδομώντας τις σκαλωσιές των κοινών, μελλοντικών μας αγώνων για μια καλύτερη ζωή από κοινού, πέρα από την κατοχή. Όμως, όταν επρόκειτο για τους Εβραίους Ισραηλινούς συμπατριώτες μου στο Κφαρ Σαλέμ, ένιωσα ότι η εθνικιστική και συντηρητική τους ατζέντα ήταν κάτι που έπρεπε να απορρίψω, γιατί ήταν ακριβώς η ίδια που κι εγώ αντιμετώπιζα καθημερινά. Στο Κφαρ Σα-

λέμ ήμουν αλληλέγγυος με ανθρώπους που ήταν αρκετά κοντά ώστε να με αποξενώσουν.

Το ξέρω πως αυτή η ανάλυση είναι προβληματική σε πάρα πολλά επίπεδα. Αλλά έτσι ένιωσα. Και με πολλούς τρόπους, παρ' όλες τις εκλογικεύσεις και την αποδόμηση της ταυτότητας, έτσι νιώθω ακόμη. Η εθνοτική καταπίεση και τα ταξικά χάσματα, που με χωρίζουν από πολύ κόσμο στο Κφαρ Σαλέμ, δεν με κάνουν να συγκρατώ την επιτρεπόμενη, από τα προνόμιά μου, κριτική, όπως κάνει το χάσμα της κατοχής ανάμεσα στους Παλαιστίνιους και σε μένα. Ο τρόπος με τον οποίον η παιδεία μου, το εισόδημά μου και τα έξτρα χρήματα ως λευκός άντρας επιτρέπουν τον θρησκευτικό εθνικισμό στο Κφαρ Σαλέμ, δεν φαίνεται να δικαιολογεί τις τοπικές αθλιότητες των κατοίκων, όπως συμβαίνει για τους Παλαιστίνιους, τους μετανάστες ή τους πρόσφυγες. Η ξενοφοβία και ο σωβινισμός, που βλέπω στο Κφαρ Σαλέμ, είναι πολύ πιο κοντά σε αυτά με τα οποία μεγάλωσα, σε αυτά με τους όρους των οποίων σκέφτομαι τόσο συχνά, σε αυτά που με αφορούν προσωπικά, ώστε δεν μπορώ να τα κάνω στην άκρη.

Όταν οι ριζοσπάστες αριστεροί στο Ισραήλ στεκόμαστε αλληλέγγυοι με τους Ισραηλινούς Εβραίους, συχνά έχουμε τη φαντασίωση ότι βρήκαμε έναν ήρωα της εργατικής τάξης, κατά προτίμηση μια γυναίκα, που δεν έχει μεν εκείνη την παιδεία και το είδος της κοινωνικοποίησης που μας δίδαξε να βλέπουμε με συγκεκριμένο τρόπο το Ισραήλ και την Παλαιστίνη, εντούτοις θα ανακαλύψει ενστικτωδώς τις πολιτικές απόψεις που με δυσκολία εμείς αποκτήσαμε. Θα είναι περήφανη για την κληρονομιά της ως Μιζραχί (Εβραία αραβικής καταγωγής), θα είναι μια ασυμβίβαστη φεμινίστρια, θα βλέπει τον σιωνισμό ως ένα κίνημα λευκής, ελιτί-

στικής, αποικιοκρατικής εκδίωξης, και, παρ' όλα αυτά, θα έχει βαθιές ρίζες στην κοινότητά της, την οποία θα καθοδηγεί με σκοπό να ορθώσει το ανάστημά της και να αντισταθεί. Αλλά αυτή η ηρωίδα της εργατικής τάξης σπανίως βρίσκεται εκεί. Εάν το κάνει, συνήθως είναι τόσο αποξενωμένη από την κοινότητα της οποίας υποτίθεται ότι θα ηγηθεί όσο είμαι εγώ από το δικό μου περιβάλλον της μεσαίας τάξης, τους σιωνιστές Ασκενάζι. Έτσι, γρήγορα παρατηρούμε τους μικρούς της ρατσισμούς, ταξισμούς και συντηρητισμούς και «εκπίπτει της χάριτος». Τα μικρά της λάθη είναι εύκολο να γίνουν αντιληπτά· είναι αρκετά κοντά σε εμάς ώστε να δούμε σε εκείνη αυτό που προσπαθούμε τόσο σκληρά να προσποισθούμε ότι έχουμε ξεπεράσει οι ίδιοι.

*

Υπάρχει κάτι που με κάνει να επιστρέψω σ' εκείνο τον καθρέφτη της αποξένωσης: οι Ασκενάζι της μεσαίας τάξης (ή εκείνοι που έχουν εδραιωθεί αρκετά στην ισραηλινή μεσαία τάξη ώστε δεν ανήκουν πια σε μια διακριτή εθνοτική ομάδα, και μερικές φορές προβάλλουν αυτό το «επίτευγμα» σε άλλους, ισχυριζόμενοι λανθασμένα ότι οι εβραϊκές εθνοτικές διαφορές δεν αποτελούν πια φραγμό στο Ισραήλ). Μετά την αποτυχία της διαδικασίας του Όσλο, η ριζοσπαστική Αριστερά εγκατέλειψε την όποια εμπιστοσύνη είχε στη Σιωνιστική Αριστερά. Οι σιωνιστές αριστεροί θεωρήθηκαν ταυτόσημοι με τη σιωνιστική κεντροδεξιά. Και όταν τελικά το 2010 κάποιοι σιωνιστές αριστεροί επανεμφανίστηκαν γύρω από το κίνημα «Αλληλεγγύη στο Σέιχ Ζαράχ», η συνάντηση δεν δούλεψε.

Το «Αλληλεγγύη στο Σείχ Ζαράχ» ήταν ένα κίνημα που αντιδρούσε στις καταλήψεις των παλαιστινιακών σπιτιών από εποίκους στην Ανατολική Ιερουσαλήμ. Η ρητορική του σηματοδοτούσε το 1967 ως την οριοθέτηση του λάθους. Η υπόρρητη θεώρησή του ήταν ότι η σιωνιστική αποικιοκρατία δικαιολογείτο μέχρι το 1967 – δηλαδή, ότι ήταν η καταπάτηση της παλαιστινιακής περιουσίας στην άλλη πλευρά των ορίων για την κατάπαυση του πυρός του 1949 (τα πραγματικά σύνορα μέχρι τον πόλεμο του 1967) που συνιστούσαν την πρωταρχική ισραηλινή αμαρτία. Αυτή η θεώρηση συνοδεύει εκείνη του οράματος για δύο κράτη και της μη επιστροφής των Παλαιστινίων προσφύγων. Είναι μια θέση που η μεσαία τάξη των Ασκενάζι συχνά θεωρεί εύκολη προς υιοθέτηση. Δεν σημασιοδοτεί την ιστορική οικοδόμηση του κράτους από την ίδια αυτή τάξη ως λανθασμένη· δεν αναγνωρίζει την εκμετάλλευση και την καταπίεση των Μιζραχί Εβραίων και των Παλαιστινίων ως παρόμοια με κανέναν τρόπο· και δεν απαιτεί αυτή η τάξη να πληρώσει το τίμημα. Αυτοί που κάνουν λάθος είναι αυστηρά οι δεξιοί έποικοι και γι' αυτό θα πρέπει να αφήσουν τα σπίτια τους, ενώ η οικονομική αποικιοκρατία της μεσαίας τάξης αναμφίβολα θα συνεχιστεί με τη μορφή της «διμερούς οικονομικής συνεργασίας» μετά τον σχηματισμό του παλαιστινιακού κράτους.

Το «Αλληλεγγύη στο Σείχ Ζαράχ» ήταν μια ευκαιρία για μια προσπάθεια προσέγγισης της Σιωνιστικής Αριστεράς. Αλλά λίγοι στη ριζοσπαστική Αριστερά κατάφεραν να επιμείνουν σε μια μακροπρόθεσμη προσπάθεια. Εκείνο που πολλοί από εμάς είδαν στο Σείχ Ζαράχ ήταν η νοοτροπία του στρατιώτη, το επονομαζόμενο σύνδρομο «πυροβολώ και

κλαίγομαι»: η υποκίνηση της βίας και μετά η στεναχώρια για τον αντίκτυπό της στις δικές μας τρυφερές καρδιές. Το κίνημα είχε μια μάλλον εντυπωσιακή κορύφωση και κάποια σταθερά επιτεύγματα επί του πρακτέου, αλλά τώρα παρουσιάζει ύφεση στην αναζήτηση μιας πορείας. Πολλοί από τους Σιωνιστές δεν παρέμειναν. Εμείς, οι ριζοσπάστες, παρατηρούμε, κάνουμε κριτική εκ των υστέρων για τις τακτικές και συνεχίζουμε να λέμε στους εαυτούς μας πόσο σωστοί υπήρξαμε εξ αρχής.

*

Τότε ήρθε το κίνημα J14. Ξεκίνησε ως μια διαμαρτυρία εναντίον των ενοικίων στο Τελ Αβίβ και εξερράγη αμέσως σε ένα κίνημα κοινωνικής δικαιοσύνης. Εκατοντάδες σκηνές στην κεντρική κατασκήνωση στο Τελ Αβίβ, δεκάδες άλλες κατασκήνωσεις σε όλο το Ισραήλ και εκατοντάδες χιλιάδες να πορεύονται μαζί σε διαδηλώσεις, που μεγαλύτερες μπορεί να μην υπήρξαν ποτέ στο Ισραήλ.

Αλλά αυτό που είδαν εκεί οι ριζοσπάστες αριστεροί ήταν η λαϊκή κουλτούρα των μουσικών φεστιβάλ και των ταξιδιών σε όλο τον κόσμο μετά τη στρατιωτική θητεία, των νεαρών που χαλαρώνουν σε αυτό το γλυκό μεσοδιάστημα ανάμεσα στην καταπίεση των Παλαιστινίων και την υποταγή στην καπιταλιστική μηχανή που θα τους κάνει αναλώσιμους για τις δουλειές των εταιριών. Η ενόττητα ήταν το σύνθημα. Η λαϊκή κραυγή ήταν «επανάσταση», αλλά το αίτημα για παραίτηση της κυβέρνησης θεωρήθηκε ότι ήταν διχαστικό χωρίς να χρειάζεται (πράγματι, καθώς όλες οι ισραηλινές κυβερνήσεις, αριστερές και δεξιές, καταπιέζουν τους Παλαιστίνι-

ους και εφαρμόζουν μια οικονομική πολιτική φιλική προς την ελίτ, η αλλαγή της κυβέρνησης πιθανόν να ήταν χωρίς νόημα). Η διαμαρτυρία επρόκειτο να ενώσει την Αριστερά με τη Δεξιά, οπότε η συζήτηση για την κατοχή ήταν ταμπού. Το κίνημα ήθελε ενότητα πάνω απ' όλα – μια ισραηλινή αλληλεγγύη, μάλλον μυθική, που υποτίθεται ότι έχει υπάρξει στο απώτερο παρελθόν.

Κάποιοι ριζοσπάστες αριστεροί επέλεξαν να συμμετάσχουν στην παλαιστινιακή κατασκήνωση διαμαρτυρίας στη Γιάφα, την πίσω αυλή του Τελ Αβίβ με τους Παλαιστίνιους πολίτες του Ισραήλ, παρά να αντιμετωπίσουν την ισραηλινή αποικία των πρώην στρατιωτών στο κέντρο της πόλης. Κάποιοι έφεραν τη Γιάφα στο κέντρο του Τελ Αβίβ, παρουσιάζοντάς τη ως τη «σκηνή 1948», η οποία προσπάθησε να εκφράσει την παλαιστινιακή ιστορία στους Εβραίους διαδηλωτές. Κάποιοι επέλεξαν να στήσουν μια κατασκήνωση κοντά στον κεντρικό σταθμό λεωφορείων, σχηματίζοντας ένα κάμπινγκ που στέγαζε ντόπιους Ισραηλινούς Εβραίους μαζί με πρόσφυγες που μένουν στους δρόμους και τοξικοεξαρτημένους. Η κατασκήνωση στον κεντρικό σταθμό των λεωφορείων ήταν βίαιη, χαοτική και δυσλειτουργική· παρ' όλα αυτά, μου επέτρεπε να είμαι αλληλέγγυος με «άλλους» παρά να αντιμετωπίζω τη «δική» μου κοινότητα. Ήταν εξαιρετικά δύσκολο να επικοινωνήσω με τους ανθρώπους της κατασκήνωσης, αλλά είχα να κατηγορήσω γι' αυτό τα γλωσσικά, πολιτισμικά και ταξικά εμπόδια. Στο κέντρο του Τελ Αβίβ, το μοναδικό εμπόδιο θα ήταν αυτό της αποξένωσης, το οποίο, καθώς φαίνεται, είναι πολύ πιο δύσκολο για μένα να το ξεπεράσω.

Αγαπώ το Τελ Αβίβ. Σε αντίθεση με τους περισσότερους ακτιβιστές γύρω μου, δεν μπορώ να σκεφτώ τον εαυτό μου

να ζει πουθενά αλλού. Αλλά δεν μπορώ να αντιμετωπίσω το Τελ Αβίβ. Προσπαθώ να τα πηγαίνω καλά στο καθημερινό Τελ Αβίβ, να απολαμβάνω τους φίλους μου, την κουλτούρα, τον καιρό και την αλλόκοτα όμορφη, καταρρέουσα (και ακόμη ομορφότερη επειδή είναι καταρρέουσα) αρχιτεκτονική. Αλλά για ακτιβισμό πηγαίνω στον κεντρικό σταθμό των λεωφορείων. Προτιμώ να διαχωρίζω την ακτιβιστική μου δράση από την καθημερινή μου ζωή στην πόλη. Δρω ως αλληλέγγυος με ανθρώπους των οποίων τα δεινά έχουν να κάνουν με τα προνόμιά μου. Καθώς είμαι μέρος του προβλήματός τους, δεν έχει νόημα για μένα να τους πατρυνάρω για τον τρόπο που οι κοινότητές τους πηγαίνουν στραβά· ο ρόλος μου είναι να στέκομαι αλληλέγγυος όταν αγωνίζονται να κάνουν τα πράγματα καλύτερα. Με εκείνους που έχουν τα ίδια προνόμια με εμένα αλλά όχι τις ίδιες πολιτικές απόψεις, με εκείνους των οποίων τα στραβά είναι τόσο στενά συνδεδεμένα με τα δικά μου, αισθάνομαι πως δεν έχω την απαιτούμενη κοινή γλώσσα για να μιλήσω για το τι είναι στραβό.

*

Πρόσφατα, άλλαξα τον ρόλο μου στη μη κυβερνητική οργάνωση για τα δικαιώματα των εργατών, στην οποία συνήθιζα να υπερασπιζομαι μετανάστες εργάτες. Σήμερα δίνω πληροφορίες περί εργατικών δικαιωμάτων στους εργάτες που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση και είναι Ισραηλινοί πολίτες. Ίσως είναι άλλος ένας τρόπος να μη μιλάω στη δική μου κοινότητα για την κατοχή. Όμως, ίσως είναι κάτι που αρχίζει να αποδίδει.

Ρόι Βάγκνερ

Τρέχοντας με τους λύκους

Η μεγαλύτερη επιτυχία των Αναρχικών Ενάντια στο Τείχος είναι η ικανότητά μας να κοιτάμε με ειλικρίνεια τα εβραϊκά μας προνόμια (είτε είμαστε Εβραίοι είτε όχι) μέσα στο ισραηλινό σύστημα στρατιωτικής κατοχής και απαρτχάιντ. Η ανάληψη αυτής της ευθύνης – δηλαδή, να παραδεχόμαστε την προνομιακή μας θέση μέσα στο σύστημα απαρτχάιντ και να δρούμε κάτω από αυτή την υπόθεση, όπως το απαιτούν οι καταστάσεις μέρα με τη μέρα – μας επιτρέπει να δημιουργήσουμε πολιτικούς δεσμούς ο ένας με τον άλλον. Εντούτοις, αυτοί οι δεσμοί, που σχηματίζουν την ομάδα μέσα στην οποία δρούμε όλοι μαζί, συχνά παραμένουν μόνο στην πολιτική σφαίρα και αποφεύγουν την προσωπική. Δεν είναι φιλίες (παρόλο που κάποιες φορές συμβαίνει), δεν περιλαμβάνουν τίποτα σε συναισθηματικό επίπεδο, και για μένα αυτό ακριβώς μπορεί να είναι το πρόβλημα.

Μέσα από τα χρόνια του ακτιβισμού μου με τους Αναρχικούς Ενάντια στο Τείχος, μου έγινε ξεκάθαρο ότι υπάρχει μια ισχυρή παράδοση του «αυτάρκη, μοναχικού λύκου» στην ομάδα: ο ακτιβιστής που δουλεύει στο πλαίσιο μιας ομάδας μόνο εξαιτίας της έλλειψης λειτουργικών πόρων. Αυτή η τάση έχει τις ρίζες της στην ιδέα ότι θα πρέπει να «επαγγελματικοποιήσουμε» τις μεταξύ μας σχέσεις μέσα στην ομά-

δα, θα πρέπει να γνωρίζουμε όσο το δυνατόν λιγότερα ο ένας για τον άλλο, και δεν θα πρέπει να στεκόμαστε σε τίποτε άλλο πέρα από αυτό που χρειάζεται για την πολιτική ανάλυση.

Εκ πρώτης όψεως, αυτή είναι μια «πραγματιστική» προσέγγιση που μας επιτρέπει να είμαστε αποτελεσματικοί και προσηλωμένοι στον στόχο μας. Παρ' όλα αυτά, πιστεύω ότι αυτή η προσέγγιση όχι μόνο διαβρώνει την ικανότητά μας να λειτουργήσουμε τόσο ως άτομα μέσα στην ομάδα όσο και ως ομάδα καθεαυτή, αλλά επίσης είναι το αντίθετο από το αναρχικό όραμα που αρκετοί από εμάς έχουμε.

Όταν έκανα την πρώτη μου εξόρμηση με τους Αναρχικούς Ενάντια στο Τείχος στο Μπιλαϊν, δεν σκεφτόμουν τις κοινωνικές συναναστροφές. Σκεφτόμουν ότι «θα πρέπει να γίνω μάρτυρας της καταπίεσης του παλαιστινιακού λαού». Σαν να το 'θελε η μοίρα, συνάντησα κάποιους εκπληκτικά καλούς ανθρώπους με το επιπρόσθετο προσόν να είναι αναρχικοί. Θα έφτανα στο σημείο να τους αγαπώ και να νοιάζομαι γι' αυτούς και θα μοιραζόμασταν τις στιγμές που απειλήθηκε η ζωή μας, που άλλαξε η ζωή μας, με διανοητικές προκλήσεις και παλιές, καλές συγκινητικές στιγμές. Γράφω αυτό το κείμενο επειδή πιστεύω ότι υπάρχει άμεση σχέση μεταξύ της κοινότητας και της ικανότητας να επιβιώσουμε ως μια ομάδα δράσης. Το γράφω ώστε άλλες ομάδες δράσης και τα άτομα που τις αποτελούν να μη διαβρωθούν ως αποτέλεσμα της έλλειψης αλληλεγγύης του ενός προς τον άλλο, που, κατά την άποψή μου, είναι το κλειδί για την αυτοσυντήρηση και την επιβίωση.

Δεν ήρθα εδώ να κάνω φίλους

Στα τέσσερα χρόνια που συμμετείχα και συνεχίζω να συμμετέχω ενεργά στους Αναρχικούς Ενάντια στο Τείχος, το ζήτημα των «ατομικιστών» στην ομάδα μας αποτελεί ένα δημοφιλές θέμα για εικασίες και θεωρίες. Τα πάντα εξετάστηκαν. Από τις μετατραυματικές καταστάσεις, τη μισανθρωπία, το σύνδρομο Άσπεργκερ, την ντροπαλότητα, την κοινωνική αδεξιότητα, μέχρι και τον παλιό, καλό κωλοπαιδισμό. Την τελική μου ανάλυση τη γράφω σ' αυτό το άρθρο: φαλλοκρατισμός.

Αφού ορίζω τον φεμινισμό ως ένα πρίσμα μέσα από το οποίο αναλύουμε τον αγώνα των γυναικών, συμπεραίνω ότι το να *μην* είσαι φεμινιστής, δεν είναι αναρχικό. Και αυτό το σημείο –το ανακαλύπτω συνεχώς– είναι ένα μόνιμο αγκάθι στο πλευρό των αναρχικών (και ευρύτερων αριστερών) κοινοτήτων παγκοσμίως.

Κατά κανόνα, βρίσκουμε τους αυτάρκεις, μοναχικούς λύκους μας να αποφεύγουν να μιλήσουν για «συναισθηματικά ζητήματα» (δηλαδή «εσωτερικά ζητήματα σχέσεων της ομάδας») μέσα στην ομάδα, και ότι η δικαιολογία είναι πάντα η ίδια: Υπάρχει πάντα μια φωτιά που πρέπει πρώτα να σβηστεί.

Η διαφωνία με αυτή τη βαθιά ριζωμένη δυναμική της ομάδας –μια επιμονή να θέσουμε ως προτεραιότητα συναισθηματικά/εσωτερικά ζητήματα σχέσεων της ομάδας– απαντιέται με άμεση περιθωριοποίηση: Η παρουσία στις συναντήσεις μειώνεται, τα μέλη των Αναρχικών Ενάντια στο Τείχος νιώθουν εξαναγκασμένα και οι συζητήσεις επισπεύδονται, γιατί η διαδικασία «αντλεί ενέργεια από την ομάδα». Δυστυχώς είναι ο ορισμός της σεξιστικής συμπεριφο-

ράς του πιο διακριτικού είδους, στην οποία –συνήθως– πρωτοστατούν ετεροφυλόφιλοι, λευκοί/Ασκενάζι άντρες, οι οποίοι στην πραγματικότητα είναι μια μειονότητα μέσα στην ομάδα.

Ωστόσο, η «μάτσο» συμπεριφορά, η οποία εξυμνεί τον «σιωπηλό, ατρόμητο ακτιβιστή που τρώει δακρυγόνα και σφαίρες και ξανάρχεται χαμογελαστός και κουτσαίνοντας την επόμενη εβδομάδα για περισσότερα», εφαρμόζεται από όλο το φάσμα των φύλων μέσα στην ομάδα. Μερικές φορές αυτός είναι ο μόνος τρόπος να αντιμετωπιστούν τα επαναλαμβανόμενα ψυχικά τραύματα, μην έχοντας καμία άλλη υποστηρικτική διέξοδο, και άλλες φορές είναι η βαθιά ριζωμένη, επίκτητη «ανδρική συμπεριφορά» που έχει έρθει από εκεί που ο καθένας μας μεγάλωσε (σε μεγάλο βαθμό στην ισραηλινή κοινωνία). Τόσο η κακή εκπαίδευση όσο και η έλλειψη υποστήριξης διαπλέκονται σε έναν φαύλο κύκλο μιας «μάτσο» κουλτούρας λατρείας του ήρωα, η οποία μας στερεί την ικανότητα να δημιουργήσουμε ένα σύστημα υποστήριξης το οποίο θα μας επιτρέψει να εισέλθουμε στις κυριολεκτικά εμπόλεμες ζώνες στις οποίες δρούμε.

«Ποια κοινότητα;»

Ακριβώς αυτές οι δυναμικές θα καταστρέψουν τελικά τις πιο αφοσιωμένες ομάδες δράσης. Κι ενώ υπάρχει μια εικόνα ομάδας, η αίσθησή μου είναι πως δεν είναι και τόσο ομάδα αλλά περισσότερο ένα πλήθος ανθρώπων που κάνουν το ίδιο πράγμα, την ίδια ώρα, στο ίδιο σημείο κάθε εβδομάδα. Κι ενώ εγώ συχνά το λέω ευθέως, εκείνοι, που δεν το σκέφτονται καθόλου, άθελά τους δίνουν φωνή σ' αυτή την αίσθηση στις πιο κρίσιμες στιγμές.

Όπως και σε κάθε ομάδα ανθρώπων που ενώνονται έχοντας διαφορετικές καταβολές, ταξικές συγκρούσεις συμβαίνουν συχνά. Δυστυχώς, οι Αναρχικοί Ενάντια στο Τείχος, που διαπρέπουν στο να αναλύουν παγκόσμια ζητήματα μέσα από ένα αναρχικό πρίσμα, δεν έχουν φτάσει τον αναρχισμό τους σε εκείνο το μεταγενέστερο επίπεδο της ανάλυσης των διαπροσωπικών σχέσεων υπό αυτό το πρίσμα.

Φαίνεται πως έχει ριζώσει μια θεώρηση σύμφωνα με την οποία το γεγονός ότι ερχόμαστε από την εβραϊκή πλευρά του απαρτχάιντ σημαίνει ότι αυτόματα ζούμε μια ζωή πολυτέλειας. Στην πραγματικότητα, όμως, προερχόμαστε από όλα τα στρώματα, τις εθνοτικές ομάδες, τα κοινωνικοοικονομικά υπόβαθρα, τα φύλα και τις ταυτότητες. Αυτό απαιτεί μια λεπτή θέση, καθώς αντιμετωπίζουμε το ζήτημα της αναγνώρισης των δικών μας καταπιέσεων. Και ενώ η ύπαρξη μιας πληθώρας ταυτοτήτων, όπως και του συνδυαστικού χαρακτήρα των καταπιέσεων και των προνομίων, θεωρητικά γίνεται εύκολα κατανοητή, όταν αυτές οι ταυτότητες διεκδικούνται, βλέπουμε ότι δεν είμαστε τόσο προοδευτικοί παρά μόνο στο ζήτημα της Παλαιστίνης.

Όπως ανέφερα προηγουμένως, τα εσωτερικά ζητήματα των σχέσεων στην ομάδα αντιμετωπίζονται ως συναισθηματικά ζητήματα που σπαταλούν την ενέργεια της ομάδας. Συνεπώς, με ποιον τρόπο επιλύουμε το πρόβλημα ενός μέλους που κατηγορείται συνεχώς για σεξουαλική βία; Ή το πρόβλημα ενός μέλους που δρα ανεύθυνα στο πεδίο της δράσης, θέτοντας σε κίνδυνο τις ζωές και την ασφάλεια των άλλων; Ή το πρόβλημα κάποιου που «απλά δεν γουστάρω», και μετά από χρόνια αφοσιωμένης δουλειάς βρίσκει τον εαυτό του αποκλεισμένο από τη δράση; Ή το πιο κοινό πρό-

βλημα: Ένα μέλος που υποφέρει από μετατραυματικό στρες;

Έτσι, στρεφόμαστε σε «πιο πιεστικά ζητήματα». Και όταν η λέξη «κοινότητα» ανακλύπει, νίπτουμε τας χείρας μας από την ευθύνη και απλά και κυνικά ρωτάμε: «Ποια κοινότητα?».

Αυτή η ερώτηση δίνει ένα παράδειγμα στην προαναφερθείσα αίσθηση ότι στην πραγματικότητα δεν υπάρχει ομάδα. Εντούτοις, αυτή η αίσθηση δεν αρνείται το γεγονός ότι μια κοινότητα υφίσταται εξ ορισμού: Είμαστε ένας μικρός αριθμός ανθρώπων που συνεργαζόμαστε πάνω από επτά χρόνια και υφιστάμεθα ακραίες εμπειρίες όλοι μαζί (ή τουλάχιστον γινόμαστε μάρτυρες ο ένας των εμπειριών του άλλου). Έτσι, μένουν δύο επιλογές: Να είμαστε μια απαίσιμη κοινότητα της οποίας τα μέλη συνεχώς τιμωρούν το ένα το άλλο (συχνά μέσα από την απλή απραξία στη συγκράτηση των συνηθισμένων ευγενειών), ή να είμαστε μια κοινότητα που κάνει μια συνεπή και συνεχή προσπάθεια να δημιουργήσει έναν ασφαλή χώρο για τον καθένα (μια πρωτότυπη ιδέα, το ξέρω...) και επιτρέπει στα μέλη της να είναι ευάλωτα και ειλικρινή και να νοιάζονται το ένα για το άλλο.

Τα τείχη πρέπει να πέσουν

Είναι σπάνιο εμείς, ως ομάδα, να κουβεντιάζουμε τις δυναμικές εξουσίας μέσα στους Αναρχικούς Ενάντια στο Τείχος. Είναι ακόμη σπανιότερο να καταγράφουμε τέτοιες συζητήσεις. Στο βιβλίο του *Ζωντανή Αναρχία!* ο Ούρι Γκόρντον υποδεικνύει τον ακούσιο τρόπο με τον οποίο εμφανίζονται οι δυναμικές κυριαρχίας, συχνά «αναπαραγόμενες μέσα από επιτελεστικές, πειθαρχικές πράξεις στις οποίες οι πρωταγωνιστές μπορεί να μη συνειδητοποιούν καν τους ρόλους

τους». Για να σπάσουν αυτοί οι κύκλοι συμπεριφοράς, το μόνο που χρειάζεται είναι να αναληφθεί η ευθύνη, να επιλεγεί ο στόχος και να αποφασιστεί η δράση (κι άλλη μια πρωτότυπη ιδέα...). Καθώς ο τερματισμός του «μάτσο», αμυντικού μηχανισμού, τον οποίο η ομάδα έχει συλλογικά υιοθετήσει ως αντίδραση στα ψυχικά τραύματα, λειτουργεί σε ένα επίπεδο που οι δυναμικές της ομάδας μάς απαγορεύουν να φτάσουμε, μου φαίνεται πως ο καλύτερος χώρος να ξεκινήσει καιείς είναι η αυτομόρφωση.

Ενώ είμαστε όλοι γνώστες των παραμικρών νόμων που αφορούν κλειστές στρατιωτικές περιοχές γύρω από ένα συγκεκριμένο τσεκπόιντ, δεν υπάρχουν πολλοί ετεροφυλόφιλοι άντρες αναρχικοί που να έχουν αφιερώσει χρόνο για να διαβάσουν για τον σεξισμό ως ένα καταπιεστικό, κοινωνικό, νομικό και στρατιωτικό σύστημα που κάνει διακρίσεις εις βάρος των γυναικών και των κουίρ. Κατά κάποιον τρόπο, η ανάλυση που συνδέει την κατοχή της γης με την κατοχή του θηλυκού (σώματος και ταυτότητας) τους έχει διαφύγει εντελώς. Η σημασία της θεωρείται δευτερεύουσα, εφόσον βέβαια αναγνωρίζεται. Ακόμη λιγότερη προσοχή δίνεται στις ταυτότητες των Μιζραχί και των ρωσόφωνων, ή σε εκείνες που συνδέονται με την ηλικία, την αναπηρία ή την πνευματικότητα.

Καθώς η έλλειψη φεμινιστικής παιδείας (για παράδειγμα, βασικά στατιστικά για τους βιασμούς) είναι εξαιρετικά κυρίαρχη, έπρεπε να βρω εκείνους τους τρόπους ώστε να μεταδώσω το μήνυμα, κάνοντας τη μετάφραση από την παράξενη, φεμινιστική μου γλώσσα. Βρήκα ότι ήταν διδακτικό το να χρησιμοποιώ το παλαιστινιακό πρίσμα ανάλυσης για να επισημαίνω τις λειτουργίες του σεξισμού μέσα στην

ομάδα, εξισώνοντας, για παράδειγμα, το σεξουαλικό αρπακτικό με έναν δεξιό πολιτικό, όπως ο Αβιγκντόρ Λίμπερμαν, ή εκείνους που επιτρέπουν την έμφυλη βία (μη θέλοντας να σπαταλήσει ενέργεια η ομάδα) με τους Σιωνιστές στην οργάνωση Peace Now (Ειρηνή Τώρα), ή συνδέοντας την αντίδρασή μου με τέτοια βία όπως συμβαίνει με την καμπάνια για το μποϊκοτάζ, την απόσυρση των επενδύσεων και τις κυρώσεις. Έτσι, αυτό μου επέτρεψε να ενισχύσω τον παλιό, φεμινιστικό ισχυρισμό ότι «το προσωπικό είναι πολιτικό», και ότι το να μιλάμε για τα συναισθήματα/διαπροσωπικές σχέσεις είναι τόσο αναρχικό και άξιο λόγου όσο το να σχεδιάσουμε την επόμενη άμεση δράση.

Περίεργως, το παλαιστινιακό πρίσμα με προστάτευσε από τις συνήθεις ταμπέλες της «ταραχοποιού», της «διχαστικής» και της «αδιάκριτης», που θα είχαν προκύψει υπό τέτοιες εκρηκτικές συνθήκες. Ταυτόχρονα, η σύνδεση των αγώνων βοήθησε αρκετά, πολλούς από εμάς, να διαλύσουμε τα «μάτσο» στερεότυπα και τα κλισέ που μας εμπόδιζαν να κάνουμε την ουσιαστική δουλειά της οικοδόμησης της κοινότητας. Ωστόσο, η δική μας εσωτερική δουλειά ως κοινότητα έχει μόλις αρχίσει και είναι δύσκολο να πούμε εάν η έλλειψη ενδιαφέροντος είναι εξαιτίας της απογοήτευσης ή μια αφοσίωση στον αναρχοατομικισμό. Στοιχηματίζω στο πρώτο και δεσμεύομαι σε ένα αναρχοφεμινιστικό σχέδιο δράσης.

Αντιστέκομαι, άρα υπάρχω

Στο Ισραήλ, μια πονηρή λέξη έχει τρυπώσει στην εβραϊκή γλώσσα, *hamatzán*, που μεταφράζεται ως «η κατάσταση». Ο όρος αναφέρεται σε αυτό το ενοχλητικό πρόβλημα, τους Παλαιστίνιους. Παρόλο που είναι εμφανώς λιγότερο ρατσι-

στική από το «εβραϊκό πρόβλημα», για παράδειγμα, το ύπουλο αποτέλεσμά της έγκειται στον πιο κυριολεκτικό της ορισμό. Μια κατάσταση είναι κάτι το δεδομένο, το οποίο είναι από και δεν αλλάζει. Αυτή η φράση επιτρέπει μια δομή σκέψης στην οποία «η κατάσταση» είναι μια στάσιμη πραγματικότητα και αποθαρρύνει τη δράση πριν ακόμη έρθει στον νου. Ακόμη χειρότερα, μειώνει την ικανότητα να διακρίνει κανείς ότι, στην πραγματικότητα, η κατάσταση εδώ, όπως και οπουδήποτε αλλού, είναι μονίμως ρευστή.

Παρόλο που «η κατάσταση» είναι ένα ισραηλινό κατασκευάσμα, περιγράφει με αρκετή ακρίβεια τη γενική κατάσταση απελπισίας στην οποία ο βίαιος κόσμος μάς βυθίζει όλους. Καθώς αυτός ο κόσμος δεν σταματά κατά την άφιξή μας, για να μας επιτρέψει να τον προλάβουμε, είναι δική μας υποχρέωση να πέσουμε με τα μούτρα για να επιβιώσουμε. Αυτό μπορεί να ακούγεται σαν ένα είδος βιοντετερμινιστικής αιτιολογίας για μια καταθλιπτική κοσμοθεωρία, αλλά για μένα ο αναρχισμός δεν υφίσταται εάν η υπευθυνότητα και η λογοδοσία δεν εφαρμόζονται συνεχώς από τον έναν στον άλλο. Από τη μια, αυτό σημαίνει πως ο αναρχισμός είναι αναγκαστικά μια ιδεαλιστική συνθήκη που δεν μπορεί ποτέ να επιτευχθεί. Από την άλλη, ο αναρχισμός σημαίνει πως, παρόλο που με την εξάσκηση ποτέ δεν θα φτάσουμε στην τελειότητα, συνεχίζουμε να προσπαθούμε. Κι αυτό, για εμένα, είναι ένας θετικός τρόπος να περάσει κανείς τη ζωή του σ' αυτό τον πλανήτη.

Πριν από τέσσερα χρόνια κατέφτασα στον αναρχικό κόσμο. Δεν ήμουν εκεί όταν φτιάχτηκε και κληρονόμησα όλες του τις ευλογίες και τις κατάρεις. Με τον καιρό θα συνειδητοποιούσα πως -ελλείψει ευλογιών- πολλά από αυτά

που κάνουμε ως ακτιβιστές είναι για να μετατρέψουμε την καταστροφή σε ευκαιρία. Στο μέτωπο της αλληλεγγύης με τους Παλαιστίνιους καταγράφουμε τη βία του στρατού, ώστε να δείξουμε στον κόσμο τι συμβαίνει εδώ πέρα. Στο μέτωπο των εσωτερικών σχέσεων μέσα στην ομάδα ανακάλυψα ότι η συνεχής χρησιμοποίηση μιας αναρχικής ανάλυσης της ισορροπίας της εξουσίας είναι απαραίτητη. Το να λέμε τα πράγματα με τ' όνομά τους (ή «προκαλώντας»... κι άλλες πρωτότυπες ιδέες!) όταν πάνε στραβά, μας επιτρέπει να επανεξετάσουμε και να επαναπροσδιορίσουμε τι είναι και τι δεν είναι αποδεκτό στην ομάδα. Αυτό με τη σειρά του ανασχηματίζει τον λόγο μας, ο οποίος ανασχηματίζει την πραγματικότητά μας και ούτω καθεξής.

Η εμπειρία μου με τους Αναρχικούς Ενάντια στο Τείχος ενισχύει την αντίληψή μου πως οι καταστροφικές δυναμικές των ομάδων, που έχουν τις ρίζες τους στις ευρύτερες κοινωνικές νόρμες καταπίεσης, είναι ζωντανές και βαθιά μέσα στις αναρχικές κοινότητες. Πολύ συχνά ανακαλύπτω ότι αναπαράγουμε τις κοινοτυπίες του κακού, τις οποίες τόσο ένθερμα πολεμάμε. Πιστεύω πως εάν απλά νοιαζόμαστε ο ένας για τον άλλο και δεν καταδικάζουμε την υλοποίηση των συναισθηματικών δεσμών ως τροχοπέδη στους πολιτικούς στόχους μας, μπορεί να πετύχουμε μια ιδέα από το διαρκώς ρευστό, αναρχικό ιδεώδες. Μπορεί να πρόκειται για μια απλοϊκή άποψη που αφορά μια περίπλοκη δυναμική, αλλά πραγματικά πιστεύω πως θα πρέπει να σταματήσουμε να βλέπουμε τη λογοδοσία ως μια αγγαρεία ή ένα τίμημα που πληρώνουμε. Μια κοινότητα που βασίζεται σε μια συνεχή ενδοσκοπήση *είναι* μια αναρχική κοινότητα. Η λογοδοσία είναι η ανταμοιβή μας.

Πράγματι, δεν μπορούμε στην πράξη να έχουμε πάντα ως πρότυπο τη λογοδοσία. Τα ασθενέστερα μέλη πάντα θα χρειάζονται έναν εναλλακτικό τρόπο να εξισορροπούν το παιχνίδι απέναντι στα ισχυρότερα μέλη και, πολύ συχνά, ο μόνος τρόπος για να το κάνουν αυτό είναι διαμέσου της ανατρεπτικής πράξης. Ωστόσο, η ανάλυση των ανισορροπιών της εξουσίας ήδη καθορίζει τη δικαιολόγηση αυτής της πράξης. Έτσι, η λογοδοσία καθιερώνεται ντε φάκτο τόσο για το προνομιούχο όσο και για το μη προνομιούχο μέλος, και καθορίζεται από το μη προνομιούχο. Το να επιδιόμαστε στην ανάλυση της καταπίεσης, καθώς αυτή συμβαίνει, είναι ένα κρίσιμο πρώτο βήμα προς την ανάληψη της ευθύνης για τους εαυτούς μας, την καταπίεσή μας και την κοινότητά μας.

Πιστεύω ότι όσο συνεχίζουμε να διεκδικούμε τις ταυτότητές μας, να ορίζουμε και να επαναπροσδιορίζουμε την ανάλυση της ανισορροπίας της εξουσίας και των προνομίων της, να την κάνουμε ορατή και να οργανωνόμαστε εναντίον της μέσα στην κοινότητα, δημιουργώντας δεσμούς αλληλεγγύης ο ένας με τον άλλο, θα βγούμε πιο ενδυναμωμένοι και με περισσότερες γνώσεις, και, ως αποτέλεσμα, θα ανοίξουν διάφορα πεδία, αρκετά για να μπορέσουμε να αρχίσουμε να ξύνουμε την επιφάνεια του συλλογικού μας ψυχολογικού τραύματος.

Τάλι Σαπίρο

Εδώ οι δολοφόνοι είναι ήρωες

Την Τρίτη το βράδυ, στις 27 Ιουλίου 2008, κάποιοι από εμάς μαζευτήκαμε στο Στέκι της Κοινότητας Βίγκαν για μια συνάντηση. Λίγο πριν την ώρα την οποία ήταν προγραμματισμένη να ξεκινήσει η συνάντηση, μάθαμε τα νέα: Ο στρατός είχε δολοφονήσει ένα παιδί στο Νααλίν. Λίγα λεπτά αργότερα, πέντε από εμάς κατευθυνόμασταν γρήγορα προς το χωριό. Όταν φτάσαμε, εκατοντάδες άνθρωποι βρίσκονταν στους δρόμους, έχοντας εξεγερθεί από καθαρή οργή για τον θάνατο του γείτονα, φίλου, αδερφού και γιού τους. Και ο στρατός, επίσης, είχε εξεγερθεί. Είχε εισβάλει στο χωριό με τα τεθωρακισμένα τζιπ και τους στρατιώτες με τα M-16. Περίπου μία ώρα νωρίτερα, ο δεκάχρονος Άχμεντ Μούσα μαζί με μια μικρή ομάδα παιδιών και εφήβων είχαν πλησιάσει το μέρος που κατασκευάζεται το τείχος και σκάλιζαν το αγκαθωτό συρματόπλεγμα που έχει τοποθετηθεί γύρω του από τον στρατό. Ένα στρατιωτικό τζιπ τούς πλησίασε πυροβολώντας με λαστικένιες σφαίρες. Τα παιδιά έτρεξαν μακριά, αλλά την ώρα που το έσκαγε ο Άχμεντ Μούσα έχασε το σανδάλι του. Όταν γύρισε να το μαζέψει, ένας στρατιώτης βγήκε από το τζιπ και πυροβόλησε με μία μοναδική, κανονική σφαίρα στο μέτωπο του μικρού παιδιού, σκοτώνοντας το επιτόπου. Τα υπόλοιπα, συμπεριλαμβανομένου του

ίδιου του αδερφού του, μετέφεραν το άψυχο κορμί του πίσω στο χωριό, αφήνοντας μια παχιά γραμμή από αίμα μέσα στους αρχαίους ελαιώνες. Από εκεί μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο της Ραμάλα και μετά από λίγο η σορός του στάλθηκε στο νεκροτομείο.

Αντιμέτωποι με την απελπισία και τη βαθιά λύπη, που σιγά σιγά άρχισε να συνοδεύει την αρχική οργή, και οι πέντε κατευθυνθήκαμε στη Ραμάλα, καθώς οι ταραχές κόπασαν, ελπίζοντας για κάτι – επιβεβαίωση του απίστευτου, ίσως, ή μπορεί απλά για να προσφέρουμε στην οικογένεια τη στήριξη μας. Παρ' όλα αυτά, η οικογένεια είχε ήδη φύγει όταν φτάσαμε. Για κάποιον λόγο, που δεν μπορώ να θυμηθώ, ένας από τους γιατρούς μάς πήγε στο νεκροτομείο, εκεί που η μικροσκοπική σορός του Άχμεντ κείτονταν άψυχη.

Η θέα με συγκλόνησε. Δεν είχα ξαναδεί ποτέ πτώμα, πόσο μάλλον ενός παιδιού. Δεν ήξερα πώς να αντιδράσω ή τι να πω. Θυμός, απογοήτευση και πόνος πλημμύριζαν το κορμί μου. Παρόλο που η αγριότητα και η βία του στρατού δεν είναι κάτι καινούργιο, δεν κατανοούσα πώς ένα δεκάχρονο θα μπορούσε ποτέ να έχει θεωρηθεί απειλή για έναν στρατιώτη.

Την επόμενη μέρα, στην κηδεία, χιλιάδες άνθρωποι από όλη τη Δυτική Όχθη ήρθαν για να εκφράσουν την αλληλεγγύη τους και να μοιραστούν τον πόνο τους με την οικογένεια του Άχμεντ Μούσα. Ήμασταν κι εμείς εκεί, έχοντας χάσει τα λόγια μας.

Το βράδυ, μετά την κηδεία, η οργή κατέλαβε τους δρόμους του Νααλίν για άλλη μια φορά, και ξέσπασαν συγκρούσεις όταν ο στρατός εισέβαλε στο χωριό. Ο Γιούσεφ Αμιράχ, δεκαεπτά ετών, βρισκόταν σε μια αυλή, κοντά στις συγκρού-

σεις, παρακολουθώντας. Ένα τεθωρακισμένο τζιπ βγήκε στον δρόμο μπροστά του και ένας στρατιώτης έριξε τρεις βολές με σφαίρες από λαστικένια επικάλυψη μέσα από το τζιπ, από το παραθυράκι. Δύο σφαίρες κατέληξαν σφηνωμένες μέσα στο κρανίο του Γιούσεφ. Λίγα λεπτά αργότερα ανακοινώθηκε ως κλινικά νεκρός από το νοσοκομείο της Ραμάλας, και μετά από λίγες μέρες υπέκυψε στα τραύματά του.

Το σοκ ήταν και πάλι φοβερό. Δύο δολοφονημένα παιδιά σε δύο μέρες. Όταν επιστρέψαμε από το χωριό, συμμετείχαμε μαζί με άλλους σε μια αυθόρμητη διαδήλωση μπροστά στο σπίτι του υπουργού άμυνας Εχούντ Μπαράκ. Παρά την οργή μας, περικυκλωμένοι από δεκάδες μπάτσους, το μόνο που μπορούσαμε να κάνουμε ήταν να μπλοκάρουμε έναν από τους κύριους δρόμους του Τελ Αβίβ για λίγη ώρα και να φωνάζουμε συνθήματα, ενώ παράλληλα κρατούσαμε τις φωτογραφίες των δολοφονημένων παιδιών στα χέρια μας.

Παρόλο που στεκόμουν εκεί και φώναζα μαζί με τους άλλους, η οργή μου δεν κατευθυνόταν προς τον Μπαράκ. Ο Μπαράκ ήταν πράγματι υπεύθυνος για τις δολοφονίες του Άχμεντ, του Γιούσεφ και αμέτρητων άλλων πριν από αυτούς, αλλά αυτός και η κυβέρνηση που εκπροσωπεί σίγουρα δεν είναι οι μόνοι. Για μένα, οι Ισραηλινοί πολίτες πρέπει να επικριθούν· αυτοί είναι που εξέλεξαν αυτούς τους πολιτικούς και αυτοί είναι που υποστηρίζουν ολόψυχα την κυβέρνηση που διαπράττει δολοφονίες και διεξάγει πόλεμο. Οι Ισραηλινοί πολίτες είναι αυτοί που δεν εξεγείρονται ενάντια στον ρατσισμό, το απαρτχάιντ, την εθνοκάθαρση. Στην πραγματικότητα, όλα αυτά δεν είναι τίποτε παραπάνω από μια αποκρυστάλλωση της ισραηλινής κοινής γνώμης.

Τα παιδιά των Ισραηλινών υφίστανται πλύση εγκεφάλου

από τη γέννησή τους για να πιστέψουν ότι το Ισραήλ πρέπει να είναι ένα εβραϊκό κράτος, ότι οι Παλαιστίνιοι είναι οι εχθροί και η στρατιωτική θητεία είναι ένα ιερό καθήκον – όποιο κι αν είναι το κόστος, όποιος κι αν πληγώνεται. Αλλά, παρ' όλη την πανίσχυρη πλύση εγκεφάλου, όλοι είμαστε υπεύθυνοι για τις πράξεις μας. Παρόλο που η θητεία είναι υποχρεωτική, οι αξιοπρεπείς άνθρωποι πάντα μπορούν να κάνουν μια αξιοπρεπή επιλογή. Όντας αντιμέτωπος με μια πλειοψηφική συμφωνία των Ισραηλινών στα εγκλήματα της κυβέρνησής μας, δεν μπορώ να αποφύγω το συμπέρασμα ότι όλοι είμαστε συνένοχοι, μέσα από τη σιωπή, μέσα από την απουσία πράξεων.

Από τον Σιωνισμό στην Αναρχία

Δεν γεννήθηκα στο Ισραήλ, ούτε γεννήθηκα αναρχική. Μετανάστευσα στο Ισραήλ από τον Καναδά το 2001. Ήμουν μια Σιωνίστρια και πίστευα ότι η θέση μου στον κόσμο ήταν στο Ισραήλ, το μόνο καταφύγιο για τους Εβραίους. Το 2006, ένας φίλος, που συμμετείχε συχνά σε διαδηλώσεις στη Δυτική Όχθη, μου έδειξε την άλλη πλευρά της πραγματικότητας. Μου πήρε έναν ολόκληρο χρόνο να συλλάβω τη φύση της κατοχής και να απαλλαγώ από την πλύση εγκεφάλου, στην οποία ουδέποτε γνώριζα ότι είχα υποβληθεί.

Μια Παρασκευή, τον Μάιο του 2007, έφτασα για πρώτη φορά στο χωριό Μπιλαΐν, στο σημείο που το ισραηλινό τείχος χτιζόταν πάνω στη γη των κατοίκων. Εκεί, για πρώτη φορά, όλα τα κομμάτια του παζλ ταίριαξαν – μπορούσα να δω, με τα ίδια μου τα μάτια, το ισραηλινό απαρτχάιντ. Από τότε οι διαδηλώσεις έγιναν κάτι το εβδομαδιαίο, μια συνήθεια.

Πριν το καταλάβω, άρχισα να πηγαίνω σε συναντήσεις

των Αναρχικών Ενάντια στο Τείχος και σε διαδηλώσεις, άρχισα να συμμετέχω πιο ενεργά. Σχετικά σύντομα κανόνιζα τη μετακίνηση για τις παρασκευιάτικες εξορμήσεις μας. Το να είμαι μέρος αυτών που αποφασίζουν, αυτών που πράττουν, ήταν μια εμπειρία ενδυνάμωσης. Συνάντησα ανθρώπους με διαφορετικές καταβολές, ηλικίες, εμφάνιση και χρώμα, όλοι διαφορετικοί αλλά, παρ' όλα αυτά, ενωμένοι για τον ίδιο σκοπό. Όλοι κινούμαστε από επιθυμία να πολεμήσουμε την κατοχή και το apartheid. Σπανίως σκοτιζόμαστε να προωθήσουμε τις γενικότερες ιδέες μας. Όταν η κατοχή γίνει παρελθόν, θα έχουμε την πολυτέλεια να συζητήσουμε τις διαφορετικές απόψεις μας.

Έχω πλήρη συνείδηση ότι από μόνες τους οι δράσεις μας δεν θα τερματίσουν το ισραηλινό apartheid. Θα χρειαστούν πολλά περισσότερα από αυτό. Αλλά πιστεύω (ή θέλω να πιστεύω) ότι αναστατώνουμε το Ισραήλ και την ιδέα του περί «ειρήνης και πouxίας». Θέλω να πιστεύω πως όταν κάνουμε πορεία στους δρόμους του Τελ Αβίβ με πανό για τον τερματισμό του πολέμου, οι περαστικοί αναγκάζονται να σκεφτούν.

Ίσως και μόνο η παρουσία μας στους δρόμους, οι δράσεις μας, θα φέρουν τις συνέπειες της κατοχής στην αυλή τους – και όχι κάπου είκοσι χιλιόμετρα μακριά. Ακόμη κι αυτοί που μας αποκαλούν προδότες και Εβραίους που μισούμε τους εαυτούς μας, στην πραγματικότητα αντιδρούν στην κατοχή. Ως έναν βαθμό, αντλώ παρηγοριά από τέτοια σχόλια, καθώς δείχνουν ότι αναγκάζουμε τους ανθρώπους να συνειδητοποιήσουν ότι υφίσταται μια κατοχή και ότι οι Παλαιστίνιοι υπάρχουν.

Η σφαγή στη Γάζα, κατά την οποία σκοτώθηκαν περιο-

σότεροι από χίλιοι τριακόσιοι άνθρωποι, ήταν για εμάς η απόλυτη απόδειξη ότι το Ισραήλ εμπλέκεται σε μια εθνοκάθαρση. Και πάλι, παρόλο που έχω πλήρη επίγνωση της ικανότητας του κράτους να διαπράττει τέτοια εγκλήματα –ακόμη και να νιώθει άνετα όταν τα κάνει–, κάτι που έχει να κάνει με τον τρόπο διεξαγωγής αυτού του «πολέμου» με έκανε να νιώσω απδία με έναν νέο, πρωτόγνωρο τρόπο. Ακόμη πιο αποκρουστικό ήταν το γεγονός ότι το 80% του ισραηλινού κοινού υποστήριξε τη σφαγή.

Εκείνες τις ημέρες, η αίσθηση απογοήτευσης και απελπισίας μάς κατέβαλε όλους. Οργανώναμε διαδηλώσεις καθημερινά και συμμετείχαμε σε άλλες διαδηλώσεις στα παλαιστινιακά χωριά και στις πόλεις, μέσα στο Ισραήλ και στη Δυτική Όχθη, αλλά δεν μπορούσαμε να κάνουμε τίποτα για να σταματήσουμε τις ρόδες αυτού του ξέφρενου τρένου – του ισραηλινού φασισμού.

Υπήρχε και κάτι άλλο πέρα από τις αδιανόητες διαστάσεις της καταστροφής στη Γάζα. Στη Δυτική Όχθη είχαμε συνηθίσει τα πράγματα να είναι προσιτά. Όταν, για παράδειγμα, συμβαίνει μια δολοφονία κάπου στη Δυτική Όχθη, μπορούμε να πάμε εκεί οι ίδιοι· ο διαχωρισμός του απαρτχάιντ δεν είναι απόλυτος. Η Λωρίδα της Γάζας, όμως, είναι απροσπέλαστη για εμάς.

Αυτή τη φορά μπορούσαμε μόνο να διαδηλώνουμε, να φωνάζουμε συνθήματα και να διαβάζουμε τα νέα. Υπήρχε μια αίσθηση ότι ήμασταν φυλακισμένοι μέσα στα σύνορα του Ισραήλ. Παρ' ότι εντελώς διαφορετικό, μπορούσα ξαφνικά να αντιληφθώ, προσωπικά, τι σήμαινε να είναι περιορισμένη η μετακίνησή μου.

Αλλά ίσως να καταφέραμε να διαταράξουμε κάτι γιατί η

αστυνομία και οι ισραηλινές μυστικές υπηρεσίες έβαλαν στο στόχαστρο τους Παλαιστίνιους που ζουν στο Ισραήλ και σε μικρότερο βαθμό τους ακτιβιστές των Αναρχικών Ενάντια στο Τείχος. Πολλοί συνελήφθησαν και στη συνέχεια ανακρίθηκαν επί ώρες χωρίς κανέναν λόγο πέρα από τον εκφοβισμό. Σε μία από τις δίκες, ένας εισαγγελέας στην πραγματικότητα είπε πως οι δράσεις μας «πλήττουν το ηθικό των Ισραηλινών στρατιωτών» – κι αυτό στην αποκαλούμενη μοναδική δημοκρατία στη Μέση Ανατολή.

Δεν νομίζω ότι θα δω το τέλος της κατοχής στη ζωή μου – είμαι τριάντα ετών. Οι περισσότεροι Ισραηλινοί δεν νοιάζονται για τους Παλαιστίνιους, ή, εδώ που τα λέμε, ακόμη και για τα εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας που διαπράττονται εναντίον τους. Οι Παλαιστίνιοι είναι πάρα πολύ μακριά για να είναι παρόντες στους πόνους και τα μυαλά των περισσότερων Ισραηλινών. Ποιος χρειάζεται να νιώθει την κατοχή, ενώ κάθεται σε ένα καφέ ή τρώει χούμους στη Γιάφα; Το Ισραήλ υπάρχει μέσα σε μια φούσκα. Όταν κοιτάζω τη διαδρομή του τείχους, αναρωτιέμαι ποιος κλειδώνει ποιον μέσα; Το Ισραήλ μπορεί να κοιτάξει μόνο προς τη θάλασσα, στα δυτικά του, καθώς έχει κλειδώσει όλες τις άλλες πόρτες προς τη Μέση Ανατολή.

Παρόλο που πιστεύω πως η δουλειά μας μέσα στο Ισραήλ είναι κρίσιμη, έχω επίσης επίγνωση του γεγονότος ότι η φωνή μας είναι αδύνατη και δύσκολα ακούγεται. Η κατοχή και το ισραηλινό apartheid μπορούν να τερματιστούν μόνο εάν ένα τέτοιο τέλος τους επιβληθεί, κυρίως μέσα από μποϊκοτάζ, κυρώσεις και άλλες μορφές διεθνούς πίεσης. Καθώς το στάτους κβο συνεχίζεται, το μποϊκοτάζ –οικονομικό, ακαδημαϊκό και πολιτιστικό– είναι ο μόνος αποτελεσματικός

τρόπος να πιεστεί το Ισραήλ. Δεν έχουμε αυταπάτες· φαίνεται σαν ο κόσμος να μην έχει δει αρκετό παλαιστινιακό αίμα. Ο δρόμος μπροστά μας είναι ακόμη μακρύς.

Μέχρι τότε, ο αγώνας συνεχίζεται.

Σάρα Ασουλίν

Συναισθηματικές πρώτες βοήθειες

Ένα από τα εκπληκτικότερα ζητήματα σχετικά με τους ακτιβιστές είναι ότι συχνά εκθέτουμε εσκεμμένα τους εαυτούς μας στη βιαιότητα, όταν θεωρούμε πως είναι αναγκαίο.² Όμως, το να εκτιθέμεθα στη βία χωρίς να είμαστε προετοιμασμένοι, χωρίς να έχουμε υποστήριξη ή να επεξεργαζόμαστε το τι συνέβη εκ των υστέρων, μπορεί να έχει βλαβερές επιπτώσεις στη διανοητική και σωματική μας υγεία. Ριζοσπάστες ακτιβιστές στο Ισραήλ και στην Παλαιστίνη τρέχουν από τη μία δράση στην άλλη. Τα πάντα μοιάζουν να είναι επείγοντα. Δεν προετοιμαζόμαστε πάντα για τις δράσεις – να συζητήσουμε προηγουμένως πιθανά σενάρια, τι χρειαζόμαστε ή πώς νιώθουμε. Παρόλο που ορίζουμε συγκεκριμένα άτομα να είναι υπεύθυνα για τις συλλήψεις, τις πρώτες βοήθειες ή τα ΜΜΕ, δεν έχουμε άτομο για υποστήριξη στα ψυχικά τραύματα. Το ψυχικό τραύμα θεωρείται ακόμη ως ένα ζήτημα για μετά το γεγονός, εάν βέβαια αποτελεί ένα κάποιο ζήτημα. Σε έναν τόπο με τόσο έντονο ακτιβισμό είναι εύκολο να νιώσει κανείς ότι δεν υπάρχει

2. Για μια βάση δεδομένων σχετικά με την υποστήριξη για ψυχικά τραύματα μπορεί κάποιος να επισκεφτεί τη σελίδα <http://www.activist-trauma.net>.

χρόνος για να ασχοληθεί με τα ψυχικά τραύματα των ακτιβιστών, παρόλο που η συνειδητοποίηση αυξάνεται.

Το 2006, μια μικρή ομάδα από εμάς στο Τελ Αβίβ, εμπνευσμένη από συλλογικότητες που οργανώθηκαν στην Ευρώπη ενάντια στους G8, σχημάτισε την «Ομάδα T», μια ομάδα για τα ψυχικά τραύματα των ακτιβιστών. Στην εκπαίδευσή μας μάθαμε για την ψυχολογική υποστήριξη και δουλέψαμε με αφετηρία τις δικές μας εμπειρίες, για να το συσχετίσουμε με αυτό που υφίσταντο οι άλλοι. Αρχίσαμε να προσφέρουμε υποστήριξη με τη μορφή εργαστηρίων, προσωπικών συνεδριών και μοιράζοντας γραπτό υλικό. Δηλώσαμε τη διαθεσιμότητά μας σε οργανώσεις στις οποίες συμμετείχαμε οι ίδιοι, όπως οι Αναρχικοί Ενάντια στο Τείχος. Σε κάθε εβδομαδιαίο, ηλεκτρονικό μήνυμα των Αναρχικών Ενάντια στο Τείχος συμπεριλαμβάναμε λίγα λόγια για τα ψυχικά τραύματα των ακτιβιστών και πληροφορίες επικοινωνίας για την επαφή μαζί μας. Παρόλο που η «Ομάδα T» δεν είναι πια ενεργή, αυτά τα ζητήματα γίνονται ολοένα και πιο αποδεκτά για συζήτηση.

Αυτό το κείμενο επεξεργάζεται ζητήματα ψυχολογικών τραυμάτων και εξάντλησης μεταξύ των ακτιβιστών που εκτίθενται επανειλημμένα σε έντονη βία μέσα από τη συμμετοχή σε δράσεις ενάντια στην κατοχή. Συμπεριλαμβάνει αποσπάσματα από συνεντεύξεις με συντρόφους μας ακτιβιστές και αντλεί στοιχεία από βιβλία και περιοδικά που ασχολούνται με το θέμα.

Αγώνας και Στρες: το τραύμα των ακτιβιστών

Το ψυχικό τραύμα αναφέρεται σε μια πληγή της ψυχής, του νου ή του συναισθηματικού πυρήνα και δημιουργείται όταν

ένα άτομο στέκεται αβοήθητο απέναντι σε μια εξωτερική απειλή χωρίς τους επαρκείς πόρους για να την αντιμετωπίσει. Η σταθερότητα του εσωτερικού και εξωτερικού κόσμου του ατόμου διαταράσσεται, ο έλεγχος χάνεται και, αντί για τάξη και ασφάλεια, υπάρχει το αίσθημα ότι τα πράγματα λειτουργούν αυθαίρετα· συνεπώς, μπορεί να αισθάνονται ότι είναι σε μια κατάσταση συνεχούς προσμονής της επόμενης απειλής ή καταστροφής.³

Θυμάμαι τις πρώτες μου διαδηλώσεις ενάντια στο τείχος στο Μπιλαϊν... το πιο βίαιο πράγμα που είχα κάνει ήταν να φωνάξω λίγο και ξαφνικά τα πόδια μου είχαν γεμίσει μελανιές, απλά είχαν γεμίσει! Και σκέφτηκα «ουάου, για περίμενε μισό λεπτό, ο κόσμος γύρω μου, εμού συμπεριλαμβανομένου, ποτέ δεν κάλυψαμε τα πρόσωπά μας, δεν υπήρχε βίαιο ξέσπασμα που να το προκαλέσει αυτό...» Νομίζω ότι αυτό ήταν που με διαπέρασε, αυτό το «Για περίμενε, τι συμβαίνει εδώ πέρα;»⁴

Εκτιθέμεθα σε ψυχικά τραύματα γύρω από πολλές καταστάσεις, συμπεριλαμβανομένης της παρενόχλησης από την αστυνομία ή τον στρατό, ή όταν μας δέρνουν ή μας συλ-

3. Avigdor Klingman, *Παιδιά σε επείγουσες και αγχωτικές καταστάσεις; Ψυχολογικά χαρακτηριστικά και παρεμβάσεις*, Ιερουσαλήμ, Τμήμα Εκπαίδευσης, 2000 [στα εβραϊκά].

4. Το παρόν και όλα τα επόμενα αποσπάσματα είναι από συνεντεύξεις που έκανα για μια έκδοση που γράφω σχετικά με τα ψυχικά τραύματα των ακτιβιστών, την ψυχολογική εξάντληση και την ανάρρωση στο Ισραήλ/Παλαιστίνη. Όλα τα αποσπάσματα έχουν μεταφραστεί από τα εβραϊκά στα αγγλικά.

λαμβάνουν. Το να δεις ένα γεγονός να συμβαίνει όντας στην άκρη (όπως το να γίνεις μάρτυρας νυχτερινών επιδρομών ή να παρακολουθήσεις κάποιον άλλο να πληγώνεται), μπορεί επίσης να είναι τραυματικό, παρόλο που δεν έχουμε την τάση να το αντιλαμβανόμαστε έτσι.⁵

Η αντιμετώπιση μιας απειλής μπορεί να πάρει δευτερόλεπτα, ώρες, μέρες ή παραπάνω χρόνο – μέχρι να βρεθούμε σε ένα ασφαλές μέρος. Κατά τη διάρκεια της απειλής είναι δύσκολο να διατηρήσουμε μια αίσθηση ελέγχου. Υπάρχουν ενστικτώδεις απαντήσεις στο ψυχικό τραύμα, όπως να παγώσεις στη θέση σου, να τρέξεις σε ένα ασφαλές μέρος ή να παλέψεις. Είναι σημαντικό να θυμόμαστε πως αυτά είναι ένστικτα· εάν τα δούμε ως επιλογές, μπορεί να νιώσουμε ενοχές για το πώς συμπεριφερθήκαμε.

Στην Μπέιτ Λικία έγινε μια τρελή διαδήλωση· ο στρατός πυροβόλούσε παντού. Μια ομάδα παιδιών άρχισαν να κλωτσούν και να πασάρουν τα δακρυγόνα που τους εκτόξευαν σαν να έπαιζαν μπάλα, μόνο που έπαιζαν ανάμεσα στις σφαίρες που σφύριζαν. Οι μανάδες τους στέκονταν στον λόφο και άρχισαν να κλαίνε και να τους φωνάζουν να γυρίσουν πίσω. Προσπάθησα να ηρεμήσω τις μανάδες, παρόλο που δεν μιλώ αραβικά. Άρχισα κι εγώ να κλαίω. Τότε οι στρατιώτες τρελάθηκαν και όλος ο κόσμος άρχισε να τρέχει πίσω στο χωριό για προστασία. Καθώς τρέχαμε, είδαμε πως υπήρχαν σκοπευτές στις ταρατσες. Νιώσαμε κάτι σαν «Εντάξει, μας κυνηγούν στρατιώ-

5. patrice jones, *Aftershock! Confronting trauma in a violent world: A guide for activists and their Allies*, Lantern, Brooklyn 2007.

τες και άλλοι στρατιώτες μας περιμένουν εκεί». Απλά τρέξαμε. Κάποιοι πυροβολήθηκαν στον δρόμο. Κάποιοι τραυματίστηκαν και έπεσαν κάτω. Δεν υπήρχε επεξεργασία αυτής της εμπειρίας. Όλοι μας απλά ξεκινούσαμε τον αγώνα. Δεν ξέραμε τι να περιμένουμε ή πώς να προετοιμαστούμε.

Κάποιες φορές είναι δύσκολο να αναγνωρίσουμε ότι νιώθουμε φοβισμένοι ή αδύναμοι κατά τη διάρκεια μιας δράσης· όλα τα συστήματα εστιάζουν στην επιβίωση. Σε αυτή την κατάσταση είναι κρίσιμο να νιώσεις υποστήριξη και σύνδεση με τους άλλους.

Κατά τη διάρκεια των δράσεων δεν ένιωθα αβοήθητος. Στην πραγματικότητα δεν μιλάγαμε για ομάδες συνάφειας και όταν οι άνθρωποι το έκαναν, αυτές συνήθως δεν λειτουργούσαν. Αλλά ήξερα πολύ καλά να επιλέγω με ποιον πηγαίνω, και μέσα στη φωτιά των γεγονότων εμπιστεύομαι την κρίση τους και αυτοί εμπιστεύονταν τη δική μου. Ένιωθα αυτή την οικειότητα, αυτή την εμπιστοσύνη, να νοιάζονται οι άλλοι για μένα και εγώ γι' αυτούς. Είναι δύσκολο να πω σε πόσο μεγάλο κίνδυνο βρισκόμουν, αλλά σωματικά δεν πληγώθηκα τόσο άσχημα όσο θα μπορούσα να είχα πληγωθεί. Ίσως ήταν απλά τύχη.

Μετά από ένα ψυχικό τραύμα μπορούν να επέλθουν διάφορα συμπτώματα που αναφέρονται ως *μετατραυματικό στρες*.⁶ Αυτό είναι μια φυσιολογική ανταπόκριση σε μη φυ-

6. Η δυτική ψυχιατρική ταξινομεί αυτά τα συμπτώματα ως διαταραχή μετατραυματικού στρες (PTSD). Αλλά ο όρος διαταραχή μπορεί να δώσει την αίσθηση ότι κάτι δεν πάει καλά με το άτομο παρά με τη

σιολογικές περιστάσεις, μια προσπάθεια που κάνει ένα άτομο, το οποίο υπέστη ψυχικό τραύμα, να επιστρέψει στην κανονική του ζωή. Το μυαλό θέλει να ξαναγυρίσει στο τραυματικό γεγονός για να καταλάβει τι συνέβη.⁷ Παράλληλα, είναι πολύ δύσκολο να το κάνει κι έτσι το σώμα δεν επιτρέπει να συμβεί αυτό άμεσα. Αυτός είναι ένας μηχανισμός που αρχικά αποσκοπούσε στην προστασία μας, αλλά μέσα από μια μακρά περίοδο έκθεσης σε ψυχικά τραύματα μπορεί να γίνει επιβλαβής.

Τα συμπτώματα του μετατραυματικού στρες περιλαμβάνουν την *αποσύνδεση* – ένα αίσθημα ότι δεν βρίσκεται κανείς πλήρως στο παρόν, ή ότι δεν μπορεί να θυμηθεί τι συνέβη, αλλά παρ' όλα αυτά νιώθει συνεχώς στοιχειωμένος απ' αυτό· την *αποφυγή* – το να αποφεύγει κανείς σκέψεις, συναισθήματα ή συζητήσεις σχετικά με το ψυχικό τραύμα, τα οποία μπορεί να καταλήγουν στο να απομακρυνθεί κανείς από ανθρώπους ή μέρη που σχετίζονται με το γεγονός· *σωματικά προβλήματα*, όπως μυϊκοί πόνοι, πονοκέφαλοι και προβλήματα στην αναπνοή· *αναδρομές στο παρελθόν* – το να βλέπει κομμάτια του τραυματικού γεγονότος σε σύντομα αποσπάσματα κατά τη διάρκεια της μέρας ή της νύχτας· *εναύσματα* – το να δούμε, να μυρίσουμε, να γευτούμε, να ακούσουμε ή να βιώσουμε κάτι που ξαναθυμίζει το ψυχικό τραύ-

στρεβλή πραγματικότητα που προκάλεσε τα συμπτώματα. Επίσης, για να διαγνωστεί κανείς επισήμως με PTSD, θα πρέπει να δει έναν γιατρό και να ανταποκρίνεται σε καθορισμένα κριτήρια· όμως, όλοι μας είμαστε διαφορετικοί και οι άνθρωποι μπορεί να παρουσιάζουν διαφορετικά επίπεδα συμπτωμάτων.

7. Shabtai Noy, *Traumatic Stress*, Schoken Publishing, Tel Aviv 2000.

μα μπορεί να μας κάνει να νιώσουμε σαν να έχουμε ξαφνικά μεταφερθεί απευθείας πίσω στο γεγονός· *υπερεγρήγορον* – να μην μπορεί κανείς να ηρεμήσει, να έχει προβλήματα να κοιμηθεί ή να ξυπνήσει, να νιώθει άγχος, ή να βλέπει παντού κινδύνους.

Υπήρχαν καταστάσεις στις οποίες βρέθηκα και ακόμη και η σκέψη τους με τρομάζει. Και δεν έκανα πολλά με αυτό τον φόβο· διαλυόταν σε κάποιο σημείο μέσα σ' όλη τη δράση. Να σκεφτώ πώς αυτό με επηρέασε αργότερα; Συναισθηματικά το κατάλαβα όταν είδα τη σκιά ενός πουλιού που πετούσε πάνω από το κεφάλι μου και νόμισα πως ήταν μια χειροβομβίδα κρότου λάμψης.

Είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι αυτά τα συμπτώματα είναι προειδοποιητικά μηνύματα. Δεν σημαίνει ότι τρελαίνεσαι αλλά είναι σημαντικό να μην τα αγνοείς, καθώς μπορεί να αναπτυχθούν άλλα προβλήματα σχετικά με το μετατραυματικό στρες. Καθώς βιώνουμε αυτά τα συμπτώματα, είναι κρίσιμο να έχουμε υποστήριξη.

Η επεξεργασία του ψυχικού τραύματος μπορεί να γίνει ανεπίσημα, επιστρέφοντας σπίτι μετά από μια δράση, ή με έναν φίλο ή σύντροφο. Εάν αυτό το άτομο δεν είναι υποστηρικτικό, το μετατραυματικό στρες μπορεί να επιδεινωθεί. Παρόλο που μπορεί να αναμένουμε εκείνους που μοιράζονται τις ίδιες πολιτικές απόψεις να είναι περισσότερο υποστηρικτικοί, αυτό δεν συμβαίνει πάντα.

Επέστρεφα σπίτι μαζί με άλλους ακτιβιστές, ανθρώπους που ήταν πραγματικά δοσμένοι σ' αυτό τον αγώνα. Ειδικά στη σχέ-

ση με την πρώην σύντροφό μου... Ο τρόπος που το βλέπει είναι ότι οι Παλαιστίνιοι υποφέρουν κι εμείς... εμείς μπορούμε να είμαστε ένα εργαλείο, πράγματι εξυπηρετούμε κάποιον σκοπό, αλλά αυτά που υποφέρουμε δεν έχουν σημασία σ' αυτή την κατάσταση, δεν υπάρχει χώρος γι' αυτά... δεν είναι θεμιτά. Όταν επιστρέψαμε από τις διαδηλώσεις μελανιασμένοι, μερικές φορές τραβάγαμε φωτογραφίες ώστε να υπάρχει κάποιο είδος απόδειξης σε περίπτωση δίκης. Όταν το συζητάγαμε, είπε ότι είναι πραγματικά συμπεριφορά μάτσο, κάτι σαν «Κοίτα με, έχω χτυπηθεί εδώ κι εδώ». Οπότε άρχισα να νιώθω σαν «Ε, καλά, υπήρχε κόσμος σε αυτή τη διαδήλωση και έφαγε ξύλο, και λοιπόν;».

Και με την ψυχολογική εξάντληση;

Σε κάποιο σημείο, δεν θυμάμαι ποια χρονιά, το ζήτημα του ψυχικού τραύματος έπληξε βαριά την αναρχική κοινότητα... Πολλοί εξαντλήθηκαν ψυχολογικά και έφυγαν... Κοιτούσες δεξιά και αριστερά και δεν αναγνώριζες κανέναν (στη διαδήλωση) που να ήταν εκεί έναν χρόνο πριν.

Το να υφιστάμεθα ψυχικά τραύματα για καιρό μπορεί να μας κάνει να εξαντληθούμε ψυχολογικά – να νιώσουμε εξαντλημένοι εσωτερικά, να χάσουμε τη σπιρτάδα μας, να νιώσουμε άδειοι, απογοητευμένοι, ή να σταματήσουμε να πηγαίνουμε σε δράσεις εντελώς. Είναι μια διαδικασία που μπορεί να πάρει ημέρες, εβδομάδες ή χρόνια. Κάποιοι άνθρωποι ξεπερνούν την ψυχολογική εξάντληση από μόνοι τους, άλλοι μπορεί να χρειαστούν εξωτερική βοήθεια.

Η ψυχολογική εξάντληση είναι διαφορετική από την κό-

πωση. Υπάρχει «καλή» ή υγιής κόπωση, και υπάρχει και η χρόνια εξάντληση.⁸ Μπορεί, επίσης, να μας επηρεάσει στο σπίτι και στις σχέσεις μας και να οδηγήσει σε κατάθλιψη. Εξαιτίας του κατεπείγοντος του ακτιβισμού μας, μπορεί να μη φροντίσουμε τους εαυτούς μας, να συνεχίζουμε χωρίς ενέργεια, να νιώθουμε αναίσθητοι στη βία και, κατά συνέπεια, να μην κρίνουμε σωστά τι είναι ασφαλές και τι επικίνδυνο.

Ποτέ δεν σταμάτησα να πηγαίνω σε διαδηλώσεις. Υπήρξε μια εποχή που πήγαινα πολύ συχνά αλλά, όταν έκανα διαλείμματα και επέστρεφα, έμοιαζε σαν μία από τις πιο παράλογες καταστάσεις στις οποίες θα μπορούσε κανείς να βάλει συνειδητά τον εαυτό του. Ήταν τρελό, με την έννοια να βλέπεις την πραγματικότητα να σε χτυπά καταπρόσωπο. Είδα βάρβαρα πράγματα. Τελικά, απλά έπεισα τον εαυτό μου ότι έτσι είναι τα πράγματα. Επέστρεφα σπίτι στην ώρα μου για να βγάλω βόλτα τον σκύλο μου, ξέροντας ότι στα δεκαπέντε λεπτά από το σπίτι μου υπάρχει αυτή η άλλη πραγματικότητα. Θυμάμαι το τεράστιο χάσμα ανάμεσα στην πραγματικότητα, στην οποία γινόμουν μάρτυρας, και στην ήρεμη, ξέγνοιαστη ζωή που υπάρχει σε κοντινή απόσταση. Στην αρχή, μάλιστα, με έκανε να νιώθω λίγο θυμωμένος και απογοητευμένος... κάπως αβοήθητος. Αλλά κυρίως ένιωθα απλά κουρασμένος.

Τα συμπτώματα, που σχετίζονται με την ψυχολογική εξάντληση, περιλαμβάνουν μια αρνητική εικόνα του εαυτού μας:

8. Ayala Malach Pines, *Συναισθηματική Εξάντληση*, Cherkover, Tel Aviv 1983.

αυξανόμενα, αρνητικά συναισθήματα προς την πηγή της ψυχολογικής εξάντλησης και στους άλλους που σχετίζονται με αυτή την πηγή· συνεχής επιθυμία να ακυρώνονται γεγονότα· αίσθημα ανυπομονησίας· αίσθημα υπερφόρτωσης και ματαιότητας ταυτόχρονα· το να γινόμαστε ψυχροί, αγενείς ή απόμακροι από τους άλλους που μπορεί να βλέπουν ότι καταρρέουμε και, μερικές φορές, ακόμη και το να βγάζουμε τον θυμό και την απογοήτευσή μας σε άλλους ακτιβιστές (το οποίο, φυσικά, είναι τελείως αντιφατικό με τη δουλειά μας).

Υπάρχουν ψυχικά τραύματα, είναι αλήθεια. Αντιμετωπίζουμε πραγματικά δύσκολες καταστάσεις. Υπάρχουν, επίσης, διαφορετικά είδη ανθρώπων – δεν νομίζω ότι υπάρχει κανείς που δεν τραυματίζεται ψυχικά. Αλλά κάποιοι άνθρωποι πραγματικά το καταστέλλουν καλά και είναι εντάξει μ' αυτό, ενώ σε άλλους ξεσπά αργότερα... και βγαίνει σε πράγματα που δεν έχουν σε τίποτε να κάνουν με το τραύμα τους, το οποίο θεωρώ ότι συνέβη λίγο και σε μένα. Οπότε, πώς το αντιμετωπίζεις; Οι άνθρωποι που το καταστέλλουν, σε τι κατάσταση είναι να βοηθήσουν εκείνους που έχουν σπάσει τελείως απ' αυτό; Πιστεύουν ότι είναι μια χαρά και δεν βρίσκουν κοινή γλώσσα με εκείνους που πονάνε, κι έτσι έχεις μια μεγάλη ομάδα ανθρώπων που δεν μπορούν να υποστηρίξουν ο ένας τον άλλο.

Επαναδιεκδικώντας την υγεία μας

Παρόλο που ο καθένας μας τα βιώνει ατομικά, τα ψυχικά τραύματα και η εξάντληση των ακτιβιστών είναι συλλογικά ζητήματα. Επηρεάζουν το πώς αλληλεπιδρούμε με τον κόσμο, το πού αισθανόμαστε ότι μπορούμε να πάμε και το τι

αισθανόμαστε ότι μπορούμε να κάνουμε. Για να τα αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά και να συνεχίσουμε να είμαστε ενεργοί στον αγώνα ενάντια στην κατοχή, χρειάζεται να φροντίζουμε τους εαυτούς μας.

Αναγνωρίζοντας αυτό που συμβαίνει

Όταν πρόκειται για ψυχικό τραύμα, αυτό που δεν γνωρίζουμε μπορεί να μας πληγώσει. Το να μη γνωρίζουμε ότι έχουμε τραυματιστεί ψυχικά δεν μας εμποδίζει να έχουμε προβλήματα που προκαλούνται από αυτό. Μπορούμε να ξεκινήσουμε μιλώντας ο ένας στον άλλο, όπως και βρίσκοντας πληροφορίες για αυτά τα θέματα στο διαδίκτυο και σε έντυπα υλικά. Ομάδες όπως η Ομάδα Ψυχικών Τραυμάτων Ακτιβιστών (<http://www.activist-trauma.net>) έχουν ήδη πολύ υλικό διαθέσιμο. Η ακτιβίστρια πάτρις τζόουνς⁹ επίσης έγραψε ένα εξαιρετικό βιβλίο με τίτλο *Aftershock!*. Δεν χρειάζεται να γίνουμε εξπέρ στα ψυχικά τραύματα, αλλά θα πρέπει να γνωρίζουμε πώς να απαντάμε στο καθένα με έναν υγιή τρόπο. Θα μας βοηθήσει να είμαστε πιο συνειδητοποιημένοι κατά τη διάρκεια των δράσεων.

Σήμερα πηγαίνω σε λιγότερες διαδηλώσεις απ' ό,τι παλιά. Αναγνωρίζω το πότε αισθάνομαι αδύναμος –συνήθως έχω πόνο στο στομάχι πριν ακόμη φτάσω εκεί– και κατά τη διάρκεια μιας δράσης, ιδιαίτερα μέσα στα δακρυγόνα, παθαίνω ναυτία και ζαλιζομαι. Σε αυτή την περίπτωση τρέχω να βρω το πλησιέστερο σπίτι και να μπω μέσα.

9. Σ.τ.Μ. Η αναγραφή του ονόματος της ακτιβίστριας με πεζά ακολουθεί τον τρόπο με τον οποίο η ίδια υπογράφει τα κείμενά της.

Τα ψυχικά τραύματα δεν έρχονται έτσι απλά, σε μια κουβέντα, γιατί σε πολλές κουλτούρες αποτελούν κοινωνικό στίγμα αδυναμίας. Πρέπει να θυμόμαστε τα όριά μας, να πηγαίνουμε με ανθρώπους με τους οποίους αισθανόμαστε ασφαλείς και να βρίσκουμε χρόνο να επεξεργαζόμαστε τις εμπειρίες μας μετά από μια δράση, τόσο στην ομάδα όσο και μόνοι μας. Τι σημαίνει αυτό; Μπορεί να ξεκινήσει με ένα γρήγορο τσεκάρισμα αμέσως μετά, πριν διαλυθούμε όλοι· ή να μιλήσουμε με κάποιον που εμπιστευόμαστε όταν φτάσουμε σπίτι· να φάμε μαζί και να μιλήσουμε για το τι δούλεψε καλά και τι όχι.

Σήμερα υπάρχει περισσότερος χώρος για επεξεργασία. Υπάρχει ένα άτυπο, κοινωνικό τελετουργικό – δηλαδή, μετά από τις παρασκευιάτικες διαδηλώσεις πηγαίνουμε όλοι στο ίδιο μαγαζί με το χούμους για να φάμε και να συζητήσουμε τι συνέβη. Προσπαθούμε να διασφαλίσουμε ότι τα νέα πρόσωπα θα έρθουν κι αυτά.

Φροντίζοντας τους εαυτούς μας

Εάν η έκθεση στη βία έχει βαρύ τίμημα, μπορεί να είναι απαραίτητο να ζητήσουμε βοήθεια, να κάνουμε μια παύση και να παρατηρήσουμε τη σωματική υγεία κάποιου. Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε δημιουργικές διεξόδους για να αντιμετωπίσουμε συναισθήματα όπως ο θυμός, η ενοχή ή η απογοήτευση. Διαφορετικές μορφές τέχνης μπορεί να βοηθήσουν στη διατήρηση μιας αίσθησης ελέγχου κατά τη διάρκεια των δράσεων, να είναι ένα εργαλείο για επεξεργασία ή απλά μια υγιής διεξόδος γι' αυτό που νιώθουμε.

Όταν ήμουν στη Χεβρώνα, ήταν όλοι αυτοί οι σκληροί τύποι, Εβραίοι και Παλαιστίνιοι, και καθόμασταν εκεί και δεν υπήρχε τίποτα να κάνουμε, έτσι ζωγράφιζα λίγο... Μια άλλη φορά ζωγράφισα τους εποίκους να ρίχνουν πέτρες και να καίνε τη μπουγάδα των Παλαιστινίων. Το είχα τραβήξει βίντεο αυτό... Μερικές φορές η πραγματικότητα εδώ είναι απλά παρανοϊκή. Κατά τη διάρκεια αυτών των ετών έγραψα τραγούδια και ποιήματα... Έφτιαξα μέχρι και μια κωμωδία με τη ζωή μου μια φορά.

Θυμάμαι την πρώτη φορά που πήγα στο Μπέιτ Σουρίκ, σκέφτηκα να φτιάξω βραχιόλια από κομμένο σύρμα του φράκτου. Το έκανα στην αρχή, μέχρι που τα παιδιά κλέψανε την πένσα μου.

Η εξωτερική βοήθεια, όπως διάφορες μορφές θεραπείας, μπορεί να βοηθήσουν. Η ομάδα Ψυχοενεργοί: Επαγγελματίες της Ψυχικής Υγείας για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (<http://www.psychoactive.org.il>) προσφέρουν θεραπεία και άλλα βοηθήματα σε ακτιβιστές στο Ισραήλ/Παλαιστίνη. Μπορούμε, επίσης, να αντλήσουμε δύναμη από μικρά επιτεύγματα και από περιπτώσεις που οι δράσεις έκαναν τη διαφορά.

Στα κατεχόμενα νιώθω πετυχημένα όταν η αντίσταση λειτουργεί – όπως όταν ο στρατός προσπαθεί να μπει σε ένα χωριό και ο κόσμος καταφέρνει να τους εμποδίσει μέχρι να φύγουν. Με κάνει να νιώθω ότι έχω δεσμούς, μια δύναμη που δημιουργείται από την από κοινού οργάνωση. Δίνει μια αισιόδοξη βάση να σκεφτείς ότι τα πράγματα θα μπορούσαν να είναι διαφορετικά.

Υποστηρίζοντας ο ένας τον άλλο

Πολλές φορές η υποστήριξη εκφράζεται με έναν πολύ τεχνικό τρόπο – όπως ένα μέρος να ξεκουραστείς, φαγητό, μια εγγύηση. Όταν οι άνθρωποι συλλαμβάνονται και υπάρχει κάποιος εκεί να τους συνοδεύσει όταν αφήνονται ελεύθεροι, όταν υπάρχει πάντα κάποιος εκεί να υπογράψει την εγγύησή σου, κάποιος που σου φέρνει φαγητό όταν συλλαμβάνεσαι... πράγματα που είναι πραγματικά μικρά, αλλά σου λένε ότι δεν είσαι μόνος.

Μαζί με τη φυσική υποστήριξη κατά τη διάρκεια μιας δράσης, υπάρχουν πολλά που μπορούμε να κάνουμε σε τακτική βάση για να βοηθάμε ο ένας τον άλλο. Ζούμε σε μια τρελή πραγματικότητα εδώ πέρα. Η κυρίαρχη τάση στην κοινωνία δεν υποστηρίζει τους σκοπούς για τους οποίους παλεύουμε. Συνεπώς, πρέπει να βρούμε τους ανθρώπους και τα μέρη που μας κάνουν να νιώθουμε ασφαλείς, αγαπημένοι και ελεύθεροι να μιλήσουμε ανοιχτά· είναι κομβικό για την πρόληψη και τη θεραπεία των ψυχικών τραυμάτων.

Πηγαίνω στο Σέιχ Ζαράχ, τρώω σπρωξιές και ξύλο, και υπάρχουν μέρη από εδώ κι από εκεί που δεν μπορείς να πας, και καταλαμβάνουν κι άλλα σπίτια και είναι πραγματικά απαίσιο. Και παρ' όλα αυτά, γυρίζω σπίτι να φάω με την κοπέλα μου και η ενέργειά μου ανεβαίνει και πάλι. Δεν είναι ότι ξεχνώ πως ο κόσμος εκεί ζει σε σκηνές και όλα αυτά, αλλά ότι μπορώ να εισπράττω και κάτι καλό.

Στους κύκλους των ακτιβιστών φαίνεται πολλές φορές ότι το να φροντίζουμε τους εαυτούς μας είναι εγωιστικό, όταν

υπάρχει πάντα μια επείγουσα δράση να κάνουμε. Αλλά το να φροντίζουμε τους εαυτούς μας είναι επίσης μια κοινωνική δράση – για να διατηρήσουμε τη δύναμή μας και να παραμείνουμε ενεργοί σε έναν τόπο που οι αδικίες είναι τόσο βαθιές. Όσο πιο υγιείς είμαστε, τόσο περισσότερα μπορούμε να κάνουμε, τόσο περισσότερο μπορούμε να προσφέρουμε υποστήριξη και τόσο περισσότερο η δουλειά μας είναι εντέλει βιώσιμη. Η λήψη μέτρων για να αντιμετωπίσουμε αυτά τα ζητήματα είναι ζωτική για την υγεία μας ως άτομα, όπως και για τη συνεχιζόμενη δουλειά μας ως ομάδα.

Τρις Αριέλι

Μέσα ενημέρωσης

Οποιοσδήποτε αναρχικός παρακολουθήσει το ντοκιμαντέρ του Εράν Τορμπινέρ «Ματσπέν: Αντι-Σιωνιστές Ισραηλινοί» του 2005, εύκολα θα ταυτιστεί με εκείνους που βρίσκονταν στο πολιτικό περιθώριο πριν από σαράντα χρόνια. Η ιδέα της ίδρυσης παλαιστινιακού κράτους, που έθεσε τα μέλη του Ματσπέν πέρα από τα όρια, είναι σήμερα μια ομόφωνη θέση στην ισραηλινή πολιτική σκηνή. Κι αυτό το ταξίδι που κάνουν οι ιδέες, από την υποστήριξη μιας μειοψηφικής ομάδας μέχρι την καρδιά της πλειοψηφίας, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης που διαμορφώνουν την τελευταία. Αυτά είναι τα μέσα που ορίζουν τη γενική συναίνεση, και άρα εκείνα επίσης που είναι υπεύθυνα όταν αυτή αλλάζει. Αυτός είναι ο λόγος για την επιμονή μου να συνεχίσω τη σχέση μου με τα ισραηλινά μέσα. Όντας ταυτόχρονα ακτιβιστής και δημοσιογράφος, αναγνωρίζω την ικανότητα των μέσων να διανέμουν γνώση και πιστεύω στην ικανότητα της γνώσης να παράγει αλλαγή.

Ως ακτιβιστές ενάντια στην κατοχή, το μεγαλύτερο μέρος της πληροφόρησής μας για το τείχος του απαρτχάιντ συγκεντρώθηκε από πρώτο χέρι στα κατεχόμενα εδάφη. Τους πρώτους μήνες της κατασκευής του τείχους, στα τέλη του 2002, τα ισραηλινά μέσα δεν έδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον γι'

αυτό που έμοιαζε να είναι άλλο ένα ξεριζώμα δέντρων. Δεν είχε ακόμη δημοσιευτεί ένας επίσημος χάρτης της διαδρομής του φράχτη και τα γραφεία των εφημερίδων λάμβαναν κυρίως φωτογραφίες από μπουλντόζες που έλεγαν μια προφανώς παλιά ιστορία. Με εξαίρεση μια κούφτα ρεπορτάζ των δημοσιογράφων της *Χαάρετς* Αμίρα Χας και Γκίντεον Λέβι, και κάποια κρίσιμα άρθρα των Μπ. Μάικλ και Μερόν Ράποπορτ στη *Γιεντιότ Αχρονότ*, τα ισραηλινά μέσα δεν ενδιαφέρθηκαν για το νέο κατασκευαστικό σχέδιο του Πρωθυπουργού Σαρόν – το μεγαλύτερο στην ιστορία του Ισραήλ.

Μια νέα ομάδα που αποκαλείτο Συμμαχία ενάντια στον Φράχτη, της οποίας ο σκοπός ήταν να παρουσιάσει στο ισραηλινό κοινό κρίσιμες πληροφορίες για τον φράχτη, βρήκε δυσκολίες να διαπεράσει το πέπλο της άγνοιας που συνόδευε την κατασκευή κατά τη διάρκεια του πρώτου έτους. Εάν υπήρχε κάποια αναφορά για το τείχος στα ισραηλινά μέσα, αυτή ήταν για να διατυπωθεί η ερώτηση γιατί αυτό δεν χτιζόταν πιο γρήγορα.

Για τους Ισραηλινούς αρνητές του τείχους, το «πάρτι εγκαινίων» έγινε τον Νοέμβριο του 2003 σε μία διαδήλωση μπροστά στην Ταινιοθήκη του Τελ Αβίβ, στην επέτειο της πτώσης του Τείχους του Βερολίνου (που ορίστηκε ως διεθνής ημέρα αντίστασης στο τείχος στην Παλαιστίνη). Παρά την απογοητευτική κάλυψη από τα μέσα, το γεγονός ότι υφίστατο αντίθεση στον φράχτη άρχισε να διαχέεται στην ισραηλινή κοινή γνώμη. Μια μεγάλη διαδήλωση στο Α-Ραμ, βόρεια της Ιερουσαλήμ, τον Δεκέμβριο, σηματοδότησε άλλη μια ώθηση.

Τον Μάρτιο, εμείς, που σε μεγάλο βαθμό δεν ενημερωνόμαστε από τα μέσα που αυτοπροσδιορίζονται ως «Σιωνιστικά», είχαμε ήδη συμμετάσχει σε δραστηριότητες ενάντια στο τείχος στο χωριό Μασάχα (του οποίου το 95% των εκτάσεων βρίσκεται τώρα στην «ισραηλινή» πλευρά), και, μαζί με τους κατοίκους, είχαμε δημιουργήσει ένα κέντρο πληροφόρησης. Μετά τις δραστηριότητες στη Μασάχα, αποφασίσαμε να συμμετάσχουμε, μαζί με τους διεθνείς ακτιβιστές, σε άμεσες δράσεις στις οποίες κόβαμε και περνάγαμε μέσα από τον φράχτη, και παράλληλα να ξεκινήσουμε τέτοιες δράσεις οι ίδιοι μαζί με τους Παλαιστίνιους συντρόφους. Σε μια δράση για το κόψιμο του φράχτη στο χωριό Ζουμπούμπα, τον Νοέμβριο, δεν είχαμε ακόμη αποφασίσει εάν θα ονομαζόμασταν Εβραίοι Ενάντια στα Γκέτο ή Αναρχικοί Ενάντια στο Τείχος. Την Παρασκευή 23 Δεκεμβρίου επιστρέψαμε στη Μασάχα για να σπάσουμε και να ανοίξουμε την πύλη του φράχτη που παρέμενε κλειδωμένη. Ένας Ισραηλινός στρατιώτης πυροβόλησε τον Γκιλ Νααμάτι, ο οποίος λίγες εβδομάδες νωρίτερα κρατούσε ένα όπλο ο ίδιος και φόραγε την ίδια στολή. Τα μέσα μυρίστηκαν το δράμα και αποφάσισαν αυτά για εμάς: «Αναρχικοί Ενάντια στο Τείχος». Μια νέα φίρμα γεννήθηκε.

Εκείνη την Παρασκευή επέστρεψα από τη δράση στη Μασάχα εξαντλημένος και συγκλονισμένος. Ανήμπορος ακόμη να χωνέψω τη σημασία εκείνων των γεγονότων, πήγα στην παμπ με μερικούς φίλους. Εκείνη τη νύχτα δεν κοιμήθηκα στο σπίτι μου και οι εικόνες του Γκιλ να κυλιέται μέσα σε μια λίμνη από το ίδιο του το αίμα με κράτησαν άυπνο. Το Σάββατο το πρωί μπόρεσα να ακούσω τον τηλεφωνητή μου. Δεκαπέντε δημοσιογράφοι με έψαχναν. Από εκείνη τη στιγμή

άρχισε μια φρενίτιδα που κράτησε μία εβδομάδα. Την ίδια μέρα, δεκάδες χιλιάδες άνθρωποι σκοτώθηκαν από έναν σεισμό στο Ιράν, αλλά το πρωτοσέλιδο της *Γιεντιότ Αχρονότ* την Κυριακή έγραφε: «Ο διοικητής του λόχου διέταξε τους στρατιώτες: Πυροβολήστε τους διαδηλωτές». Το ενδιαφέρον των ισραηλινών μέσων για εμάς ήταν μια αντεστραμμένη εικόνα του πώς μας είχαν αγνοήσει μέχρι εκείνη τη στιγμή.

Τα ξαφνικά φώτα της δημοσιότητας μάς έβαλαν σε μια προβληματική θέση: Στεκόμασταν σε μια εξέδρα που στην πραγματικότητα δεν είχαμε επιλέξει, νιώθοντας τον πόνο για τον τραυματισμό του φίλου μας, και, παρ' όλα αυτά, έχοντας ακόμη τη θέληση να διαδώσουμε την πληροφόρηση για την αδικία που μας είχε κάνει να διασχίσουμε τον φράχτη εξαρχής. Όπως και με τη συμπεριφορά μας απέναντι στον Σιμόν Πέρες και τον Γίοσι Σαρίντ – δύο πολιτικούς που, στο διάστημα ανάμεσα στις δύο σφαίρες, έγιναν από ιδεολογικοί μας εχθροί οι αυτόκλητοι πιστοί μας εκπρόσωποι-, είχαμε επίσης συσσωρεύσει εχθρότητα απέναντι στα εταιρικά μέσα. Αλλά όταν μας δόθηκε το βήμα, και μαζί με αυτό, καθώς φαινόταν, η δυνατότητα να αλλάξουμε τη δημόσια ατζέντα, ήταν δύσκολο για εμάς να αρνηθούμε.

Καθώς δεν αυτοπροσδιοριζόμαστε όλοι ως αναρχικοί, αλλά όλοι συμφωνούμε σε έναν αναρχικό τρόπο δουλειάς – χωρίς ηγέτες και καθοδηγούμενους, χωρίς ιεραρχία και με τη μέγιστη συμμετοχή όλων των μελών στην ομάδα-, προσπαθήσαμε να μοιραστούμε τη δουλειά των συνεντεύξεων σε διαφορετικές εκπομπές στα μέσα. Οι προσκλήσεις μάς κατέκλυσαν από όλες τις πλευρές, επιτρέποντας σχεδόν σε όλους μας να κάνουμε μια ζωντανή εμφάνιση. Η Τσέσκα μί-

λπσε στο *What's Burning*, η Ανάτ στο *Erev Hadash*, η Λιάντ στο ρώσικο κανάλι, ο Τζόναθαν στο *London and Kirschenbaum*, η Σέλλυ στο *Politica*, και ο Νιμρόντ στο *Seven-Thirty*.

Κάναμε εξάσκηση με προσομοιώσεις συνεντεύξεων, μοιραζόμενοι ο ένας με τον άλλον την εμπειρία μας. Προσπαθήσαμε να δώσουμε στα μέσα αυτό που ήθελαν («Πού ήσουν όταν σας πυροβόλησαν; Πώς ένιωσες όταν πυροβόλησαν; Δεν φοβάσαι τους βομβιστές αυτοκτονίας; Μπορείς να μου κανονίσεις μια αποκλειστική συνέντευξη με τον Γκιλ Νααμάτι;»), αλλά επίσης να μιλήσουμε για τους πυροβολισμούς και τους διαδηλωτές, όχι μόνο τους Εβραίους Ισραηλινούς διαδηλωτές, για την κλειστή πύλη της Μασάχα και όχι μόνο για τους πυροβολισμούς, για τη ζημιά που προκαλεί ο φράχτης γενικά και όχι μόνο για τη Μασάχα, για την πολιτική του απαρχαίντ και την εθνοκάθαρση και όχι μόνο για τον φράχτη, και ακόμη για τον αντι-Σιωνισμό και τον αναρχισμό και όχι μόνο για την Παλαιστίνη.

Εκείνη την εβδομάδα ο Ιγιάλ Οφέρ δημοσίευσε ένα ρεπορτάζ στο εβδομαδιαίο περιοδικό της *Χαάρετς* για την περικυκλωμένη, από τον φράχτη, αυλή του Χάνι Άμερ στη Μασάχα και ο Ρογκέλ Άλφερ δημοσίευσε μια ανατριχιαστική εξομολόγηση για τη βασική του εκπαίδευση το 1985 και «τα σάπια προϊόντα μιας κοινωνίας που ασκεί κατοχή». Το ήξεραν ότι αντιμετώπιζαν αριστερούς ακτιβιστές, είπε ο Άλφερ, και ενεργούσαν αναλόγως. Στο Κανάλι 10, ο Ρίνο Τορορ έκανε μια σε βάθος παρουσίαση που οδήγησε τα ψέματα του εκπροσώπου του ισραηλινού στρατού να καταρρεύσουν. Μια κάμερα, όπως το ξέραμε ήδη, είναι ένα αποτελεσματικό όπλο στη μάχη για την αλήθεια. Είχαμε τουλάχιστον τρεις επιτόπου. Στη συνέντευξη τύπου που συγκαλέσαμε, σε μια προ-

σπάθεια να αντιμετωπίσουμε τα ψέματα του στρατού, παρουσιάσαμε τον δικό μας απολογισμό που βασίστηκε στα πλάνα από τα βίντεο. Εκπρόσωποι όλων των ισραηλινών μέσων ήρθαν στη συνέντευξη τύπου που κάναμε. Για λίγες μέρες, το αναρχικό παιδί, που ήταν συνεχώς στα πρόθυρα της αποβολής από το σχολείο, έγινε το πιο δημοφιλές παιδί στην τάξη.

Ως απάντηση στο ενδιαφέρον των μέσων για τα ευρήματα που παρουσιάσαμε, ο στρατός γρήγορα δημοσίευσε τον δικό του απολογισμό για το γεγονός, και την επόμενη μέρα τα ευρήματα δημοσιεύτηκαν στις εφημερίδες το ένα δίπλα στο άλλο· η εκδοχή των αναρχικών απέναντι στην εκδοχή του στρατού.

Το ενδιαφέρον των μέσων για εμάς, όπως και για τις περιστάσεις που μας έκαναν να κόψουμε τον φράχτη, συνεχίστηκε. Στη *Γιεντίτ Αχρονότ*, ο Γιγκάλ Σέρνα έγραψε την ιστορία της πύλης Νο 1549 – της πύλης στη Μασάχα την οποία παραβιάσαμε όταν παρέμεινε κλειστή, παρά τις υποσχέσεις του ίδιου του στρατού, και η οποία εμπόδιζε τους αγρότες να φτάσουν στα χωράφια τους. Ο Σέρνα ανέφερε ακόμη και τη σύνδεση μεταξύ αναρχισμού και βιγκανισμού. Ο Μερών Μπενβενίστι τους ξεπέρασε όλους όταν έγραψε στη *Χαάρετς* για «την πνευματική πρόκληση που θέτουν οι αναρχικοί ενώπιον μιας κοινωνίας που απονέμει στο “εβραϊκό κράτος” μια απόλυτη και ιερή αξία και προσκυνά “νόμους” ωσάν να ενσαρκώνουν, μόνο εκ του ότι νομοθετήθηκαν, ανώτατες ηθικές και κοινωνικές αξίες». Ο Μπενβενίστι έκρινε πως «λίγος αναρχισμός δεν βλάπτει», κάτι που, κατά τη γνώμη μου, ξεκαθάρισε ότι η ζημιά στις δημόσιες σχέσεις από την επιλογή του ονόματος «αναρχικοί» άξιζε τον κόπο.

Αργότερα δρέψαμε κι άλλους καρπούς: Δέκα μέρες μετά το συμβάν, δημοσιεύτηκε ένα κύριο άρθρο στη *Χαάρετς* υπό τον τίτλο «Το κακό που προκαλείται από τον Φράχτη» και ο Ακίβα Ελντάρ παρουσίασε τις ελαφριές ποινές που δίνονται στους στρατιώτες που τραυματίζουν ή σκοτώνουν αθώους Παλαιστίνιους. Όλα αυτά δεν με έκαναν να ξεχάσω τον πόνο του Γκιλ Νααμάτι, αλλά το διογκούμενο αρχείο σίγουρα πρόσθεσε νόημα στο τίμημα που πλήρωσε και συνεχίζει να πληρώνει. Κανείς πια δεν θα μπορεί να πει «Δεν γνώριζα». Μετά από μερικές μέρες, όπως συμβαίνει με τα εταιρικά μέσα, νέα θέματα ανήλθαν στην ατζέντα και τα πράγματα ηρέμησαν.

Έναν χρόνο μετά, ούτε ένας δημοσιογράφος δεν ενδιαφέρθηκε για τα ευρήματα της ανάκρισης που υπέβαλε η στρατιωτική αστυνομία στον γενικό εισαγγελέα. Κανείς δημοσιογράφος δεν θα διερευνούσε πώς συνέβη και ο στρατιώτης που πυροβόλησε τον Νααμάτι ανήλθε στη στρατιωτική ιεραρχία, χωρίς κανείς να δεχτεί επίπληξη γι' αυτό. Στο μεταξύ, τα πόδια του Νααμάτι ακόμη δεν του επιτρέπουν να περπατήσει.

Είναι δύσκολο να υπερεκτιμήσει κανείς τη δημοσιότητα και το δημόσιο όφελος που αυτό το γεγονός είχε για την αντίθεση στην κατασκευή του φράχτη. Χωρίς να υποβιβάζω τις προσπάθειες και τις επιτυχίες που προηγήθηκαν της 26ης Δεκεμβρίου του 2003, αυτή η στιγμή αντιπροσώπευσε μια πραγματική μεταστροφή στις συμπεριφορές. Πλέον, συγκροτείται μια θέση στη δημόσια σφαίρα που θα πρέπει να ληφθεί υπόψη, να αναφερθεί, να της δοθεί φωνή. Η συναίνεση έσπασε. Η συλλογιστική της ασφάλειας δεν μπορεί πια να φимώσει όλες τις διαμαρτυρίες. Οι ανησυχίες του Υπουργού

γού Δικαιοσύνης Γιόσεφ Λαπίντ, οι αποφάσεις του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης και η απόφαση του Ισραηλινού Ανώτατου Δικαστηρίου, το οποίο απέρριψε τον φράχτη στην ορεινή του διαδρομή, είναι περαιτέρω ορόσημα σε αυτό τον μακρύ, εξαντλητικό δρόμο από το έξαλλο περιθώριο στην καρδιά της συναίνεσης.

Το γεγονός ότι οι Ισραηλινοί συμμετέχουν στις καθημερινές δράσεις αντίστασης ενάντια στον φράχτη κατά μήκος της διαδρομής του, η οποία απαλλοτριώνει γη, δεν είναι πια μυστικό. Παρ' όλα αυτά, εμένα μου φαίνεται ότι για τους περισσότερους από εμάς, που εμφανιζόμαστε σε διαδηλώσεις και δράσεις κατά μήκος του τείχους, το ενδιαφέρον των μέσων είναι ένα σημαντικό εργαλείο για τη μείωση της βίας εναντίον των διαδηλωτών, παρόλο που σίγουρα δεν είναι ο αυτοσκοπός.

Στη Μασάχα, το Μπέιτ Σουρίκ, το Μπούντρους, το Ντέιρ Μπαλούτ, τη Μπέιτ Λικία, το Α Ραμ και άλλα χωριά, δημιουργούμε, εδώ και τώρα, με τα ίδια μας τα σώματα, μια εναλλακτική κοινότητα βασισμένη σε μια κοινή μοίρα, όπως και στη διεθνική και διεθνοτική αλληλεγγύη. Αυτή η αλλαγή λαμβάνει χώρα με ή χωρίς τα φώτα της δημοσιότητας, που σίγουρα θα ξαναλάμπουν όταν σκοτωθεί ο πρώτος Ισραηλινός διαδηλωτής, και που θα σβήσουν και πάλι μέσα σε λίγες μέρες.

Ούρι Αγιαλόν

Λεσβίες και ιερός πόλεμος

Ως κουίρ, αναρχικός ακτιβιστής από το Ισραήλ, αντιμετωπίζω συχνά ερωτήσεις αναφορικά με την εμπλοκή ομάδων ή ατόμων κουίρ στον παλαιστινιακό αγώνα ενάντια στο ισραηλινό καθεστώς apartheid. Πώς μπορώ εγώ, ως κουίρ και αναρχικός, να πολεμάω για την εγκαθίδρυση ενός κράτους όπου οι εξουσίες της κατοχής απλά θα αλλάξουν χέρια και θα οικοδομήσουν μια νέα, αλλά και την παλιά, καταπίεση; Τι δουλειά έχουμε με ένα εθνικό κίνημα που ανακατασκευάζει τα ίδια εθνικά ιδεώδη που δουλεύουμε να διαλύσουμε στην ίδια μας την κοινωνία; Θα προσπαθήσω εδώ να εξετάσω αυτά τα ερωτήματα και να ρίξω μια ματιά στον ρόλο της αλληλεγγύης και του κοινού αγώνα από μια κουίρ, αναρχική σκοπιά.

Ίσως το πιο σημαντικό σημείο που πρέπει να ξεκαθαριστεί αρχικά είναι ο ρόλος που τόσο η κατοχή από το 1967 όσο και η καταπίεση της παλαιστινιακής μειονότητας στο Ισραήλ από το 1948 (οι Παλαιστίνιοι του 1948) παίζουν στην εβραϊκή ισραηλινή κοινωνία.

Το κράτος του Ισραήλ, το οποίο ισχυρίζεται ότι είναι ένα «εβραϊκό και δημοκρατικό κράτος» που υποστηρίζει ίσα δικαιώματα για όλους τους κατοίκους του, έχει μεγάλες δυσκολίες να διατηρήσει τις δημογραφικές του προσδοκίες υπό

το φως της αποικιοκρατικής και θρησκευτικής του φύσης. Αναγνωρίζεται ευρέως ότι τα δημοκρατικά δικαιώματα και οι ελευθερίες των μελών, ακόμη και των «πιο προνομιούχων ομάδων» στο Ισραήλ, υποφέρουν από τη συνεχιζόμενη κατοχή δεκαετιών και την κοινωνική πραγματικότητα που ανακύπτει από αυτή. Η ανάγκη για εθνική ενότητα απέναντι στους συνεχείς πολέμους, η ταχεία στρατιωτικοποίηση μιας κοινωνίας που χρειάζεται να ελέγχει το κάθε βήμα τριών εκατομμυρίων Παλαιστινίων, και ο δημογραφικός πόλεμος που χρειάζεται να διεξαχθεί εναντίον της παλαιστινιακής μήτρας, έχει θύματα στις μειονοτικές ομάδες στο Ισραήλ και βλάπτει όλους τους χειραφετητικούς αγώνες, όπως το φεμινιστικό κίνημα, την LGBTQ κοινότητα, τις εργατικές οργανώσεις, τις οικολογικές καμπάνιες, τις ομάδες των Αιθίοπων και των Μιζραχί, και άλλες. Σε μια κοινωνία που βρίσκεται σε μια συνεχή κατάσταση εκτάκτου ανάγκης, είναι δύσκολο να παλέψεις για κοινωνική δικαιοσύνη ή ακόμη και να μιλήσεις γι' αυτή.

Η ιστορία του κινήματος για τα δικαιώματα των LGBTQ στο Ισραήλ λειτουργεί ως ένα παράδειγμα για τις επιρροές των μεγάλων πολιτικών γεγονότων σε έναν συγκεκριμένο αγώνα για ίσα δικαιώματα. Η ύπαρξη ομάδων γκέι και λεσβιών από τη δεκαετία του '70, μαζί με αρκετούς ανοιχτά γκέι καλλιτέχνες, ποιητές και σκηνοθέτες, πράγματι δημιούργησε έναν μικρό κύκλο κατανόησης και ανοχής για τις σεξουαλικές μειονότητες, αλλά κανείς δεν μπορούσε να αγνοήσει το γεγονός ότι το μεγαλύτερο και ισχυρότερο κύμα LGBTQ πολιτικής δράσης και επιτυχιών έλαβε χώρα τη δεκαετία του '90, ιδιαίτερα μετά την εκλογή του Γιτοχάκ Ράμπιν (μαζί με τα μεγάλα εκλογικά επιτεύγματα του Μέρετς, του σιωνιστικού Φιλελεύθερου Αριστερού κόμματος)

και την έναρξη της «ειρηνευτικής διαδικασίας» του Όσλο με την Οργάνωση για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης. Όσο ανεδαφικές και ψεύτικες κι αν ήταν οι ελπίδες που η αποτυχημένη ειρηνευτική διαδικασία έθρεψε στο ισραηλινό κοινό –ελπίδες για ένα πραγματικά δημοκρατικό κράτος, έναν τερματισμό του θρησκευτικού εξαναγκασμού και μια νέα Μέση Ανατολή–, εντούτοις έδωσαν την ώθηση που χρειαζόταν η LGBTQ κοινότητα για να αποκτήσει αναγνώριση και επιτεύγματα στο νομικό πεδίο. Η δεύτερη Ιντιφάντα, με καταλύτη την επανεμφάνιση του θρησκευτικού ελέγχου, του εθνικισμού και του милитарισμού, σταμάτησε αυτές τις διαδικασίες και κάποιος θα μπορούσε να ισχυριστεί ότι οδήγησε, επίσης, σε μια τεράστια οπισθοδρόμηση και ένα κύμα ομοφοβικής βίας στους δρόμους, όπως και στα μέσα ενημέρωσης, που ξέσπασε από την προσπάθεια να διοργανωθεί μια διεθνής παρέλαση γκέι υπερηφάνειας στη Δυτική Ιερουσαλήμ.

Έτσι, είναι φανερό, για πολλούς πολιτικούς ακτιβιστές στους προοδευτικούς κύκλους, ότι η εθνική σύγκρουση, επί του παρόντος, εμποδίζει κάθε είδους ριζοσπαστική πρόοδο, αχρηστεύει την οικοδόμηση συμμαχιών και χρησιμοποιείται και εντείνεται πολύ συχνά για να φιμώσει τις κοινωνικές συγκρούσεις εντός του Ισραήλ (μπορεί κανείς να βρει ένα παρόμοιο φαινόμενο εντός της παλαιστινιακής κοινωνίας, όπου ο αγώνας ενάντια στην ισραηλινή κατοχή χρησιμοποιείται από κάποιες αντιδραστικές ομάδες για να φιμώσει τους κοινωνικούς και φεμινιστές επικριτές). Έτσι, το πρώτο βήμα για μια ριζοσπαστική, κοινωνική και φεμινιστική αλλαγή στην ισραηλινή κοινωνία θα πρέπει να είναι ένας τερματισμός της κατοχής. Αλλά τι πραγματικά σημαίνει αυτό;

Η κατοχή δεν σταματά ποτέ

«Όταν τερματιστεί η κατοχή...» Πόσες φορές το είπαμε αυτό στον εαυτό μας, έχοντας τη φαντασίωση ενός μελλοντικού παραδείσου, ενώ γινόμαστε ολοένα και πιο κυνικοί και απογοητευμένοι χρόνο με τον χρόνο. Σήμερα γνωρίζουμε καλύτερα. Η κατοχή δεν θα τερματιστεί· είναι εδώ για να μείνει. Δύο αλήθειες ορθώνονται καθώς κάνω αυτή τη δήλωση: Πρώτον, ο τερματισμός της κατοχής, με μια λύση των δύο κρατών βασισμένη στα σύνορα του 1967, είναι μη ρεαλιστικός, και, δεύτερον, η κατοχή δεν είναι απλά «η κατοχή του 1967» αλλά αντίθετα μια πολύ πιο ευρεία κατάσταση που υφίσταται υπό τον έλεγχο του κράτους του Ισραήλ. Μια λύση, η οποία προτείνει δύο εθνικά κράτη που συνυπάρχουν το ένα δίπλα στο άλλο ως ισότιμα, είναι σήμερα ένα θλιβερό αστείο, και ίσως να ήταν πάντα. Αυτή τη λύση, που υιοθετούν πολλοί, τη σφετερίστηκαν από τους προοδευτικούς της υποστηρικτές πολλά χρόνια πριν (μόνο το Κομμουνιστικό Κόμμα ζητούσε στο Ισραήλ «δύο κράτη για δύο λαούς» τη δεκαετία του '80) και τη διαστρέβλωσαν για να νομιμοποιήσουν το απαρτχάιντ του εικοστού πρώτου αιώνα. Τώρα γνωρίζουμε πώς θα μοιάζουν αυτά τα δύο κράτη: Μπαντουσταν περιτριγυρισμένα από αγκαθωτά συρματοπλέγματα, περικυκλωμένα από το ίδιο μεγάλο στρατόπεδο, γνωστό και ως Ισραήλ. Η κατοχή απλά θα συνεχιστεί υπό τον νέο, οργουελιανό ορισμό της ειρηνευτικής διαδικασίας και μιας πλαστής ανεξαρτησίας.

Αλλά η αντίθεση στη λύση των δύο κρατών δεν βασίζεται μόνο στο ότι η εφαρμογή της είναι αδύνατη. Στηρίζεται, επίσης, στο γεγονός ότι αγνοεί πολυάριθμες πλευρές και προβλήματα που υφίστανται. Η κατοχή του 1967 δεν μπο-

ρεί να γίνει αντιληπτή ως ένα εξωτερικό πρόβλημα, μια αποικιοκρατική μάχη του εισβολέα. Δεν είναι ένα εξωτερικό πρόβλημα αποσυνδεδεμένο από τα εσωτερικά προβλήματα του Ισραήλ. Το απαρτχάιντ και οι πολιτικές της κατοχής είναι αυτή καθεαυτή η βάση του κράτους του Ισραήλ: η εθνοκάθαρση οκτακοσίων χιλιάδων Παλαιστινίων το 1948 και η συνεχιζόμενη άρνηση της επιστροφής τους· οι ξεδιάντροπες διακρίσεις και η συνεχώς αυξανόμενη αστυνομική βία εναντίον των Παλαιστινίων του 1948· και η ανάγκη για εγκατάσταση και προστασία της γης από τον παράνομο λαό, για ιουδαιοποίηση της περιφέρειας και για διεξαγωγή δημογραφικού πολέμου – όλα αυτά λαμβάνουν χώρα σε αυτό που αποκαλείται Ισραήλ και όχι σε αυτά που είναι γνωστά ως κατεχόμενα εδάφη. Η κατοχή δεν σταματά στο τσεκπόιντ. Είναι παντού, γύρω μας, και άρα δεν υπάρχει «εδώ» και «εκεί». Το Ισραήλ είναι η κατοχή.

Η αναγκαιότητα του κοινού αγώνα

Ο αγώνας ενάντια στην κατοχή και το απαρτχάιντ θα πρέπει να διεξαχθεί, όχι γιατί είναι το πρώτο βήμα προς την επανάσταση, αλλά μάλλον επειδή τα καθημερινά εγκλήματα πολέμου και οι μαζικές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι απαράδεκτα, ανεξάρτητα από το εάν τα θύματα αυτών των εγκλημάτων είναι επαναστάτες, αναρχικοί ή σκληρά εργαζόμενοι, φτωχοί, συντηρητικοί μουσουλμάνοι. Το γεγονός ότι ο καταπιεσμένος τομέας δεν είναι το τέλειο επαναστατικό υποκείμενο (εάν υπάρχει τέτοιο πράγμα), δεν μειώνει με κανέναν τρόπο την υποχρέωσή μου να σταθώ στο πλευρό του εναντίον του κράτους – του δικού μου κράτους– που περιστέλλει τα βασικά του δικαιώματα. Αυ-

τό θα έπρεπε να είναι αρκετό για να εξηγήσει το γιατί κάποιος θα πρέπει να μάχεται σφοδρά εναντίον της κατοχής. Παρ' όλα αυτά, η μάχη ενάντια σε κάτι δεν είναι ποτέ αρκετή· χρειάζεται να παλέψουμε *για* κάτι, για ένα διαφορετικό μέλλον, γι' αυτό που θεωρούμε ότι είναι η καλύτερη λύση για να ζήσουν όλοι οι άνθρωποι. Αλλά τι είναι αυτό;

Ένα από τα πιο κρίσιμα ζητήματα για τη ριζοσπαστική αριστερά του Ισραήλ, ιδιαίτερα από την έναρξη της Ιντιφάντα, είναι η κοινή, πολιτική δουλειά Παλαιστινίων και Ισραηλινών Εβραίων. Αυτό θα μπορούσε να γίνει αντιληπτό ως μια αντίδραση στις ρατσιστικές πολιτικές που αντιπροσωπεύει το Ισραήλ: πλήρης διαχωρισμός μεταξύ Ισραηλινών και Παλαιστινίων, είτε με τείχη (στο Ισραήλ του 1948 και στη Δυτική Όχθη), με τσεκπόιντ, με ρατσιστικούς και θρησκευτικούς νόμους περί γάμων, και με τη ρατσιστική παρενόχληση ανθρώπων που «μοιάζουν Άραβες» στην είσοδο κάθε εμπορικού κέντρου, εστιατορίου ή κλαμπ. Σε μια τόσο κατάφωρα ρατσιστική ατμόσφαιρα, η πιο ριζοσπαστική δράση είναι να σπάσεις τον διαχωρισμό διαδηλώνοντας μαζί με τους Παλαιστίνιους, ζώντας μαζί, μιλώντας ο ένας στον άλλον, με αγάπη και νοιάξιμο ο ένας για τον άλλον – ακόμη και κάνοντας έρωτα ο ένας με τον άλλο. Δεν έχει αναγνωριστεί πλήρως τι ισχυρό και καταπληκτικό, συναισθηματικό αντίκτυπο έχει για έναν Ισραηλινό Εβραίο το να συναντήσει Παλαιστίνιους, για πρώτη φορά ως ίσους συντρόφους σε έναν αγώνα, ή να γίνει φίλος με αυτούς. Ούτε έχει γίνει αντιληπτό πόσο σημαντικό είναι να έχεις αυτές τις επαφές για να δοκιμάσεις τις ίδιες σου τις ρατσιστικές και οριενταλιστικές συμπεριφορές και να καταστρέψεις τη θεωρία της «σύγκρουσης των πολιτισμών» (μπορώ, προσωπι-

κά, να παραδεχθώ ότι κάποιες φορές ήταν μόνο η συναισθηματική μου σύνδεση με αρκετούς Παλαιστίνιους φίλους που με κράτησε στα λογικά μου, κάτω από το συνεχές κύμα ρατσιστικής και εθνικιστικής προπαγάνδας). Το να συναντηθούμε, να ζήσουμε μαζί –Τααγιούς στα αραβικά–, είναι ταυτόχρονα το μέσο και ο σκοπός μας.

Η απελευθέρωση ως διαδικασία

Το γκρέμισμα των συνόρων του έθνους και της φυλής μπορεί να είναι ο απώτερος στόχος, αλλά η κατάσταση είναι λιγάκι πιο δύσκολη από αυτό. Οι Παλαιστίνιοι, ως μια εθνική ομάδα που υφίσταται εθνική καταπίεση, όπως και έλλειψη αυτοδιάθεσης αλλά και κράτους, μάχονται ενάντια στην καταπίεσή τους με τον πιο κοινό και οικείο τρόπο: Ηγούμενοι ενός εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα με την ελπίδα να αποκτήσουν ένα ανεξάρτητο, εθνικό κράτος. Το γεγονός ότι οι άνθρωποι, που εξαναγκάζονται να ζήσουν υπό ρατσιστική ή εθνικιστική καταπίεση, ενώνονται σε μια εθνική ομάδα για να πολεμήσουν για τα δικαιώματά τους, μαζί με το θλιβερό γεγονός πως όλοι σχεδόν οι εθνικοαπελευθερωτικοί αγώνες δημιουργούν νέα καταπιεστικά συστήματα, δεν θα πρέπει να είναι ξένο για εμάς ως Ισραηλινοί Εβραίοι.

Όμως, τι πρέπει να κάνουμε ως αναρχικοί σε αυτό τον αγώνα; Γιατί παλεύουμε στην πραγματικότητα και με ποιον; Προσπαθούμε να γίνουμε μέρος αυτής της «διαδικασίας εθνικής απελευθέρωσης», όπως κάνουν κάποιοι ακτιβιστές της ισραηλινής ριζοσπαστικής αριστεράς, και να δούμε τους εαυτούς μας ως Εβραίους Παλαιστίνιους; Ή πιστεύουμε ότι η εθνική απελευθέρωση είναι απλά ένα σημείο από το οποίο πρέπει κάποιος να περάσει, ένα σημείο μπροστά του, και ότι

την ημέρα που θα τερματιστεί νικηφόρα (και άλλη μια καλή ερώτηση θα ήταν «Τι σημαίνει ο τερματισμός ενός εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα στην Παλαιστίνη;») θα είναι επίσης η ημέρα που οι παλαιστινιακές μάζες, θύματα εκμετάλλευσης, θα αρχίσουν την κοινωνική επανάσταση μαζί με τους Εβραίους αδερφούς τους και τις αδερφές τους της εργατικής τάξης; Ή είναι, ίσως, τελείως αδιάφορο το τι πιστεύουμε ή θέλουμε γιατί είμαστε μέρος της αποικιοκρατικής κοινωνίας, και ως τέτοιοι θα πρέπει να προσφέρουμε την άνευ όρων αλληλεγγύη μας με τους σκοπούς και τις ανάγκες του καταπιεζόμενου;

Αυτές οι ερωτήσεις, παρ' ότι κυνικά ειπωμένες, δεν σημαίνει ότι δεν αξίζουν. Η εθνική απελευθέρωση ήταν πάντα διφορούμενη: Είναι η απελευθέρωση από μια αποικιοκρατική καταπίεση και ταυτόχρονα η οικοδόμηση νέων μοντέλων καταπίεσης και εκμετάλλευσης, και είναι ακριβώς μέσα σε αυτή την αναποφάσιστη κατάσταση που χρειάζεται να διαλέξουμε τον δρόμο μας. Αυτό γίνεται ακόμη πιο περίπλοκο όταν μιλάμε για μια αποικιοκρατική κατάσταση που δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί με το να στείλουμε τις αποικιοκρατικές δυνάμεις πίσω στις πατρίδες τους. Μάλλον, είναι ένα ζήτημα απο-αποικιοποίησης της κοινωνίας των εποίκων, να λάβουμε τους Ισραηλινούς υπόψη όχι μόνο ως τους τωρινούς καταπιεστές, αλλά, επίσης, ως έναν λαό που αξίζει τις ίδιες ελευθερίες και δικαιώματα όπως όλοι οι άλλοι λαοί της περιοχής.

Ο κοινός παλαιστίνιος/ισραηλινός αγώνας – η μάχη ενάντια στο τείχος, στην οποία συμμετέχουν οι Αναρχικοί Ενάντια στο Τείχος, ή οι πολλές καμπάνιες κατά τις οποίες το Τααγιούς υποστήριξε παλαιστινιακές κοινότητες στα κα-

τεχόμενα εδάφη ή στο Ισραήλ του 1948– μοιάζει ο καλύτερος τρόπος για να αντιμετωπιστούν οι πολλές αντιφάσεις με έναν πολιτικά παραγωγικό τρόπο. Η κοινή δουλειά Ισραηλινών και Παλαιστινίων είναι, υπό αυτή την έννοια, ένας από του σκοπούς, ίσως ο πιο σημαντικός, οποιασδήποτε καμπάνιας στην οποία συμμετέχουμε – είτε είναι η αντίσταση στο τείχος, είτε οι κατεδαφίσεις σπιτιών, είτε οι εισβολές του στρατού. Μέσα από αυτή τη δουλειά, αποδομούμε τα ρατσιστικά θεμέλια της σύγκρουσης. Ένας Ισραηλινός που συμμετέχει σε μια παλαιστινιακή διαδήλωση, που ρισκάρει τη ζωή και το σώμα του απέναντι σε μια βάνουση στρατιωτική καταπίεση, αμφισβητεί όχι μόνο τις βασικές αντιλήψεις του Ισραηλινού στρατιώτη (οι στρατιώτες μάς ρωτούν πολύ συχνά, πριν ή μετά τους πυροβολισμούς, πώς και δεν φοβόμαστε μην τυχόν και σκοτωθούμε μέσα στα χωριά από τους Παλαιστίνιους κατοίκους), αλλά, επίσης, και εκείνες του Παλαιστίνιου αγρότη που συναντά τους Ισραηλινούς μόνο ως καταπιεστές του.

Φυσικά, η συνάντηση Παλαιστινίων και Ισραηλινών δεν είναι μια εύκολη δουλειά για εκείνους που βρίσκονται σε οποιαδήποτε από τις δύο πλευρές. Θα πρέπει να θυμόμαστε τις πολλές πολιτισμικές, πολιτικές και κοινωνικές διαφορές που υφίστανται, παράλληλα με τις θέσεις ισχύος μας μέσα σ' αυτή τη σύγκρουση – θέσεις που δεν μπορούμε απλά να αγνοήσουμε με την ελπίδα ή την πεποίθηση ότι είμαστε απλά ισότιμοι σύντροφοι σε έναν αγώνα. Ο αγώνας για την αλλαγή και την αμφισβήτηση της παλαιστινιακής κουλτούρας, με τα πατριαρχικά, μιλιταριστικά και ομοφοβικά στοιχεία, δεν είναι δική μας δουλειά, αλλά αντίθετα είναι των Παλαιστινίων συντρόφων μας, στους οποίους θα πρέπει να

προσφέρουμε την αλληλεγγύη μας – πρώτα και κύρια αφαιρώντας το βάρος της κατοχής από τους ώμους τους και καταπολεμώντας αυτά τα στοιχεία στη δική μας κοινωνία. Η απελευθέρωση είναι πάντα μια διαδικασία και μπορεί να εξελιχθεί ή να ενταθεί μόνο αφαιρώντας το μεγαλύτερο εμπόδιο που στέκεται στον δρόμο της.

Γιόσι Μπαρτάλ

«Γεια σου, μωρό μου, ελπίζω να μην είσαι στη φυλακή»

Ως Ισραηλινοί διαφωνούντες σε αυτό το συναισθηματικά φορτισμένο τοπίο, έχουμε σχεδόν καθημερινά διαφορές και δυσκολίες με τους φίλους και την οικογένειά μας που δεν έχουν την ίδια άποψη. Καμιά φορά έχουμε φωνές και ενίοτε κλάματα. Και υπάρχουν φορές που παύουμε εντελώς να είμαστε φίλοι. Αυτό που κάνουμε ως ακτιβιστές δεν είναι αμιγώς πολιτικό· είναι και προσωπικό. Είτε δια ζώσης είτε στο Facebook, ο πολιτικός ακτιβισμός μας τελικά αποκαλύπτεται.

Μπορεί να γίνει δύσκολη και συναισθηματικά φορτισμένη η συζήτηση για την κατοχή, καθώς και για τη γενικότερη κατάσταση στο Ισραήλ και την Παλαιστίνη. Εγώ, για παράδειγμα, απογοητεύομαι και καμιά φορά νιώθω ενοχές. Θα κινήσω γη και ουρανό για να καταφέρω να πάω σε μια διαδήλωση σε ένα συγκεκριμένο χωριό. Όπως και οι περισσότεροι από τους ακτιβιστές που γνωρίζω, ξοδεύω χρήματα και χρόνο για να πηγαίνω σε συναντήσεις, συγκεντρώσεις και διαδηλώσεις. Ένα τηλεφώνημα και σπεύδουμε για όπου χρειαζόμαστε. Θα κάνουμε εκατοντάδες τηλεφωνήματα προσπαθώντας να αφηθεί κάποιος ελεύθερος, ή θα περάσουμε ώρες έξω από ένα αστυνομικό τμήμα περιμένοντας

να τους αφήσουν ή στα δικαστήρια. Αυτό μπορεί, ενίοτε, να μου αφήνει λίγο χρόνο για να επενδύσω στις σχέσεις μου με τους λίγους φίλους μου, οι οποίοι δεν έχουν τις ίδιες απόψεις. Η αλληλεγγύη μπορεί να οριστεί ως «μια ολόκληρη ένωση ή σύνδεση συμφερόντων και ευθυνών· συντροφικότητα· κοινότητα». Για μένα είναι, επίσης, η ταύτιση με τον πόνο του άλλου και το να θέλεις να κάνεις κάτι γι' αυτό. Αλλά πώς το εξηγούμε αυτό σε κάποιον που δεν έχει τις ίδιες απόψεις; Πώς τους εξηγούμε τη σημασία του; Πρέπει, τελικά, να προσπαθούμε να τους εξηγήσουμε;

Εδώ εξετάζω τις σχέσεις και τη δυναμική που έχουμε με τους φίλους και την οικογένεια που δεν έχουν τις ίδιες απόψεις, πώς τα πάμε (ή δεν τα πάμε) μαζί τους, τα συναισθήματα, τα πράγματα που συνειδητοποιούμε, και τα συμπεράσματα γύρω απ' όλα αυτά. Τι γλώσσα χρησιμοποιούμε όταν μιλάμε σε εκείνους τους ανθρώπους, οι οποίοι δεν έχουν τις ίδιες απόψεις; Λέμε ψέματα, λέμε την αλήθεια, ή λέμε μισές αλήθειες για τις αλληλέγγυες δραστηριότητές μας; Τι ευθύνη ή υποχρέωση έχουμε, ως συνειδητοποιημένοι Ισραηλινοί, να μιλήσουμε ή να ευαισθητοποιήσουμε τους φίλους και την οικογένειά μας; Και σε ποιο σημείο (εάν υπάρχει) δεν αισθανόμαστε πλέον την ανάγκη, ή ότι έχει νόημα, να «κάνουμε κήρυγμα στους μη προσπλυτισμένους;»

Για μερικούς από εμάς, που έχουμε φίλους χωρίς να έχουμε τις ίδιες απόψεις μαζί τους, οι σχέσεις ποικίλουν. Πολλοί έχουν φίλους που μπορεί να μη συμμετέχουν άμεσα στην αλληλεγγύη στον παλαιστινιακό αγώνα, αλλά, αντ' αυτού, συμμετέχουν σε άλλους αγώνες – για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τα δικαιώματα των ζώων, τα δικαιώματα στη στέγαση και τα δικαιώματα των προσφύγων, για να αναφέρω μόνο λίγους

από αυτούς. Ορισμένοι βρίσκουν τον δρόμο τους μέσα από άλλες δραστηριότητες αλληλεγγύης, να σταθούν στο πλευρό μας σε διαδηλώσεις στα κατεχόμενα παλαιστινιακά εδάφη. Και υπάρχουν και κάποιοι από εμάς που ακόμη έχουμε φίλους από το σπίτι ή τα παιδικά χρόνια, οι οποίοι δεν έχουν τις ίδιες απόψεις, όχι μόνο σε ό,τι αφορά τον αναρχισμό ή την παλαιστινιακή υπόθεση αλλά επίσης υπό τη γενικότερη έννοια του να δουλεύεις ενεργά για τα δικαιώματα των άλλων. Μερικοί μπορεί να κατέβηκαν στις διαδηλώσεις για τη στέγαση που έγιναν το καλοκαίρι, αλλά έκτοτε έχουν επιστρέψει σε (ό,τι αυτοί θεωρούν) μια «κανονική ζωή».

Θα ήταν χρήσιμο σε αυτό το σημείο να διευκρινίσω τον όρο «δεν έχουν τις ίδιες απόψεις». Αναφέρομαι όχι μόνο σε εκείνους που δεν θεωρούν τους εαυτούς τους αναρχικούς, αλλά επιπλέον σε εκείνους που δεν ταυτίζονται με τον παλαιστινιακό, λαϊκό αγώνα. Επιπροσθέτως, υπάρχουν εκείνοι που δεν έχουν πολιτικά τις ίδιες απόψεις αλλά φραστικά εκφράζουν την υποστήριξή τους για τη διάλυση των εποικισμών και αναγνωρίζουν τον ξεκάθαρο ρατσισμό και τον διαχωρισμό στις κοινωνίες μας, παρόλο που δικαιολογούν την κατοχή χρησιμοποιώντας σιωνιστικά (τόσο αριστερά όσο και δεξιά) επιχειρήματα – ακόμη κι αν δεν θεωρούν τους εαυτούς τους Σιωνιστές. Οι μικρο-ορισμοί και οι ταυτότητες των φίλων και των συγγενών μας είναι τόσο περίπλοκες όσο οι πολιτικές, θρησκευτικές και πολιτισμικές ταυτότητες της κοινωνίας μας συνολικά. Συνεπώς, ενώ προσπαθώ να μεταφέρω την πολυπλοκότητα των σχέσεών μας με την οικογένεια και τους φίλους, δεν ισχυρίζομαι ότι προσφέρω μια τελική απάντηση ή ένα συμπέρασμα εδώ. Αυτό το κείμενο είναι για τις εμπειρίες, τις σκέψεις, τα όσα συνειδητοποι-

ούμε, και αποσκοπεί να ρίξει φως σε μια προσωπική πλευρά του ακτιβισμού μας στο Ισραήλ και την Παλαιστίνη.

Σχέσεις και δυναμική

Είναι δύσκολο να εξηγήσουμε την κατάσταση μας στους ξένους. Για να το θέσω ευγενικά, η υποστήριξη στον παλαιστινιακό, λαϊκό αγώνα δεν είναι μια θέση που έχει η πλειοψηφία σε αυτή τη χώρα. Μια συντρόφισσα ακτιβίστρια λέει ότι χρησιμοποιεί τη μεταφορά της «αποκάλυψης ότι είναι κανείς ομοφυλόφιλος» για να εξηγήσει τη συναισθηματική δυναμική τού να έρθει αντιμέτωπη με την οικογένεια και τους φίλους της, με τις απόψεις και τις δράσεις της.

Όπως και άλλοι, έχω χάσει σταδιακά την επαφή με τους περισσότερους από τους φίλους που είχα σπίτι. Κάποιοι από εμάς δεν μπορούμε να αντιμετωπίσουμε τις αντιπαραθέσεις και έτσι απομακρυνόμαστε. Καθώς προχωράμε, το χάσμα διευρύνεται ανάμεσα σε εμάς και το περιβάλλον μας που δεν έχει τις ίδιες απόψεις. Όσοι είναι ακόμη κοντά μου, γνωρίζουν σχεδόν τα πάντα. Εκείνοι που έχασα με γνώριζαν για πολύ καιρό και οι δράσεις μου δεν ήταν τελείως καινούργιες για αυτούς. Η μόνη τους «κριτική» ήταν ότι είχα γίνει περισσότερο *ακράια* και, για να είμαι δίκαιη, πράγματι έχω γίνει, μόνο που χρησιμοποιώ τον όρο *ριζοσπαστική* και δεν έχω τύψεις γι' αυτό. Παρ' όλα αυτά, οι καλύτεροί μου φίλοι ανησυχούν για μένα. Είτε συνειδητά είτε όχι, μερικές φορές οι αντιδράσεις τους στις πεπιθηθείσες ή τις δράσεις μου είναι αναίσθητες.

Όταν ο Μούσταφα Ταμίμι σκοτώθηκε από κάνιστρο δακρυγόνου – πυροβολήθηκε στο κεφάλι του από κοντινή απόσταση–, ρώτησα μια φίλη εάν είχε ακούσει κάτι γι' αυτό. Η άμεση αντίδρασή της ήταν «Ναι! Και μακάρι όλοι εσείς να

σταματήσετε να μιλάτε γι' αυτό!». Η πρώτη μου ερώτηση θα ήταν «Αυτό είναι ενδιαφέρον, ποιους άλλους φίλους έχεις που έχουν ποστάρει γι' αυτό; Θα μ' άρεσε πολύ να τους γνωρίσω!», αλλά αντί γι' αυτό της είπα ότι ήμουν εκεί την ώρα που συνέβη. Ο τόνος της αμέσως άλλαξε. Με ρώτησε πώς ήμουν και τι είχε συμβεί. Αλλά σε κάποιο σημείο με ρώτησε γιατί συνεχίζω να θέτω τον εαυτό μου σε αυτές τις ακραίες καταστάσεις και γιατί δεν κάνω ένα διάλειμμα. Τη ρώτησα: Κάνει η κατοχή κανένα διάλειμμα;

Ανησυχεί. Όλοι τους ανησυχούν. Είναι οι φίλοι και η οικογένειά μου και είναι λογικό. Είναι φυσιολογικό. Εντούτοις, η άμεση αντίδραση, η πρώτη της σκέψη, ήταν γιατί συνεχίζουμε να ποστάρουμε και να μιλάμε για τον θάνατο ενός Παλαιστίνιου που σκοτώθηκε εν ψυχρώ. Εάν ήταν ένας φίλος μας, εάν ήταν ένας Εβραίος, θα είχε αντιδράσει με τον ίδιο τρόπο; Δεν γνωρίζω, αλλά η ενοχλητική αίσθηση στο στομάχι μου με κάνει να αναρωτιέμαι.

Είμαι μία από τους τυχερούς: οι γονείς μου, ιδιαίτερα ο πατέρας μου, είναι υποστηρικτικοί και, ως ακτιβιστές και οι ίδιοι, έχουν λάβει μέρος σε διαδηλώσεις. Μποϊκοτάρουν τα προϊόντα των εποικισμών και υποστηρίζουν μια παλαιστινιακή οικογένεια από τη Τζενίν που χρειάζεται ιατρική περίθαλψη στο Ισραήλ. Έχουν πληρώσει την εγγύηση για να βγω από τη φυλακή και μου έχουν συμπαρασταθεί σε δύσκολες στιγμές, πάντα ξέρουν πότε να κάνουν πίσω και έχουν εμπιστοσύνη στο γεγονός ότι ξέρω τι κάνω. Είχαμε μόνο ένα μεγάλο τσακωμό σχετικά με τις απόψεις και τις δράσεις μου. Όταν η «flytilla»¹⁰ του Μαΐου του 2011 ήταν καθ'

10. Σ.τ.Μ. Flytilla: νεολογισμός που συνδυάζει το Fly (πετάω) και το

οδόν προς το Ισραήλ, δεν συγκρατήθηκα στον τρόπο που εξέφρασα την υποστήριξή μου. Αλλά, σε μια ασυνήθιστη έκφραση συναισθηματισμού, η μητέρα μου μου είπε ότι θα με πέταγε έξω από το σπίτι εάν έκανα κάτι που «θα απειλούσε την ύπαρξη του Ισραήλ». Έχω γυρίσει σπίτι φτιαγμένη, σκνίπα, πολλές νύχτες δεν έχω γυρίσει καν, χωρίς να τους έχω πει πού βρισκόμουν, και ποτέ δεν είχε αντιδράσει έτσι. Μετά από έναν έντονο διάλογο, ζήτησε συγγνώμη. Ο μόνος λόγος που αναφέρω αυτή τη συγκεκριμένη ιστορία είναι επειδή αυτό είναι ό,τι χειρότερο έχω αντιμετωπίσει στο σπίτι, και μερικές εβδομάδες αργότερα η ίδια παρακολούθησε τη σύλληψή μου επειδή προσπαθούσα να σταματήσω την οικοδόμηση του διαχωριστικού τείχους. Οι μηχανισμοί συναισθηματικής επιβίωσης και ο δεσμός με αυτή τη χώρα είναι η πηγή της παθιασμένης αντίδρασής της. Δεν είναι εθνικίστρια και περιφρονεί την τωρινή κυβέρνηση, αλλά το παίρνει προσωπικά όταν επιτίθεμαι στον Σιωνισμό. Το εκλογικεύει διαχωρίζοντας μεταξύ αυτού που *είναι* και αυτού που *θα έπρεπε να είναι*, «αυτό που συμβαίνει τώρα δεν είναι Σιωνισμός, ιστορικά ο Σιωνισμός σήμαινε...». Βέβαια, για να είμαι δίκαιη, έχω επίσης παρατηρήσει ξεκάθαρα ότι η δική μου πορεία ως ακτιβίστρια είχε επιπτώσεις στους κοντινούς μου ανθρώπους, και δεν είμαι μοναδική σε αυτό. Και

Flotilla (στολιόκος). Έτσι ονομάστηκε η δράση ξένων ακτιβιστών όταν ήρθαν μαζί και αεροπορικώς στο Ισραήλ, δηλώνοντας ανοιχτά πως είναι αλληλέγγυοι στους Παλαιστίνιους, την ίδια περίπου εποχή που άλλοι ετοιμάζονταν για έναν ακόμη από τους Στολιόκους της Ελευθερίας, για να σπάσουν τον αποκλεισμό της Γάζας. Οι περισσότεροι από τους ακτιβιστές συνελήφθησαν και απελάθηκαν.

άλλοι φίλοι που γνωρίζω είχαν την ίδια ιστορία, με την οικογένειά τους να γίνεται πιο ριζοσπαστική, συνειδητοποιημένη και δραστήρια, ως αποτέλεσμα των δικών τους δράσεων. Αλλά αυτή η διαδικασία μοιάζει να συμβαίνει μόνο όταν η οικογένεια ή οι φίλοι είναι ανοικτοί σε αυτό.

Αλλά δεν έχουν όλοι χίπηδες για γονείς. Η φίλη μου η Τομέρ και η οικογένειά της έχουν ξεκάθαρα αντίθετες απόψεις, και έτσι «προσπαθεί να διατηρήσει την ειρήνη στο σπίτι», ώστε να μπορεί να συνεχίσει να κάνει τη δουλειά της ως αλληλέγγυα. Λέει: «Εάν δεν έχω... την υλική υποστήριξη της οικογένειάς μου, δεν μπορώ να κάνω αυτό που κάνω... Ποιο το νόημα να καταστρέψω τα βασικά μου μέσα επιβίωσης;» Αυτό σημαίνει ότι ο ακτιβισμός της παραμένει ένα θέμα ταμπού. Κατά τη διάρκεια της Επιχείρησης Χυτό Μολύβι στη Γάζα, καθόταν με τον πατέρα της όταν ανακοινώθηκε ότι ένα κτίριο του ΟΗΕ είχε γίνει στόχος και σαράντα άνθρωποι είχαν σκοτωθεί. «Δεν είναι αρκετό», σχολίασε εκείνος. «Στην πραγματικότητα είναι ένας πολύ καλός άνθρωπος», λέει. Αλλά «εν θερμώ, αυτός κι εγώ δεν έχουμε πολλά να πούμε».

Γνωρίζω ανθρώπους που ουσιαστικά έχουν αφήσει τις οικογένειές τους και έχουν επιλέξει να μην εμπλέκονται μαζί τους σε τίποτα παραπάνω πέρα από ένα πολύ στοιχειώδες επίπεδο. Γνωρίζω επίσης εκείνους που, όχι από δική τους επιλογή, έχοντας αντιμετωπιστεί ως τόσο διαφορετικοί, νιώθουν ότι δεν μπορούν πια να συνεχίσουν με τη δυναμική της οικογένειας. Τον καιρό που γράφω αυτά, ο θεός μου και η σύζυγός του δεν μου μιλάνε. Σε κάθε τηλεφώνημα, που έχει η μητέρα μου μαζί του, εκείνος αναφέρει την πολιτική μου δραστηριότητα και εκείνη προσπαθεί να του εξηγήσει. Αλ-

λά ως Ισραηλινός που ζει στο εξωτερικό, παγιδευμένος στη σιωνιστική αφήγηση και τις ειδήσεις, ούτε ξέρει ούτε θέλει να ξέρει τι πραγματικά συμβαίνει εδώ. Όπως πολλοί άλλοι, έτσι κι αυτός θα επιτεθεί στην άλλη πλευρά με τρόπο ώστε να αποφύγει να αντιμετωπίσει τον ρόλο μας στη δημιουργία του προβλήματος.

Οι φίλοι και οι συγγενείς μας, που δεν έχουν τις ίδιες απόψεις, είναι με πάρα πολλούς τρόπους αποκομμένοι από τους Παλαιστίνιους και τη στρατιωτική διακυβέρνηση υπό την οποία υποφέρουν. Περνάνε χρόνια «διδασκόμενοι» την απανθρωποποίηση και αποτυγχάνουν να δουν τον προφανή ρατσισμό και τις διακρίσεις στα ίδια τους τα λόγια. Το βλέπω ως μια συλλογική τακτική επιβίωσης. Η αυτο-καταστολή και η άρνηση είναι γι' αυτούς τρόποι να παραμείνουν στα λογικά τους. Η αυτοπροκαλούμενη άγνοια και η αθωότητα είναι γι' αυτούς τρόποι να μη σπάσουν. Έτσι, πώς μπορούμε να έχουμε σχέση σε μια τέτοια συναισθηματική κατάσταση; Πώς μπορούμε να διευκολύνουμε μια διαδικασία «ρήξης», χωρίς να διαρρήξουμε τη σχέση; Μπορούμε ποτέ να τους κάνουμε να έρθουν με το μέρος μας;

Ναι, νομίζω ότι χρειάζεται μια διαδικασία ρήξης. Έχω μια πολύ μικρή ελπίδα ακόμη ότι η εβραϊκή κοινωνία μπορεί να ξυπνήσει από την αποχαύνωση του εθνικισμού και του φόβου και να συνειδητοποιήσει ότι είμαστε εμείς που έχουμε γίνει οι θύτες, δεν είμαστε πια τα θύματα, και να αρχίσουμε να κάνουμε κάτι γι' αυτό ώστε όλοι μας να ζήσουμε σε έναν ασφαλέστερο και καλύτερο κόσμο.

Φίλοι ή εχθροί;

Ένας ακτιβιστής και φίλος μου είπε ότι στον κύκλο των φίλων του από το σπίτι θεωρείται ότι είναι ριζοσπάστης αριστερός – μόνο που δεν ξέρουν ούτε τα μισά. Μοιράζετε τις απόψεις του μαζί τους, αλλά όχι τις δράσεις του. Δεν ξέρουν ότι πηγαίνει σε διαδηλώσεις κάθε Παρασκευή ή ότι συγκεντρώνει χρήματα. Τον πίεσα, ρωτώντας εάν αισθάνεται ότι κρύβει ένα μέρος του εαυτού του από αυτούς ή ακόμη κι ότι τους λέει ψέματα. Είπε: «Προτιμώ να τους κρατήσω ως φίλους παρά να τους χάσω ως εχθρούς». Τον πίεσα και σ' αυτό, περίεργη να μάθω εάν ένιωθε ότι χάνουν που γνωρίζουν μόνο ένα μέρος του – ένα είδος «ψέματος διά της παράλειψης», όπου η διατήρηση της ειρήνης υπερισχύει. Αλλά το ίδιο συμβαίνει και σε μένα. Οι κοντινότεροι και πιο αγαπημένοι δεν έχουν ιδέα του πόσο μπλεγμένη είμαι στο κίνημα για μποϊκοτάζ, απόσυρση των επενδύσεων και κυρώσεις, γιατί ξέρω τι είδους αντιδράσεις θα προκαλούσε. Φαίνεται ότι μας μένουν τρεις επιλογές: Να κρατήσουμε τους φίλους μας και να λέμε ψέματα, να πούμε την αλήθεια και να τους χάσουμε ή να πούμε την αλήθεια και να ελπίσουμε ότι μια μέρα θα πειστούν.

Οι ιστότοποι κοινωνικής δικτύωσης είναι άλλο πράγμα. Εκεί φιλτράρω τον εαυτό μου. Έχω μια λίστα περίπου εκατό ανθρώπων που βλέπουν ό,τι ποστάρω και συζητώ. Οι υπόλοιποι βλέπουν κάτι διαφορετικό. Γιατί το κάνω αυτό; Επειδή δεν μπορώ να αντιμετωπίσω τις ρατσιστικές, εξευτελιστικές, αδαείς αντιδράσεις του κόσμου. Έτσι, δεν αποκαλύπτω στους κοντινότερους φίλους μου όλα όσα κάνω. Έγινε ευκολότερο το να μην το λέω. Προσπάθησα να τους μιλήσω πολιτικά, αλλά πηγαίνουν τη συζήτηση στις πιθανές,

αρνητικές επιπτώσεις που θα μπορούσε να έχει η συμμετοχή στις εβδομαδιαίες διαδηλώσεις, μπερδεύοντάς το με το γεγονός ότι νοιάζονται για μένα. Μου λένε πως είμαι εξτρεμίστρια, ενώ εγώ λέω ριζοσπαστική. Μου λένε ότι μιλάω με συνθήματα, ενώ εγώ τους λέω τι σκέφτομαι. Μου λένε πως δεν είμαι από εδώ, τους λέω ότι αυτό είναι το σπίτι μου.

Παρ' όλα αυτά, η δυναμική πράγματι αλλάζει. Ακόμη και τώρα, ενόσω γράφω και κάνω έρευνα γι' αυτό το κείμενο, οι σχέσεις μου με τους στενότερούς μου φίλους έχουν εξελιχθεί. Αυτολογοκρίνομαι ολοένα και λιγότερο. Οικογένεια και φίλοι έρχονται σε εμένα με ιστορίες που έχουν ακούσει και τους λέω τι είδα και τι βίωσα, για την επέκταση των επικοινωνιών και τη βιαιότητα των αντιδράσεων του ισραηλινού στρατού στις διαδηλώσεις. Η δουλειά μου τώρα σημαίνει ότι η υποστήριξη του παλαιστινιακού λαϊκού αγώνα και η πάλη ενάντια στην κατοχή έχουν γίνει αναπόσπαστα μέρη της ζωής μου, και αν κάποιος πρόκειται να είναι ένα στενό κομμάτι της ζωής μου, τότε θα εκτεθεί σε αυτές τις πλευρές της.

Ο λόγος στις συζητήσεις μας, όπως και οι σχέσεις μας, δεν είναι ούτε καθορισμένος ούτε στατικός. Ένας φίλος μου προτείνει μια αλλαγή τακτικής. «Ίσως θα πρέπει απλά να συμφωνήσουμε μαζί τους, να τους πούμε ότι έχουν δίκιο! Και μετά να τους καλέσουμε να πάμε έξω». Να τους καλέσουμε σε μια διαδήλωση, σε ένα χωριό στη Δυτική Όχθη. Να τους καλέσουμε να συναντήσουν έναν άνθρωπο του οποίου το σπίτι έχει περικυκλωθεί από έναν φράχτη επειδή αρνείται να μετακινηθεί από εκεί που χτίζεται το τείχος. Να τους καλέσουμε να συναντήσουν Παλαιστίνιους αγρότες που τους κλέβουν τη γη και τους ξεριζώνουν τα ελαιόδεντρα. Κάποιοι φτάνουν στο σημείο να μετατρέψουν τα ίδια

τους τα γενέθλια σε μια πολιτική πράξη, κάνοντας μια περιήγηση σε ένα άλσος που κάποτε ήταν ένα παλαιστινιακό χωριό. Κι έπειτα υπάρχουν φορές που ερχόμαστε στις οικογένειες ή τους φίλους μας εκφράζοντας εξάντληση, λύπη και οργή, και μας λένε «Ε, τότε σταμάτα να πηγαίνεις, σταμάτα να το κάνεις». Υπάρχει ένα όριο στο πόσες φορές μπορείς να εξηγήσεις ότι αυτό δεν είναι λύση, ότι το να μην πηγαίνεις και να μη στέκεσαι αλληλέγγυος δεν είναι επιλογή. Οπότε απλά σταματάς να εξηγείς.

Υποχρέωση να συζητάμε;

Στις διαδηλώσεις είμαστε εκεί ως αλληλέγγυοι, απλά και καθαρά. Είμαστε εκεί υποστηρίζοντας το αντικατοχικό κίνημα· δεν θέτουμε την ατζέντα. Αλλά τι συμβαίνει όταν δεν είμαστε σε μια διαδήλωση ή μια δράση αλληλεγγύης στην Παλαιστίνη; Όταν δεν είναι μια Παρασκευή έξω στα κατεχόμενα εδάφη; Σύμφωνα με κάποιους, μπορούμε, και άρα πρέπει, να μιλάμε στην ισραηλινή κοινωνία, στους φίλους και την οικογένειά μας, που μπορεί να πολεμούν ή όχι στις ισραηλινές ένοπλες δυνάμεις, να ζουν σε έναν εποικισμό ή να κρύβουν το κεφάλι τους μέσα στην άμμο.

Για παράδειγμα, όταν μας ανακρίνουν ή στεκόμαστε απέναντι σε στρατιώτες ή αστυνομικούς, αυτοί είναι άνθρωποι που μπορεί να γνωρίζουμε – συγγενείς, συγγενείς φίλων, φίλοι, ή φίλοι φίλων. Θα μπορούσαμε να στεκόμαστε εκεί και να τους μιλάμε, να τους κάνουμε ερωτήσεις, μερικές φορές ακόμη και να τους φωνάζουμε, παρόλο που δεν επιτρέπεται να απαντήσουν (αν και κάποιες φορές το κάνουν). Παρ' όλα αυτά, γενικά, δεν μπορεί να υπάρξει επικοινωνία μεταξύ μας. Όταν καθόμαστε για ανάκριση, μετά από μια σύλ-

ληψη, μερικές φορές αυτός που ανακρίνει θα δοκιμάσει μια νέα, φιλική τακτική, λέγοντάς σου ότι η ανάκριση τελειώσε και ότι «απλά θέλει να μάθει γιατί το κάνεις αυτό». Εγώ, όπως και άλλοι, τους λέμε το ίδιο πράγμα: «Θες να μάθεις; Τότε πάμε έξω για έναν καφέ ή μια μπύρα, αλλά όσο βρισκόμαστε σε αυτή τη θέση, με εσένα να ανακρίνεις και εμένα να ανακρίνομαι, διατηρώ το δικαίωμά μου να σιωπώ».

Έχουμε ευθύνη ή υποχρέωση, ως συνειδητοποιημένοι Ισραηλινοί, να μιλάμε, να πείθουμε, να συζητάμε με την ισραηλινή κοινωνία; Είμαστε προνομιούχοι που είμαστε Εβραίοι και κατά κύριο λόγο της μεσαίας τάξης, και όσο κι αν απεχθανόμαστε να το παραδεχτούμε, μιλάμε την ίδια γλώσσα και έχουμε παρόμοια κουλτούρα με τους φίλους και τους συγγενείς που δεν έχουν τις ίδιες απόψεις. Κάποιοι νιώθουν ότι θα πρέπει να μιλάμε σε άλλους Ισραηλινούς όσο το δυνατόν περισσότερο, όσο δεν έχουμε σκοτωθεί ή φιμωθεί εντελώς. Μπορούν να μας ακούσουν. Μιλάμε την ίδια γλώσσα, ντυνόμαστε παρόμοια και έχουμε μεγαλώσει μαζί. Εντούτοις, η πλειονότητα εκείνων με τους οποίους μιλάω δίνουν παρόμοιες απαντήσεις. Πρώτον, δεν υπάρχει ιδιαίτερη ελπίδα ότι η ισραηλινή κοινωνία θα αλλάξει ποτέ τον λόγο της, ο οποίος βασίζεται στον φόβο και την προπαγάνδα, ιδιαίτερα ενόψει των ολοένα και περισσότερο δεξιών και θρησκοευτικών πολιτικών της κυβέρνησης. Δεύτερον, υπάρχουν οι πνευματικοί και συναισθηματικοί περιορισμοί που δημιουργούνται καθώς αντιμετωπίζουμε τις σκληρές και δύσκολες αντιδράσεις, τις οποίες συχνά δεχόμαστε. Ο καθένας μας έχει και ορίζει τα δικά του όρια, και κάποιοι δεν αισθάνονται την ανάγκη, ούτε έχουν την ικανότητα, να θέτουν τους εαυτούς τους στη δοκιμασία μιας συναισθηματικά φορτισμένης συζήτησης.

Υπήρξε, επίσης, και μια απάντηση που έδωσε ένας ακτιβιστής, την οποία ασπάζομαι και με την οποία πιστεύω ότι πολλοί από εμάς θα ταυτίζονταν. Ο Γιόνι μου είπε ότι μια μέρα, σε μια ιδιαίτερος βίαιη διαδήλωση, ένα ζευγάρι Παλαιστίνιων ακτιβιστών τον πλησίασε και τον ρώτησε γιατί ήταν εκεί αντί να μιλά σε ανθρώπους στο Τελ Αβίβ γι' αυτό που συνέβαινε. Ο Γιόνι μου είπε: «Το γεγονός ότι θεωρούμαι εξτρεμιστής, είχε κάνει τα πράγματα πιο δύσκολα στο να τα συζητήσω». Ένωθε ότι ήταν πιο αποτελεσματικός στην αρχή της πορείας του, όταν εκείνος και οι φίλοι του μιλούσαν την ίδια γλώσσα και μπορούσαν ευκολότερα να ταυτιστούν μαζί του. Είχα μια παρόμοια εμπειρία καθώς επέστρεφα στο φορτηγάκι, μετά από μία από τις διαδηλώσεις στη Δυτική Όχθη. Ένας ντόπιος, Παλαιστίνιος αγρότης με σταμάτησε και με ρώτησε, με ωμό τρόπο, τι έκανα εκεί πέρα. Γιατί, για παράδειγμα, δεν ήμουν στο Τελ Αβίβ να μιλάω σε Ισραηλινούς ή να διαδηλώνω έξω από την Κνεσέτ ή την πρωθυπουργική κατοικία. Δεν είχα μια αξιοπρεπή απάντηση να του δώσω, αλλά δεν ξαναπήγα σε άλλη διαδήλωση επί τρία χρόνια, ούτε όμως ήρθα αντιμέτωπη με την ισραηλινή κοινωνία. Απλά έφυγα από τη χώρα. Μια φίλη, η Ιλά, μου εξήγησε, όταν τη ρώτησα γι' αυτό: «Είναι μια υποχρέωση να αντιστεκόμαστε, να πολεμάμε την κατοχή και να στεκόμαστε αλληλέγγυοι· είναι θέμα αρχών. Αλλά το να μιλάμε σε Εβραίους και να αντιμετωπίζουμε τους Ισραηλινούς είναι μια μέθοδος – μία που επιλέγεις, όπως οποιαδήποτε άλλη».

Έτσι, εδώ είναι το ζήτημα: Παλαιστίνιοι σύντροφοι μάς ζητάνε να δείξουμε την αλληλεγγύη μας μιλώντας σε Ισραηλινούς· θεωρούν ότι έχει πολιτική αξία. Εάν η αντίληψή μας είναι ότι αυτός είναι ο δικός τους αγώνας, τον οποίο

υποστηρίζουμε, τότε είναι σημαντικό εμείς, ως Ισραηλινοί ακτιβιστές, να αντιμετωπίσουμε τα ζητήματα που εγείρουν οι Παλαιστίνιοι σύντροφοί μας, και, ίσως, να λάβουμε υπόψη αυτό το κάλεσμα.

Τελικά, ο καθένας μας κάνει ό,τι μπορεί, με βάση τις δυνατότητές του. Είναι κατανοητό ότι όταν έχεις απομονωθεί από την πλειονότητα της κοινωνίας και όταν κάθε συζήτηση μετατρέπεται σε μια συναισθηματικά εξαντλητική και αρκετά φορτισμένη λογομαχία, οι άνθρωποι να τα παράνε.

Συνειδητοποιώντας και συμπεραίνοντας

Είναι ξεκάθαρη η δυσκολία του ζητήματος αλλά και ένα φιλόδοξο θέμα για να ασχοληθεί κανείς. Αυτό το κείμενο δεν βασίζεται σε ακαδημαϊκές σπουδές ή βιβλία που έχω διαβάσει. Μιλά για τις εμπειρίες των ανθρώπων, σε μια μικρή προσπάθεια να αναδείξουμε μια εικόνα των ζών μας εδώ.

Το περιβάλλον μας, οι σχέσεις μας και ο λόγος που χρησιμοποιούμε είναι δυναμικά. Καθώς περνά ο καιρός, έχω μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση για τις απόψεις μου και τον ρόλο που έχω στον κόσμο, ιδιαίτερα εδώ στην Παλαιστίνη/Ισραήλ. Η εμπιστοσύνη και η ήρεμη πεποίθηση ότι δίνω τον καλό αγώνα, σημαίνει πως μπορώ να έχω συμπόνια και όχι μόνο πάθος, κατανόηση και όχι οργή, όταν μιλώ με τους φίλους και την οικογένειά μου. Αυτή είναι η προσέγγιση που θα προσπαθήσω να χρησιμοποιήσω στις προσωπικές μου σχέσεις. Τα γεγονότα και οι εμπειρίες δεν αλλάζουν· το μόνο που βελτιώνεται και εξελίσσεται είναι ο τρόπος που τα συσχετίζω με τους άλλους. Θυμάμαι καθαρά τη μέρα που ο πατέρας μου άρχισε να χρησιμοποιεί τη λέξη «απαρτχάιντ» για να περι-

γράφει την πραγματικότητα εδώ, χωρίς φόβο. Ακόμη κι αν τα πράγματα προχωρούν λίγο μονάχα, είναι πολύ σημαντικό.

Πράγματι, αναρωτιέμαι τι με κάνει διαφορετικό από αυτούς. Εάν είναι τόσο περίεργοι, γιατί δεν έρχονται να δουν τι συμβαίνει με τα ίδια τους τα μάτια; Δεν έχω ικανοποιητική απάντηση, αλλά αυτές οι ερωτήσεις απασχολούν τη σκέψη μου. Πώς εξηγεί κανείς ότι, εξαιτίας των παραβιάσεων βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των περιορισμών στη μετακίνηση, της κραυγαλέας κλοπής γης και των παραβιάσεων του διεθνούς δικαίου, η αλληλεγγύη μας εδράζεται σε μια βαθιά πεποίθηση για το τι είναι σωστό και τι είναι λάθος; Η συγκατάβαση είναι απλά αδύνατη. Αυτό είναι κάτι που ενώνει όλους όσους έχουμε τις ίδιες απόψεις. Δεν χρειάζεται να υπερασπιστούμε, να επιχειρηματολογήσουμε ή να εξηγήσουμε ο ένας στον άλλο γιατί κάνουμε αυτό που κάνουμε. Είναι ξεκάθαρο σε εμάς το γιατί.

Ίσως οι επιτυχημένες σχέσεις με φίλους και συγγενείς, που δεν έχουν τις ίδιες απόψεις, είναι ένα είδος εξέγερσης από μόνη της – μια εξέγερση ενάντια στην ιδέα ότι δεν μπορούμε να έχουμε αντίθετες απόψεις και, παρ' όλα αυτά, να έχουμε και υγιείς σχέσεις. Οι ακτιβιστές σύντροφοί μου, οι στενοί μου έμπιστοι, η οικογένεια και οι φίλοι μου, που δεν έχουν τις ίδιες απόψεις, είναι όλοι τους μέρος της κοινότητάς μου. Είναι το δίκτυο υποστήριξής μου, μέσα στο οποίο μπορώ να λειτουργήσω ως καλύτερη ακτιβίστρια. Αντλώ δύναμη από την υποστήριξή τους. Δεν θα μπορούσα να κάνω ό,τι κάνω χωρίς αυτούς.

Ρουθ Έντμοντς

Ένας άλλος τόπος

Αυτό το κείμενο είναι ταυτόχρονα προσωπικό και πολιτικό, και μέσα από αυτό θέλω να συνοψίσω τις σκέψεις μου από έναν περίπου χρόνο εντατικής δραστηριότητας στους Αναρχικούς Εναντία στο Τείχος. Η δραστηριότητα της ομάδας επηρέασε τη ζωή μου, την ταυτότητά μου, τους χώρους της προσωπικής και πολιτικής μου δραστηριότητας και τον τρόπο που τα αντιλαμβάνομαι. Τώρα, καθώς γράφω αυτό το κείμενο, κοιτάζω πίσω και αναρωτιέμαι σε ποιο σημείο στον χρόνο και τον χώρο πάρθηκε η απόφαση μέσα στην καρδιά μου «να γίνω ακτιβιστής», με έναν ριζοσπαστικό τρόπο, σε χώρους που μέχρι τότε τους αντιλαμβανόμουν ως «μακρινούς», «απειλητικούς» και «επικίνδυνους» στο μυαλό μου, και με ανθρώπους που πριν από έναν χρόνο δεν τους γνώριζα καθόλου, ή τους γνώριζα μόνο επιφανειακά. Προσπαθώ εδώ να βάλω λίγη τάξη στις τεράστιες εμπειρίες που είχα τον τελευταίο χρόνο και να τις θέσω σε μια συνεκτική αφήγηση στον χώρο και τον χρόνο. Είναι, ίσως, μια προσωπική-χωρική αυτοβιογραφία ξεπεράσματος των ορίων και ακτιβισμού.

Πώς έγινα ακτιβιστής

Τον Δεκέμβριο του 2008, ο ισραηλινός στρατός ξεκίνησε την Επιχείρηση Χυτό Μολύβι, έναν πόλεμο εναντίον του άμαχου πληθυσμού στη Λωρίδα της Γάζας, στον οποίο περισσότεροι από χίλιοι άμαχοι σκοτώθηκαν, ανάμεσά τους εκατοντάδες παιδιά. Στο τέλος του Μαΐου του 2010, ο διάσημος στολίσκος πήρε τον δρόμο προς τη Γάζα με σκοπό να σπάσει την πολιορκία. Η επίθεση του στρατού σε ένα από τα πλοία κατέληξε στη δολοφονία εννέα Τούρκων ακτιβιστών,¹¹ μαζί με ένα κύμα ψευτο-πατριωτικής υποστήριξης προς τον στρατό και την εγκληματική ισραηλινή πολιτική, τόσο στα μέσα όσο και στον ισραηλινό δημόσιο λόγο. Αντιτάχθηκα στην πολιορκία της Γάζας εξοργισμένος με την Επιχείρηση Χυτό Μολύβι και ένωσα ναυτία και ανδία με τον δημόσιο λόγο μετά τον στολίσκο. Παρ' όλα αυτά, αρκέστηκα στο να ποστάρω σχόλια και στάτους στο Facebook και να συμμετάσχω μία φορά σε μια διαδήλωση μπροστά στο Υπουργείο Άμυνας στο Τελ Αβίβ, αλλά και πάλι ένωσα ότι δεν έκανα αρκετά. Ήξερα ότι ήταν εφικτό να κάνω περισσότερα, αλλά δεν ήξερα ακριβώς τι. Φοβόμουν να πάω στο Μπιλαΐντο χωριό έμοιαζε μακρινό στο μυαλό μου, απειλητικό και τρομακτικό, αλλά άκουσα για τις διαδηλώσεις στο Σείχ Ζαράχ στην Ανατολική Ιερουσαλήμ. Εκείνη την εποχή οι διαδηλώσεις στο Σείχ Ζαράχ συνεχίζονταν επί έναν χρόνο περίπου, ως διαμαρτυρία στις εξώσεις των Παλαιστινίων κατοίκων από τα σπίτια τους. Αποφάσισα να πάω εκεί με μια φίλη μου, μια Παρασκευή απόγευμα στις αρχές του 2011. Αυτό ήταν το πρώτο μου πραγματικό πέρασμα συνόρων, μία

11. Σ.τ.Μ. Άλλος ένας κατέληξε μετά από χρόνια σε κόμα.

διαδήλωση σε μία παλαιστινιακή γειτονιά στην Ανατολική Ιερουσαλήμ, στην οποία Εβραίοι και Άραβες συμμετείχαν μαζί.

Στεκόμασταν εκεί, στην άκρη του δρόμου που διασχίζει το Σείχ Ζαράχ, κρατώντας πλακάτ και επαναλαμβάνοντας τα συνθήματα που ένας άλλος διαδηλωτής φώναζε δυνατά, μέσα από ένα megάφωνο, στα εβραϊκά και τα αραβικά: «Από το Σείχ Ζαράχ στο Μπιλαΐν λευτεριά, λευτεριά στην Παλαιστίνη», «Αστυνομία και συνοριοφυλακή, έξω από το Σείχ Ζαράχ τώρα», και άλλα. Αλλά ένα σύνθημα, το οποίο επαναλαμβανόταν με μικρές παραλλαγές, τράβηξε την προσοχή μου με ιδιαίτερο τρόπο: «Σείχ Ζαράχ μην απελπίζεσαι, θα σταματήσουμε την κατοχή». Αυτό το σύνθημα επαναλαμβανόταν κάθε φορά με ένα νέο τοπωνύμιο – τη μια Μπιλαΐν, την άλλη Μαάσρα, την άλλη Μπέιτ Ούμαρ, την άλλη Νααλίν και την άλλη Νάμπι Σάλεχ.

Καθώς καθόμουν στο λεωφορείο με τη φίλη μου, στον γυρισμό προς το Τελ Αβίβ, της ανέφερα ότι είχα ακούσει για τις διαδηλώσεις στο Μπιλαΐν και επίσης είχα ακούσει κάτι για το Νααλίν, αλλά δεν ήξερα τα άλλα τοπωνύμια που άκουσα στη διαδήλωση. Σημείωσα τα ονόματα και τα μέρη στο σημειωματάριό μου και, όταν γύρισα σπίτι, αμέσως τσέκαρα το ένα όνομα μετά το άλλο στο Google. Έμεινα έκπληκτος ανακαλύπτοντας ότι, πράγματι, σε όλα αυτά τα χωριά, επί μήνες και χρόνια, Ισραηλινοί υποστηρικτές –κυρίως από την ομάδα των Αναρχικών Ενάντια στο Τείχος– πήγαιναν μαζί με τους Παλαιστίνιους διαδηλωτές. Ανακάλυψα πως, παρ' ότι συνήθως διαβάζω την εφημερίδα καθημερινά (μια ισραηλινή εφημερίδα στα εβραϊκά βέβαια), και είμαι γενικά γνώστης των διεθνών ειδήσεων, της πολιτικής και του πο-

λιτισμού, στην πραγματικότητα δεν γνώριζα τι συνέβαινε σε απόσταση μιας ώρας με το αυτοκίνητο από το ίδιο μου το σπίτι. Ταραγμένος από αυτές τις αποκαλύψεις, αποφάσισα ότι έπρεπε να πάω σε αυτές τις διαδηλώσεις και να τις δω με τα ίδια μου τα μάτια.

Μέσα σε μια εβδομάδα είχα συμμετάσχει σε μια διαδήλωση στη Μαάσρα. Ήταν η πρώτη διαδήλωση που παρευρισκόμουν, την οποία είχαν οργανώσει Παλαιστίνιοι και στην οποία οι περισσότεροι συμμετέχοντες ήταν Παλαιστίνιοι. Για πρώτη φορά στη ζωή μου στεκόμουν απέναντι σε Ισραηλινούς στρατιώτες, μαζί με Παλαιστίνιους διαδηλωτές. Αυτό ήταν μια συγκλονιστική εμπειρία, από τις παλαιστινιακές σημαίες που κρατούσαν κάποιοι από τους συμμετέχοντες μέχρι τα κάνιστρα δακρυγόνου που χρησιμοποίησαν οι στρατιώτες για να διαλύσουν τη διαδήλωση. Παρ' όλα αυτά, την επόμενη εβδομάδα πήγα στο Μπέιτ Ούμαρ και την επόμενη στο Μπλαιϊν. Πήρε λίγο παραπάνω καιρό για το Νάμπι Σάλεχ και το Νααλίν, αλλά τελικά πήγα και σ' εκείνα τα χωριά.

Από εκείνη τη στιγμή μπορώ να πω με βεβαιότητα ότι άλλαξε η ζωή μου. Αυτή η αλλαγή αντικατοπτρίστηκε στο πώς άρχισα να «περνάω» τις Παρασκευές μου. Σταμάτησα να τις περνάω χαλαρώνοντας στο Τελ Αβίβ με φίλους στο σπίτι ή σε καφετέριες, όπως έκανα πριν από εκείνο το σημείο, και άρχισα να περνάω τις Παρασκευές σε διαδηλώσεις στη Δυτική Όχθη, κάθε εβδομάδα σε ένα διαφορετικό χωριό. Η αλλαγή δεν ήταν απλά χωρική-γεωγραφική· ήταν, επίσης, κοινωνική και πολιτισμική. Είχε να κάνει με τον κόσμο με τον οποίο ταξίδευα για τις διαδηλώσεις, με τους Παλαιστίνιους που συναντούσα στα κατεχόμενα χωριά και με την έκθεσή μου στην κουλτούρα και τη γλώσσα αυτών των Πα-

λαιστίνιων. Η αλλαγή ήταν επίσης, και κυρίως, μια αλλαγή συνείδησης: Ένωσα σαν να είχα διαβεί ένα σύνορο που δεν ήταν απλά υλικό ή κοινωνικοπολιτισμικό, αλλά και ένα σύνορο συνείδησης και αντίληψης – αφήνοντας πίσω ένα μεγάλο μέρος της προηγούμενης ζωής μου.

Ένα από τα πράγματα που αντιλήφθηκα άμεσα από αυτή τη δραστική μεταλλαγή ήταν η κατανόηση ότι κάτι μεγάλο υπήρχε για αρκετό καιρό και σε μικρή απόσταση από το Τελ Αβίβ, χωρίς να το γνωρίζω. Αυτό μου κόστισε πολλές σουβλιές στη συνείδησή μου, για να μην αναφερθώ σε αισθήματα ενοχής και ντροπής. Κατάλαβα ότι δεν ήμουν ο πρώτος (και ούτε ο τελευταίος) που ένιωθα έτσι. Ήταν από μόνο του το πέρασμα ενός συνόρου – ενός συμβολικού συνόρου που χώριζε το καλό από το κακό, το απαγορευμένο από το επιτρεπόμενο, τον εχθρό από το σύμμαχο. Τόποι που θεωρούσα επικίνδυνους γρήγορα έγιναν χώροι μέσα στους οποίους ένιωθα μεγάλη άνεση. Άνθρωποι τους οποίους επί χρόνια αντιλαμβανόμουν ως απειλή, τώρα γίνονταν σύντροφοι και σύμμαχοι, των οποίων τα χωριά και τα σπίτια επισκεπτόμουν σε εβδομαδιαία βάση. Ο Ούρι Ντέιβις το περιγράφει ωραία στην πολιτική του αυτοβιογραφία *Crossing the Border* (Διαβαίνοντας τα Σύνορα), όπου συζητά τη στιγμή που αναγνώρισε τους Παλαιστίνιους ως συμμάχους και όχι ως εχθρούς: «Το σοκ της εμπειρίας σε αυτή την ενόραση ήταν, μέσα στο μυαλό μου, σαν ένας κεραυνός ή μια έκρηξη χειροβομβίδας στο κεφάλι μου. Και από αυτή την ενόραση ξεπήδησε ένα συμπέρασμα που δεν μπορούσα να αποφύγω, αδιαμφισβήτητο στην αξία του, αναγκαστικό στη λογική του: Τα σύνορα θα πρέπει να τα διασχίσουμε στην πράξη... Από εδώ και στο εξής μόνο μία δράση είναι η

σωστή: Να πηγαίνω το σώμα μου εκεί που είναι η συνείδησή μου». ¹² Ένωσα, επίσης, ότι τα σύνορα θα πρέπει να τα διασχίσουμε στην πράξη, σωματικά, κοινωνικά και συνειδητά, και ότι οι διαδηλώσεις ήταν για μένα ο κύριος τρόπος να πάω το σώμα μου εκεί που ήταν η συνείδησή μου. Καθώς ανακάλυψα το Νάμπι Σάλεχ, το σώμα μου θα ήταν ένα από τα κύρια μέρη στο οποίο θα ένιωθα το τίμημα και τη δυσκολία αυτής της δράσης.

Σώμα και ταυτότητα

Οι διαδηλώσεις στο χωριό Νάμπι Σάλεχ, περίπου δώδεκα χιλιόμετρα δυτικά της Ραμάλας, ξεκίνησαν πριν από δύο χρόνια όταν νεαροί από τον κοντινό εποικισμό Χαλαμής απαλλοτρίωσαν μια πηγή που βρίσκεται στη γη του χωριού.

Για αρκετό καιρό, από τη στιγμή που άρχισα να πηγαίνω σε διαδηλώσεις στα κατεχόμενα εδάφη, απέφευγα ακόμη να πάω σε διαδηλώσεις στο Νάμπι Σάλεχ. Οι φίλοι μου μου εξήγησαν ότι η κατάσταση στο Νάμπι Σάλεχ δεν ήταν εύκολη, οι διαδηλώσεις ήταν εξαιρετικά βίαιες, ο κίνδυνος σύλληψης μεγάλος, και γενικά «είναι προτιμότερο να αποκτήσεις εμπειρία σε άλλα μέρη πριν πας στο Νάμπι Σάλεχ». Μια χειμωνιάτικη Παρασκευή, με κρύο και βροχή, αποφάσισα τελικά ότι είχα αρκετή εμπειρία και πήγα μαζί με μια χούφτα αφοσιωμένους ακτιβιστές που κατευθύνονταν εκεί. Αφήσαμε το αυτοκίνητο στο κοντινό χωριό Μπέιτ Ρίμα,

12. Uri Davis, *Crossing the Border: An Autobiography of an Anti-Zionist Palestinian Jew*, Brirut Publication, Tel Aviv 1994, σελ. 72. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. επίσης Idan Landau, «Nabi Saleh: Zero Tolerance to Nonviolent Protest», Απρίλιος 2011, <http://idanlandau.com>

επειδή ο στρατός συνήθιζε να κλείνει και να περικυκλώνει όλες τις εισόδους στο Νάμπι Σάλεχ κάθε Παρασκευή, με σκοπό να εμποδίσει τους υποστηρικτές και τους διαδηλωτές να συμμετάσχουν στις διαμαρτυρίες. Από τη Μπέιτ Ρίμα έπρεπε να κατεβούμε προς την κοιλάδα κάτω από το Νάμπι Σάλεχ και από εκεί να ανεβούμε το βουνό, αποφεύγοντας τους στρατιώτες που περιπολούσαν, και να μπούμε στο χωριό – περίπου μιάμιση ώρα με γρήγορο περπάτημα. Στην πλαγιά του βουνού, σκαρφαλώνοντας σε βράχους γλιστερούς από τη βροχή, βρέθηκα καλυμμένος από λάσπη και αναγκάστηκα να σταματήσω για να πάρω ανάσες. Μας έγινε φανερό ότι ήταν, το λιγότερο, απαιτητικό σωματικά να συμμετάσχεις σε μια διαδήλωση στο Νάμπι Σάλεχ. Όταν φτάσαμε στο χωριό και ξεκίνησε η διαδήλωση, έγινε ξεκάθαρο πως το βουνό ήταν μόνο η αρχή.

Η διαδήλωση ξεκίνησε με μια πορεία από το κέντρο του μικρού χωριού στον ταπεινό κεντρικό δρόμο που οδηγεί κάτω στον δρόμο από τον οποίο έρχεσαι στο χωριό. Δεν καταφέραμε να περπατήσουμε πάνω από δέκα μέτρα, όταν ένα μπαράζ από κάνιστρα δακρυγόνων άρχισαν να πέφτουν από τον ουρανό προς την κατεύθυνσή μας. Πνιγόμασταν από τα χημικά ενώ προσπαθούσαμε ταυτόχρονα να προστατεύσουμε τα κεφάλια και τα σώματά μας.¹³ Μετά από μερικά λεπτά, επιστρέψαμε στον δρόμο και συνεχίσαμε την πορεία

13. Χτυπήματα από δακρυγόνα είχαν ήδη προκαλέσει πολλούς τραυματισμούς, ακόμη και θανάτους, διαδηλωτών στα κατεχόμενα εδάφη – πιο πρόσφατα του Μούσταφα Ταμίμι, που σκοτώθηκε τον Δεκέμβριο του 2011 από το χτύπημα κάνιστρου δακρυγόνου, το οποίο ρίχτηκε απευθείας στο κεφάλι του.

προς το σταυροδρόμι, στην είσοδο του χωριού, όπου συναντήσαμε άλλο ένα μπαράζ χημικών, συνοδευόμενων από πυροβολισμούς μεταλλικών σφαιρών με λαστιχένια επικάλυψη. Αυτό μας έκανε να τρέξουμε μέσα στο χωριό καθώς και σε σπίτια δίπλα στον δρόμο. Πνιγόμασταν, τα μάτια μας ήταν κατακόκκινα, βήχαμε και κλαίγαμε, και κάποιοι από εμάς μπήκαμε σε ένα από τα σπίτια. Η γυναίκα που ζούσε εκεί μας έφερε κρεμμύδια (η μυρωδιά του κρεμμυδιού κάπως εξουδετερώνει την επίδραση του δακρυγόνου) και ζεστό τσάι, κι έτσι καθίσαμε για λίγο πριν επιστρέψουμε έξω στη διαδήλωση.

Δεν ήταν η πρώτη μου επίσκεψη σε σπίτι Παλαιστινίων, αλλά σίγουρα ήταν η πρώτη φορά που ορμούσα σε ένα σπίτι του οποίου τους ιδιοκτήτες δεν γνώριζα. Τη σωματική εμπειρία και τον φόβο για αυτό που συνέβαινε έξω τα μοιραζόμασταν όλοι, Παλαιστίνιοι και Εβραίοι Ισραηλινοί, και έτσι, σε μεγάλο βαθμό, χαλάρωναν οι διαφορές μεταξύ μας. Τα σύνορα που έχουν τεθεί ανάμεσά μας ξεπεράστηκαν μέσα σε λίγα λεπτά από την έναρξη της διαδήλωσης. Αλλά ξεπεράστηκαν και άλλα σύνορα – αυτά ανάμεσα σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους, ανάμεσα στο σπίτι και το έξω, ανάμεσα σε ασφαλείς και επικίνδυνους χώρους. Για πρώτη φορά στη ζωή μου ένιωθα πιο ασφαλής μέσα σε ένα παλαιστινιακό σπίτι απ' ό,τι έξω με τους στρατιώτες του ίδιου στρατού στον οποίο κι εγώ είχα υπηρετήσει. Το παλαιστινιακό σπίτι που μπήκα μετατράπηκε αμέσως σε έναν χώρο που δημιουργούσε και ενίσχυε την αλληλεγγύη. Αργότερα, την ίδια μέρα, συνειδητοποίησα ότι τα δακρυγόνα και η σωματική προσπάθεια δεν ήταν οι μόνες σωματικές απαιτήσεις για αυτό το είδος ακτιβισμού.

Την ίδια μέρα, ένα κάνιστρο δακρυγόνου, το οποίο είχε πυροβολήσει με όπλο ο ισραηλινός στρατός, τραυμάτισε ένα από τα παιδιά του χωριού. Το νεαρό αγόρι μεταφέρθηκε γρήγορα στην αυλή και κάποιοι εκπαιδευμένοι άνθρωποι του έδωσαν τις πρώτες βοήθειες, μέχρι που ήρθε ένα ασθενοφόρο και το μετέφερε στο νοσοκομείο. Η σκηνή με το παιδί να κλαίει από τον πόνο, ανήμπορο να τρέξει εγκαίρως και να αποφύγει αυτό τον βαρύ τραυματισμό, δεν έβγαине από το μυαλό μου.¹⁴ Με τη μία αντιλήφθηκα βαθιά αυτό που ήξερα ήδη από πριν: Κάθε λεπτό αυτών των διαδηλώσεων συνοδεύεται από έναν πραγματικό, απτό κίνδυνο σωματικού τραυματισμού ή ακόμη και θανάτου. Μέσα σε μια στιγμή ο χώρος έγινε επικίνδυνος, αλλά, πέρα από τον κίνδυνο, ήταν επίσης ένας χώρος ευκαιριών – ευκαιριών να συναντήσεις, να γνωρίσεις ανθρώπους και να μοιραστείς παρόμοιες εμπειρίες, την αλληλεγγύη και να ταυτιστείς μαζί τους.

Παράλληλα μ' αυτό, υπήρχαν ζητήματα που παρέμεναν κρυμμένα και δεν έμπαιναν σε συζήτηση, όπως το φύλο και η σεξουαλικότητα. Οι διαστάσεις του φύλου και της σεξουαλικότητας στις διαδηλώσεις στη Δυτική Όχθη είναι περιπλοκές και προβληματικές. Στο Νάμπι Σάλεχ, σε αντίθεση με τα περισσότερα από τα άλλα παλαιστινιακά χωριά, πολλές γυναίκες όχι μόνο συμμετέχουν αλλά, σε μεγάλο βαθμό, είναι και οι ηγέτιδες των διαδηλώσεων και η κύρια δύναμη σ' αυτές.

14. Για τη δύσκολη εμπειρία, καθώς και τα όνειρα και τους εφιάλτες που ακολούθησαν, έγραψα το Don't Get Used to this (Μην το συνηθίσεις) τον Δεκέμβριο του 2011, <http://www.haokets.org/2011/12/17/לא-מתרגלים-לזה>

Ως άνδρας, ποτέ δεν συνάντησα δυσφορία για λόγους φύλου στις διαδηλώσεις, αλλά σίγουρα υπήρχαν υποψίες σχετικά με τη σεξουαλικότητά μου και το γεγονός ότι αυτοπροσδιορίζομαι ως γκέι κουίρ. Ενίοτε σκεφτόμουν, όταν ξεκίνησα τις δραστηριότητές μου, να βγάλω την κονκάρδα με το ουράνιο τόξο που είχα καρφισωμένη, μάλλον επιδεικτικά, στο σακίδιό μου. Τελικά δεν το έκανα, παρόλο που ποτέ δεν μίλησα γι' αυτό ούτε εξέθεσα φανερά τη σεξουαλικότητά μου στα παλαιστινιακά χωριά. Το ζήτημα της ταυτότητας παρέμεινε, και προφανώς θα παραμείνει, παρόν και κρυμμένο. Ωστόσο, παρά τους φόβους μου, ποτέ δεν συνάντησα κανενός είδους έκφραση ομοφοβίας ή εχθρότητας σχετικά με τον σεξουαλικό μου προσανατολισμό.

Απολαμβάνοντας τον ακτιβισμό

Εάν αυτό το κείμενο είχε σκοπό, όπως ανέφερα στην αρχή, να είναι μια προσωπική-χωρική αυτοβιογραφία για τον ακτιβισμό ενός χρόνου, θα πρέπει, επίσης, να σημειώσω κάποιους χώρους που δεν είναι ακτιβιστικοί με την αποδεκτή έννοια του όρου – δηλαδή, δεν αφορούν διαδηλώσεις και διαμαρτυρίες– και δεν συμπεριλαμβάνουν δακρυγόνα ή στιδήποτε που θέτει σε κίνδυνο τη ζωή.

Συνάντησα τον Σ., έναν νεαρό Παλαιστίνιο από τη Ραμάλα, σε μία από τις πρώτες μου διαδηλώσεις στο Μπιλαϊν. Συναντηθήκαμε κατά τη διάρκεια μιας εκπαίδευσης, που έκανε πριν από τη διαδήλωση ένας από τους έμπειρους διαδηλωτές, και έκτοτε γίναμε φίλοι. Συναντηθήκαμε μερικές φορές ακόμη στο Μπιλαϊν, και κάθε φορά ο Σ. με προσκαλούσε να πάω στο σπίτι του στη Ραμάλα. Είχα ενδοιασμούς, κυρίως επειδή φοβόμουν να ταξιδέψω στη Ραμάλα. Παρά τα

όσα σωματικά και πνευματικά σύνορα είχα ήδη διαβεί, και παρά το γεγονός ότι και τα κοινωνικά σύνορα ήταν μέρος τους, ήμουν ακόμη διστακτικός στην αποδοχή της πρόσκλησης. Όμως, συνάντησα τον Σ. κάποια Παρασκευή απόγευμα στο Μπιλαϊν και αμέσως μετά τη διαδήλωση ταξίδεψα μαζί του και με έναν άλλο φίλο στη Ραμάλα.

Ο Σ. μάς έκανε μια περιήγηση στην πόλη – μια περιήγηση που δεν πίστευα ότι ήταν εφικτό να ολοκληρώσω, καθώς η Ραμάλα βρίσκεται στην επονομαζόμενη Περιοχή Α και η είσοδος των Ισραηλινών Εβραίων απαγορεύεται διά νόμου. Επισκεφθήκαμε τη Μουκάτα (τα γραφεία του διοικητικού κέντρου της Παλαιστινιακής Εθνικής Αρχής) και τον τάφο του Γιάσερ Αραφάτ, και μετά κάτσαμε για δείπνο στον μαγευτικό κήπο ενός τοπικού εστιατορίου. Στον δρόμο μας από το εστιατόριο για μια μικρή ανάπαυλα στο σπίτι του Σ., σταματήσαμε στο ψηλότερο σημείο της πόλης, εκεί που, όπως μας είπε ο Σ., «σε μια καθαρή μέρα μπορείς να δεις το Τελ Αβίβ». Τόσο κοντά κι όμως τόσο μακριά. Το βράδυ βγήκαμε έξω σε δύο δημοφιλή μπαρ, ήπιαμε μπύρα Ταιϊπέ και περάσαμε ωραία. Την επόμενη ημέρα πήραμε τον δρόμο, που είχε όλο στροφές, για το Τελ Αβίβ. Φαινομενικά, δεν είναι τίποτε το ιδιαίτερο ένα σαββατοκύριακο με φίλους σε μια πόλη που βρίσκεται μιάμιση ώρα δρόμο από το σπίτι σου, αλλά στην πραγματικότητα ήταν κάτι πολύ παραπάνω. Εάν δεν είχαν συμβεί οι αλλαγές στη ζωή μου από τότε που ξεκίνησα να συμμετέχω στις διαδηλώσεις και τον ακτιβισμό, είναι λογικό να υποθέσω πως δεν θα είχα βρεθεί να περνάω το σαββατοκύριακο σε μια πόλη που είναι παράνομο για μένα να εισέλθω, μαζί με Παλαιστίνιους φίλους, σε μέρη που είναι πολιτισμικά απόμακρα από τα μέρη που σύ-

χναζα μέχρι εκείνη τη στιγμή. Η βόλτα στη Ραμάλα αποτέλεσε, επίσης, το πέρασμα ενός συνόρου – σωματικού, πολιτισμικού, κοινωνικού και συνειδησιακού. Ελπίζω ότι και άλλοι Ισραηλινοί θα έχουν την ευκαιρία να την επισκεφθούν. Μόνο καλό μπορεί να υπάρξει από τη γνωριμία με ανθρώπους που ζουν σε έναν τόπο στον οποίο μια καθαρή ημέρα μπορείς να δεις το Τελ Αβίβ.

Τσεν Μισγκάβ

Μετάφραση στα αγγλικά από τη Ρόνα Ίβεν

Οι συντελεστές του βιβλίου

Ούρι Γκόρντον

Ο Ούρι είναι Ισραηλινός ακτιβιστής, δάσκαλος και συγγραφέας. Έχει δραστηριοποιηθεί στο πλαίσιο του Φόρουμ Συνύπαρξης της Νεγκέβ για την Ισότητα των Πολιτών και σε παγκόσμια δίκτυα, συμπεριλαμβανομένου του Indymedia και του People's Global Action. Διδάσκει πολιτική στο Πανεπιστήμιο Λάμφμπορου στο Ηνωμένο Βασίλειο και είναι συγγραφέας του *Anarchy Alive! Anti-authoritarian Politics from Practice to Theory* (Pluto Press, 2008), όπως και πολυάριθμων άρθρων για τη θεωρία και την πρακτική της σύγχρονης αναρχίας. Το έργο του έχει μεταφραστεί σε δέκα γλώσσες.

Οχάλ Γκράιτσερ

Η Οχάλ είναι εικαστική καλλιτέχνης και συνθέτρια και αυτό τον καιρό κατοικεί στη Νέα Υόρκη. Είναι απόφοιτος του Γκόλντμινθ, του πανεπιστημίου του Λονδίνου, όπου έκανε έρευνα για τη χρήση της ειρωνείας στην πολιτική και διδακτορικό στην Ανθρωπολογία. Έχει υπάρξει ακτιβίστρια με τους Αναρχικούς Ενάντια στο Τείχος και την ομάδα Μπόϊκοτάζ! Υποστηρίζοντας το Παλαιστινιακό Κάλεσμα για BDS¹⁵ εκ των Έσω.

Justseeds Artists' Cooperative

Η Justseeds Artists' Cooperative είναι μια αποκεντρωμένη κοινότητα είκοσι δύο καλλιτεχνών που έχουν συνασπιστεί τόσο για να πουλήσουν τη δουλειά τους όσο και για να συνεργαστούν και να υποστηρίξουν ο ένας τον άλλον αλλά και τα κοινωνικά κινήματα. Ο ιστότοπός μας δεν

15. Μπόϊκοτάζ, Απόσυρση Επενδύσεων, Κυρώσεις.

είναι απλά ένας χώρος για να αγοράσει κανείς αλλά επίσης ένας προορισμός για μάθει τα τρέχοντα γεγονότα στη ριζοσπαστική τέχνη και κουλτούρα. Συνεργαζόμαστε τακτικά σε εκθέσεις και ομαδικές δουλειές, όπως και στη γραφιστική και πολιτιστική παραγωγή για κινήματα κοινωνικής δικαιοσύνης. Πιστεύουμε στη δύναμη της προσωπικής έκφρασης από κοινού με τη συλλογική δράση για τον μετασχηματισμό της κοινωνίας. Για περισσότερες πληροφορίες για την Justseeds Artists' Cooperative ή για να παραγγείλετε έργα, δείτε στο <http://www.justseeds.org>

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ *ΑΝΑΡΧΙΚΟΙ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟ ΤΕΙΧΟΣ*
ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΤΟΝ ΙΟΥΝΙΟ ΤΟΥ 2015
ΣΕ 1.000 ΑΝΤΙΤΥΠΑ ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ
ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΤΩΝ ΣΥΝΑΔΕΛΦΩΝ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ

ΔΙΟΡΘΩΣΗ: ΝΙΚΟΣ ΚΑΤΣΙΑΟΥΝΗΣ

ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ & ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: ΚΩΣΤΑΣ ΛΕΓΑΚΗΣ

ΠΑΡΑΓΩΓΗ: ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ Α.Ε.

